

Budsjett 2005

Budsjett 2005

© Norges forskningsråd 2005

Norges forskningsråd
Postboks 2700 St. Hanshaugen
0131 OSLO
Telefon: 22 03 70 00
Telefaks: 22 03 70 01
bibliotek@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no/

Publikasjonen kan bestilles via internett:
www.forskningsradet.no/bibliotek/publikasjonsdatabase/
eller grønt nummer telefaks: 800 83 001

Grafisk design omslag: FETE TYPEN A/S
Trykk: Norges forskningsråd
Opplag: 600

Oslo, februar 2005
ISBN trykt utgave 82-12-02027-4
ISBN elektronisk utgave (pdf) 82-12-02028-2

INNHALDSFORTEGNELSE

INNLEDNING	5
1 INNTEKTER	7
1.1 GENERELLE MIDLER TIL FORSKNINGSFORMÅL.....	7
1.2 SPESIELLE MIDLER I FORSKNINGSRÅDETS BUDSJETT	9
1.3 SÆRSKILTE FORVALTNINGSOPPDRAG FOR DEPARTEMENTENE	10
1.4 BUDSJETT OVER TID.....	11
2 FORDELING AV BUDSJETTET	14
2.1 TEMATISKE SATSINGER.....	14
2.2 FORDELING PÅ DIVISJONER OG STABER.....	14
2.3 FORDELING PÅ VIRKEMIDLER	17
2.4 TILSAGN	18
2.5 FORSKERREKRUTTERING	19
2.6 INTERNASJONALT SAMARBEID.....	19
3 DEPARTEMENTENE	21
3.1 UTDANNINGS- OG FORSKNINGSDEPARTEMENTET	21
3.2 NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENTET	30
3.3 OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET	37
3.4 FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENTET	39
3.5 LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET	42
3.6 MILJØVERNDEPARTEMENTET	46
3.7 FONDET FOR FORSKNING OG NYSKAPING	48
3.8 ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENTET	49
3.9 BARNE- OG FAMILIEDEPARTEMENTET.....	50
3.10 FINANSDEPARTEMENTET	50
3.11 HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET	51
3.12 JUSTISDEPARTEMENTET	51
3.13 KULTUR- OG KIRKEDEPARTEMENTET.....	52
3.14 KOMMUNAL- OG REGIONALDEPARTEMENTET	52
3.15 SAMFERDSELSDEPARTEMENTET	53
3.16 UTENRIKSDEPARTEMENTET	54
4 DIVISJONENES BUDSJETTER	56
4.1 DIVISJON FOR VITENSKAP	56
4.2 DIVISJON FOR STORE SATSINGER	85
4.3 INNOVASJONSDIVISJONEN.....	106
4.4 ADMINISTRASJONSDIVISJONEN.....	124
4.5 ADMINISTRERENDE DIREKTØRS STAB	128
4.6 ADMINISTRASJONSBUDSJETTET OG REFUSJONER	131

Vedlegg: Oversikt over programmene med angivelse av finansierende departement

Innledning

I 2005 vil Forskningsrådets totale budsjett være 4 607,5 mill. kroner. Sammenlignet med 2004 tilsvarer det en nedgang på 36,1 mill. kroner (-1 prosent). Det er en reduksjon i generelle midler (inkludert fondet for forskning og nyskaping) på 29,4 mill. kroner, noe som tilsvarer en nominell nedgang på 1 prosent.

Forskningsrådet foreslo en vekst på 1,35 mrd. i sitt vekstforslag for 2005. Til tross for en nedgang i budsjettet totalt har Forskningsrådet fått gjennomslag for viktige satsinger som ble fremmet i budsjettforslaget. Dette gjelder i første rekke internasjonalt samarbeid og petroleumsforskning.

Utfasingen av de såkalte engangsmidlene fra Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD) har medført en nedgang i bevilgningen på over 190 mill. kroner fra 2004 til 2005. Forskningsrådet spilte inn et forslag til UFD på inndekning av engangsmidlene per fagområde, og departementet har med små unntak fulgt innspillet i sin tildeling. Veksten i bevilgningene fra de øvrige departementene er i all hovedsak øremerket internasjonalt samarbeid og petroleumsforskning. Regjeringen har gitt en økning på til sammen 50 mill. kroner til ordningen med å delfinansiere egenandelen når instituttene får tildelt EU-prosjekt. Økningen finansieres fra Nærings- og handelsdepartementet (NHD), Olje- og energidepartementet (OED), Miljøvern-departementet (MD), Landbruks- og matdepartementet (LMD), Fiskeri- og kystdepartementet (FKD) og Samferdselsdepartementet (SD). Dette kommer i tillegg til bevilgningene på til sammen 54 mill. kroner fra UFD og NHD som videreføres fra 2004. OED øker sin bevilgning til petroleumssektoren med nesten 85 mill. kroner, hvorav nesten 65 mill. kroner er øremerket det store programmet PETROMAKS. I tillegg er nesten hele veksten i fondsavkastningen på over 28 mill. kroner øremerket langsiktig, grunnleggende forskning rettet mot petroleumssektoren.

Spesielle midler er øremerket spesifikke FoU-aktiviteter og finansieres over særskilte kapitler og poster fra alle departementenes budsjetter. Det ligger an til en liten vekst i de spesielle midlene fra 2004 til 2005. Beløpet i budsjettboken er et foreløpig anslag og erfaringsmessig vil beløpet endre seg når tildelingsbrevene kommer.

Administrasjonsbevilgningen fra UFD har økt med kun 7 mill. kroner eller 3 prosent, reelt tilsvarer dette 0-vekst. Dette gir et stramt budsjett for Forskningsrådet i 2005.

Diverse inntekter er avtalefestede inntekter fra andre offentlige og private kilder som ikke bevilges over Statsbudsjettet. Foreløpig er diverse inntekter anslått til i underkant av 100 mill. kroner, en nedgang sammenlignet med i fjor, men beløpet er foreløpig høyst usikkert. Etter all sannsynlighet vil beløpet bli større i løpet av året.

Forskningsrådet mottar også midler over Statsbudsjettet til å administrere tilskuddsordninger for departementene. Disse omtales nærmere i kapittel 1.3. Midlene inngår ikke i Forskningsrådets ordinære budsjett, men inkludert disse vil Forskningsrådet forvalte midler for til sammen 4,7 mrd. kroner.

Tabell 0.0-1 Forskningsrådets totale budsjett fordelt på kilder. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner og prosentvis endring.

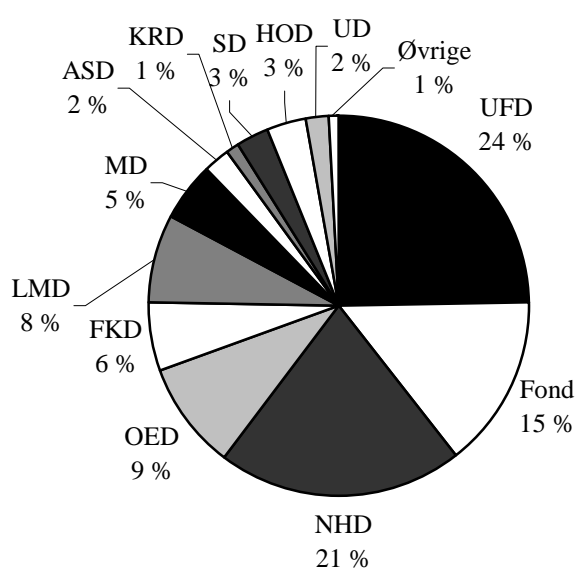
	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Endring 2004-2005	
			Kroner	Prosent
Generelle midler				
Faglige bevilgninger ¹⁾	2 769 592	2 723 930	-67 662	-2 %
Instituttbevilgninger	286 079	296 262	10 183	4 %
Avkastningen fra forskningsfondet	606 644	634 760	28 116	5 %
Sum	3 662 315	3 654 952	-29 363	-1 %
Spesielle midler¹⁾				
Sum generelle og spesielle midler	4 280 588	4 282 755	2 167	0 %
Administrasjon	203 784	210 842	7 058	3 %
Sum departementene	4 484 372	4 493 597	9 225	0 %
Diverse inntekter	125 824	113 865	-11 959	-10 %
Sum Forskningsrådets budsjett	4 610 196	4 607 462	-2 734	0 %
Særskilte forvaltningsoppdrag fra departementene ²⁾	94 500	78 792	-15 708	-17 %
Totalt	4 704 696	4 686 254	-18 442	0 %

1) Endring er korrigert for at bevilgningen til Programmet for tungregning (22 mill. kr) er overført fra kapittel 281 (spesielle midler) til kapittel 285 over UFDs budsjett.

2) Midler til særskilte forvaltningsoppdrag inkluderes ikke i Forskningsrådets ordinære budsjett. Se nærmere omtale under kap. 1.3.

Figuren nedenfor viser hvordan Forskningsrådets budsjett (ekskl. administrasjonsbevilgningen) fordeler seg mellom departementene. De generelle midlene (inkl. Forskningsfondet) utgjør 85 prosent av bevilgningene til Forskningsrådet. Figuren viser at UFD i 2005 står for 39 prosent av de totale bevilgningene, men dette inkluderer fondsavkastningen. Eksklusive fondsavkastningen utgjør UFDs bevilgning 24 prosent av det totale budsjettet. Sammensetningen av budsjettet har endret seg noe siden 2004 da UFD-bevilgningen utgjorde 30 prosent av det totale budsjettet. Både fondsmidler, NHD, OED og FKD har økt sine andeler i forhold til i 2004.

Figur 0-1 Generelle og spesielle midler per departement. Budsjett 2005 i prosent.

I Inntekter

I.1 Generelle midler til forskningsformål

Bevilgningene fra UFD, NHD, OED, FKD, LMD og MD klassifiseres som generelle midler. Bevilgningene omfatter både faglige bevilgninger og instituttbevilgningene samt avkastningen fra Forskningsfondet.

De generelle midlene utgjør til sammen 3,7 mrd. kroner i 2005 jf. tabellen under. Dette tilsvarer en nedgang på 29,4 mill. kroner (-1 prosent) sammenlignet med revidert budsjett 2004, som skyldes hovedsaklig reduksjonen i UFDs faglige bevilgning som følge av utfasingen av de såkalte engangsmidlene. Veksten i instituttbevilgningene fra MD er i sin helhet øremerket ordningen for samfinansiering av EU-prosjekter.

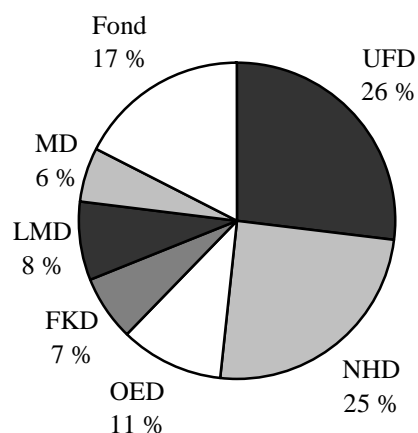
Tabell 1.1-1 Generelle midler. Fordeling etter finansieringstype og departement. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1000 kroner og prosentvis endring.

					Revidert	Budsjett	Endring	
					budsjett	2005	2004-2005	
					2004		Kroner	Prosent
Faglige bevilgninger								
UFD	Kap.	285	, post	52 Norges forskningsråd ¹⁾	1 133 254	943 000	-212 254	-19 %
NHD	Kap.	920	, post	50 Norges forskningsråd	860 500	896 000	35 500	4 %
OED	Kap.	1830	, post	50 Norges forskningsråd	287 500	393 300	105 800	37 %
FKD	Kap.	1023	, post	50 Tilskudd Norges forskningsråd	230 500	238 000	7 500	3 %
LMD	Kap.	1137	, post	50 Tilskudd Norges forskningsråd	140 520	136 812	-3 708	-3 %
MD	Kap.	1410	, post	51 Forskningsprogrammer	117 318	116 818	-500	0 %
Sum					2 769 592	2 723 930	-67 662	-2 %
Instituttbevilgninger								
UFD	Kap.	287	, post	54 Tilskudd til forskningsstiftelser	45 083	46 584	1 501	3 %
LMD	Kap.	1137	, post	51 Basisbev. til forskningsinstitutter	152 410	157 592	5 182	3 %
MD	Kap.	1410	, post	50 Basisbevilgninger til miljøinstituttene	88 586	92 086	3 500	4 %
Sum					286 079	296 262	10 183	4 %
Delsum					3 055 671	3 020 192	-57 479	-2 %
Forskningsfond								
UFD	Kap.	286	, post	50 Fondet for forskning og nyskapning	606 644	634 760	28 116	5 %
Totalt					3 662 315	3 654 952	-29 363	-1 %

1) Endring i kroner og prosent er korrigert for flytting av bevilgningen til Program for tungregning på 22,0 mill. kroner fra kap. 281 (spesielle midler) til kap.285 (generelle midler).

Figuren nedenfor viser hvordan de generelle midlene fordeler seg mellom departementene. Det har skjedd en dreining i fordelingen i forhold til revidert budsjett 2004. I første rekke er det UFDs andel som har gått ned (32 prosent i 2004) og OEDs andel som har gått opp (fra 8 prosent i 2004).

Figur 1-1 Generelle midler fordelt på departement og Forskningsfond. Budsjett 2005 i prosent.

Utdannings- og forskningsdepartementets (UFD) bevilgning til Forskningsrådet har en nedgang i de faglige bevilgningen på 18 prosent eller 212,3 mill. kroner, korrigert for flyttingen av Tungregningprogrammet fra kap. 281 til kap. 285. Reduksjonen skyldes bortfallet av de såkalte engangsmidlene og reduksjonen er tatt innenfor alle fagområder og særskilte formål med unntak av internasjonalt samarbeid. Regjeringen har økt bevilgningen til ordningen med samfinansiering av prosjekter innenfor EUs 6. rammeprogram med 50 mill. kroner. Veksten finansieres over budsjettene til Nærings- og handelsdepartementet, Olje- og energidepartementet, Miljøverndepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Samferdselsdepartementet. Bevilgningen til instituttsektoren øker med 1,5 mill. kroner (3 prosent), og administrasjonsbevilgningen øker med 6,9 mill. (3 prosent). Avkastningen fra Forskningsfondet øker med 5 prosent (28 mill. kroner), men veksten er øremerket langsiktig, grunnleggende forskning rettet mot petroleumssektoren.

Nærings- og handelsdepartementets (NHD) bevilgning øker med 35,5 mill. kroner, dvs. 4 prosent. Det overordnede målet med bevilgningen er å stimulere til økt innovasjon og verdiskapning i næringslivet, og de aktivitetene som finansieres skal bidra til å utvikle et internasjonalt konkurransedyktig og kunnskapsbasert næringsliv. Veksten i bevilgningen er i all hovedsak knyttet til brukerstyrt forskning og infrastrukturtiltak samt ordningen med samfinansiering av prosjekter innenfor EUs 6 rammeprogram.

Olje- og energidepartementets (OED) bevilgning øker med 105,8 mill. kroner, noe som tilsvarer hele 37 prosent. Dette er den største økningen i budsjettet for 2005. Gjennom bevilgningen finansierer OED strategisk og brukerstyrt forskning innen petroleumssektoren og energi- og vassdragssektoren samt forskningsbasert nyskaping. Det meste av veksten er øremerket petroleumssektoren, og da spesielt det store programmet PETROMAKS. 11 mill. kroner av veksten er øremerket ordningen med samfinansiering av prosjekter innenfor EUs 6. rammeprogram.

Fiskeri- og kystdepartementets (FKD) bevilgning øker med 7,5 mill. kroner, dvs. 3 prosent. 3,5 mill. kroner av veksten er knyttet til ordningen med samfinansieringen av prosjekter innenfor EUs 6. rammeprogram. Satsing på teknologiutvikling skal styrkes. Hovedmålet med

bevilgningen er å framskaffe kunnskap for å utløse potensialet for økt verdiskapning fra marine ressurser på en bærekraftig måte.

Landbruks- og matdepartementets (LMD) bevilgning øker med 1 prosent. De faglige bevilgningene reduseres med 3 prosent, dvs. 3,7 mill. kroner, og instituttbevilgningene øker med 3 prosent (5,2 mill. kroner). 3,5 mill. kroner av den faglige bevilgningen er øremerket utvidet forsknings- og teknologisamarbeid med Nord-Amerika og 4,5 mill. kroner er øremerket ordningen med samfinansiering av prosjekter innenfor EUs 6. rammeprogram. Bevilgningen skal nyttes i henhold til prioriteringene i Handlingsplanen Prioriteringer innen for mat- og landbruksforskningen.

Miljøverndepartementets (MD) bevilgning øker med 1 prosent sammenlignet med 2004. Inkludert i økningen ligger en vekst på 3,5 mill. kroner som er øremerket ordningen med samfinansiering av prosjekter i 6. rammeprogram. Økningen er lagt til instituttbevilgningen. Målet for miljøvernforskningen er å styrke kunnskapsgrunnlaget for et effektivt miljøvernarbeid og for en bærekraftig ressursforvaltning og samfunnsplanlegging.

Avkastningen fra Fondet for forskning og nyskaping øker med 5 prosent, dvs. 28,1 mill. kroner. Fondsmidlene skal styrke den langsiktige, grunnleggende forskningen og av veksten i 2005 er 28 mill. kroner øremerket langsiktig grunnleggende forskning innenfor petroleumssektoren.

For nærmere omtale av departementene, se kapittel 3.

1.2 Spesielle midler i Forskningsrådets budsjett

Med spesielle midler menes midler som er øremerket programmer og/eller prosjekter. Bevilgningene skjer mer fortløpende gjennom året, men antatt budsjett for 2005 er 627,8 mill. kroner jf. tabellen nedenfor. Dette tilsvarer en vekst på 5 prosent sammenlignet med 2004.

I forbindelse med at forslaget til Statsbudsjett 2005 ble lagt fram i oktober ble departementsstrukturen noe endret. For Forskningsrådet har dette medført at aktivitetene som tidligere lå i Sosialdepartementet nå er delt mellom Helse- og omsorgsdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet.

Tabell 1.2-1 Spesielle midler. Fordeling etter departement. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Endring 2004-2005
Utdannings- og forskningsdepartementet	87 500	64 500	-2 %
Nærings- og handelsdepartementet	0	0	
Olje- og energidepartementet	0	0	
Fiskeri- og kystdepartementet	7 000	5 000	-29 %
Landbruks- og matdepartementet	33 053	34 169	3 %
Miljøverndepartementet	6 000	6 000	0 %
Arbeids- og sosialdepartementet		88 400	
Arbeids- og administrasjonsdepartementet ¹⁾	47 100		
Barne- og familiedepartementet	18 723	18 700	0 %
Finansdepartementet	9 100	6 600	-27 %
Justisdepartementet	1 315	1 315	0 %
Kommunal- og regionaldepartementet	49 300	58 000	18 %
Kultur- og kirkedepartementet	3 717	3 744	1 %
Samferdselsdepartementet	89 100	117 200	32 %
Helse- og omsorgsdepartementet		142 076	
Helsedepartementet ¹⁾	127 085		
Sosialdepartementet ¹⁾	53 380		
Utenriksdepartementet	85 900	82 099	-4 %
Sum	618 273	627 803	5 %

1) På grunn av endringer i departementsstrukturen vil midlene fra disse tre departementene fra og med 2005 inngå i Arbeids- og sosialdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet.

Som tabellen viser er det særlig bevilgningene fra Kommunal- og regionaldepartementet, Samferdselsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet som øker.

Veksten i bevilgningen fra Helse- og omsorgsdepartementet har sammenheng med at forskningsmidler knyttet til Velferdsforskning inkludert aldersforskning (12,4 mill. kroner i 2005) er overført fra det tidligere Sosialdepartementet. Veksten i bevilgningen fra Samferdselsdepartementet henger sammen med at det er bevilget 22,6 mill. kroner til RENERGI i 2005, og at departementet bidrar med midler til ordningen med samfinansiering av prosjekter innenfor EUs 6 rammeprogram sammen med en rekke andre departementer.

1.3 Særskilte forvaltningsoppdrag for departementene

Forskningsrådet mottar også midler over statsbudsjettet for å administrere enkelte tilskuddsordninger for departementene. Disse midlene er ikke inkludert i Forskningsrådets ordinære budsjett. Tabellen nedenfor viser de særskilte forvaltningsoppdragene i 2005.

Tabell 1.3-1 Særskilte forvaltningsoppdrag. Fordeling etter departement. Bevilgning 2004 og 2005. 1 000 kroner og prosentvis endring.

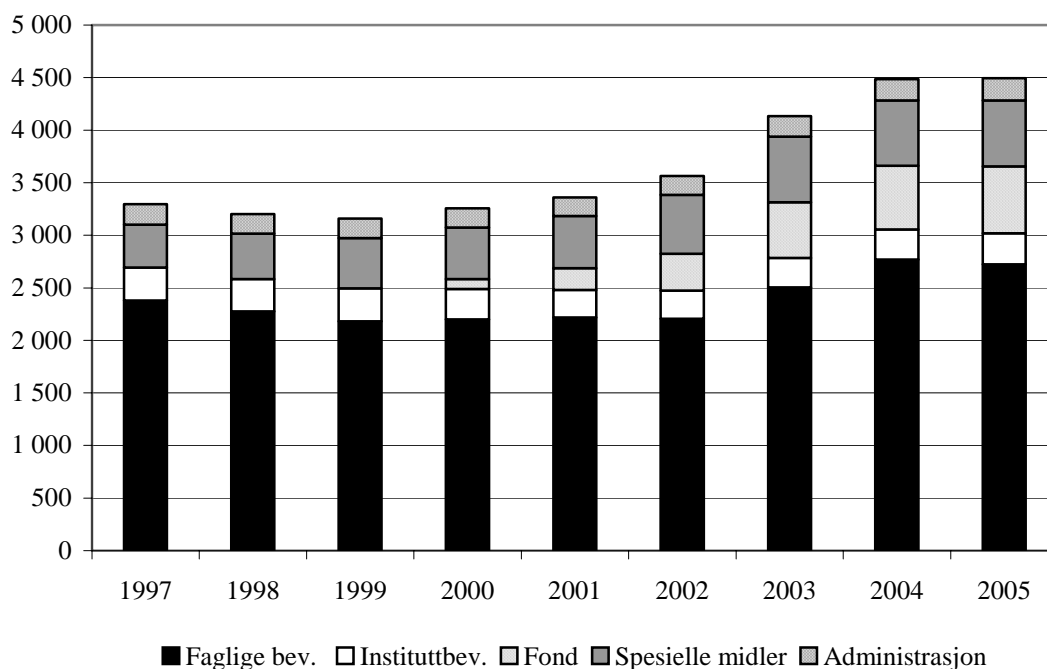
	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Endring 2004-2005
MOD Kap. 1508 , post 50 Tilskudd til høyhastighetskomm. (HØYKOM)	71 500	69 092	-3 %
UFD/Utdanningsdir. ¹⁾ Tilskudd til høyhastighetskomm. (HØYKOM)	23 000	9 700	-58 %
FIN Kap. 1600 , post 70 Finansmarked	9 778	11 719	20 %
Sum	94 500	78 792	-17 %

1) Midlene til HØYKOM over UFDs budsjett i 2004 vil fra 2005 bli bevilget fra Utdanningsdirektoratet

I.4 Budsjett over tid

Forskningsrådets budsjett har hatt en markert vekst i budsjettene fra og med 2000, jf. figuren under, og det er i stor grad Forskningsfondet som har bidratt til dette. Fra 2001 var det også en vekst i de faglige bevilgningene fram til 2004. I 2005 er det en liten nedgang i de faglige bevilgningene sammenlignet med året før.

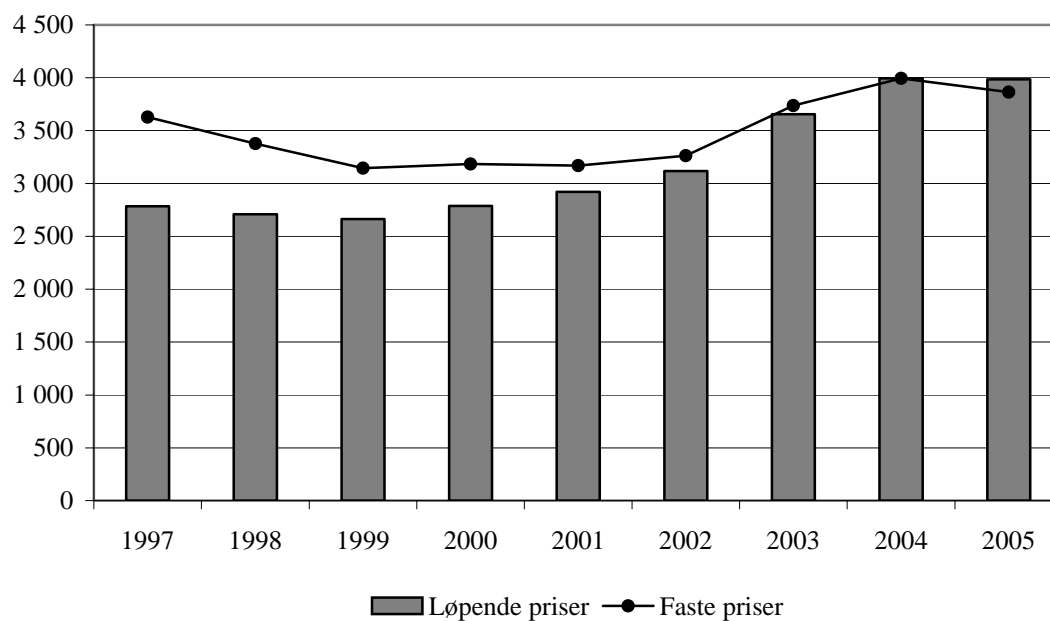
Figur 1-2 Forskningsrådets bevilgninger etter finansieringstyper. Revidert budsjett 1997-2004, budsjett 2005. Mill. løpende kroner.

Figuren under viser at det er en nedgang i Forskningsrådets budsjett fra 2004 til 2005 målt i faste priser. Reelt reduseres de faglige bevilgningene med 5 prosent sammenlignet med 2004, instituttbevilgningene ligger på samme nivå, mens de spesielle midlene reduseres med 2 prosent. Den reelle nedgangen fra 2004 til 2005 er på om lag 129 mill. kroner, samlet.

Hvis man ser på hele perioden (1997-2005) under ett, har det vært en markert nedgang både i de faglige bevilgningene og i instituttbevilgningene målt i faste 2004-priser. Bare de spesielle midlene har hatt en reell økning i perioden.

Figur 1-3 Faglige bevilgninger, fondsmidler og spesielle midler. Revidert budsjett 1997-2004, budsjett 2005. Mill. kroner løpende og faste 2004-priser.

På neste side følger en detaljert oversikt over Forskningsrådets budsjett for 2005 sammenlignet med revidert budsjett 2004. Tabellen viser bevilgningene fordelt på departement og finansieringstype.

Tabell 1.4-1 Forskningsrådets totale budsjett fordelt på finansieringskilde og departement. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Endring 2004-2005	
			Kroner	Prosent
Generelle midler				
Utdannings- og forskningsdepartementet ¹⁾⁴⁾	1 133 254	943 000	-212 254	-18 %
Nærings- og handelsdepartementet ²⁾	860 500	896 000	35 500	4 %
Olje- og energidepartementet ³⁾	287 500	393 300	105 800	37 %
Fiskeri- og kystdepartementet	230 500	238 000	7 500	3 %
Landbruks- og matdepartementet	140 520	136 812	-3 708	-3 %
Miljøverndepartementet	117 318	116 818	-500	0 %
Sum	2 769 592	2 723 930	-67 662	-2 %
Instituttbevilgninger				
Utdannings- og forskningsdepartementet	45 083	46 584	1 501	3 %
Landbruks- og matdepartementet	152 410	157 592	5 182	3 %
Miljøverndepartementet	88 586	92 086	3 500	4 %
Sum	286 079	296 262	10 183	4 %
Forskningsfondet				
Utdannings- og forskningsdepartementet	606 644	634 760	28 116	5 %
Sum generelle midler	3 662 315	3 654 952	-29 363	-1 %
Spesielle midler				
Utdannings- og forskningsdepartementet ⁴⁾	87 500	64 500	-1 000	-2 %
Nærings- og handelsdepartementet	0	0	0	
Olje- og energidepartementet	0	0	0	
Fiskeri- og kystdepartementet	7 000	5 000	-2 000	-29 %
Landbruks- og matdepartementet	33 053	34 169	1 116	3 %
Miljøverndepartementet	6 000	6 000	0	0 %
Arbeids- og sosialdepartementet ⁵⁾	<100 480>	88 400	88 400	
Arbeids- og administrasjonsdepartementet	47 100		-47 100	
Barne- og familiedepartementet	18 723	18 700	-23	0 %
Finansdepartementet	9 100	6 600	-2 500	-27 %
Justisdepartementet	1 315	1 315	0	0 %
Kommunal- og regionaldepartementet	49 300	58 000	8 700	18 %
Kultur- og kirkedepartementet	3 717	3 744	27	1 %
Samferdselsdepartementet	89 100	117 200	28 100	32 %
Helse- og omsorgsdepartementet ⁵⁾	<127 085>	142 076	142 076	
Helsedepartementet ⁵⁾	127 085		-127 085	
Sosialdepartementet ⁵⁾	53 380		-53 380	
Utenriksdepartementet	85 900	82 099	-3 801	-4 %
Sum spesielle midler	618 273	627 803	31 530	5 %
Administrasjon				
Utdannings- og forskningsdepartementet	203 784	210 842	7 058	3 %
Sum departementer	4 484 372	4 493 597	9 225	0 %
Diverse inntekter	125 824	113 865	-11 959	-10 %
Totalt	4 610 196	4 607 462	-2 734	0 %

1) Inkludert tilsagnsfullmakten på 37,5 mill. kroner begge år

2) Inkludert tilsagnsfullmakten på 140 mill. kr. i 2004 og 107,5 mill. kr. i 2005.

3) Inkludert tilsagnsfullmakten på 33 mill. kroner begge år

4) Endringer i kroner og prosent er korrigert for at Program for tungregning er overført fra kap. 281 (spesielle midler) til kap. 285 (generelle midler) i 2005.

5) På grunn av endringer i departementsstrukturen fra 2005 er aktiviteter fra tidligere Sosialdepartementet overført til det nye Arbeids- og sosialdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet.

2 Fordeling av budsjettet

I dette kapitlet følger en oversikt over Forskningsrådets budsjett fordelt på divisjoner og andre parametre i 2005.

2.1 Tematiske satsinger

Tabellen nedenfor viser hvordan departementsbevilgningene fordeler seg på de tematiske satsingene slik de er beskrevet i Forskningsmeldingen.

Tabell 2.1-1 Departementsinntekter. Fordeling etter Forskningsmeldingens prioriteringer. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Endring 2004-2005
Informasjons- og kommunikasjonsteknologi	435 002	447 600	3 %
Marin forskning	567 803	507 531	-11 %
Medisin og helse	452 133	428 968	-5 %
Miljø og energi ¹⁾	513 345	623 896	22 %
Grunnforskning for øvrig	1 240 265	1 096 820	-12 %
Annet	1 072 040	1 177 940	10 %
Sum bevilgninger over departementenes budsjett	4 280 588	4 282 755	0 %

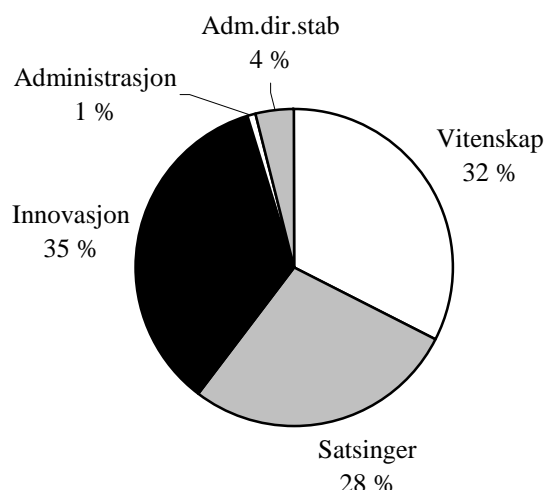
1) Temasatsingen Skjæringsfeltet mellom energi og miljø er en delmengde.

Marin forskning har hatt en markert nedgang fra 2004 til 2005 på 11 prosent. Dette har sammenheng med nedgangen i bevilgningen til programmet HAVBRUK fra Fondet. At det er en nedgang innenfor grunnforskning for øvrig har sammenheng med nedgangen i bevilgningene fra UFD. Veksten innenfor Miljø og energi skyldes økt satsing på petroleumsforskning, og at det er en vekst innenfor "Annet" har sammenheng med veksten i bevilgningene til internasjonalt samarbeid. Reduksjonen i tema Medisin og helse skyldes i hovedsak avslutning av satsingen på Folkesykdommer over fondet.

2.2 Fordeling på divisjoner og staber

Figuren under viser Forskningsrådets budsjett fordelt på divisjoner. Kategorien ufordelt består av utfordelte fondsmidler.

Figur 2-1 Budsjettet for 2005 (eksklusive administrasjon) fordelt på organisatoriske enheter. I prosent.

Som følge av omorgansiering av den tidligere kommunikasjonsenheten i Forskningsrådet er de fleste kommunikasjonsaktivitetene lagt under Administrasjonsdivisjonen. En del aktiviteter knyttet til medie- og samfunnskontakt er lagt til Administrerende direktørs stab der også Internasjonal enhet ligger.

Tabellen under viser hvordan budsjettet fordeler seg mellom divisjoner og finansieringskilder. Midler fra diverse kilder, dvs. midler som ikke finansieres fra departementene, synliggjøres også i tabellen. Per i dag er disse bevilgningene anslått til om lag 113,9 mill. kroner, erfaringsmessig vil beløpet øke i løpet av året.

Tabell 2.2-1 Totalt budsjett 2005. Divisjonsfordeling etter finansierende departement. 1 000 kroner.

	Totalt	Vitenskap	Satsinger	Innovasjon	Admin.	Adm.dir.stab ¹⁾	Adm.
Generelle midler							
UFD	1 200 426	738 764	123 570	24 500	22 105	80 645	210 842
NHD	896 000	100 500	25 100	729 200	8 200	33 000	
OED	393 300	11 000	222 625	148 675	0	11 000	
FKD	238 000	900	90 290	141 390	1 920	3 500	
LMD	294 404	300	16 150	268 904	1 050	8 000	
MD	208 904	1 900	202 624	0	880	3 500	
Fond	634 760	287 200	262 250	59 300	0	26 010	
Spesielle midler							
UFD	64 500	38 000	17 000	9 500	0	0	
NHD	0	0	0	0	0	0	
OED	0	0	0	0	0	0	
FKD	5 000	0	0	5 000	0	0	
LMD	34 169	0	5 000	29 169	0	0	
MD	6 000	0	6 000	0	0	0	
ASD	88 400	20 500	62 900	5 000	0	0	
BFD	18 700	4 000	14 700	0	0	0	
FIN	6 600	2 000	4 100	500	0	0	
JD	1 315	0	1 315	0	0	0	
KRD	58 000	2 500	17 000	38 500	0	0	
KKD	3 744	2 161	1 583	0	0	0	
SD	117 200	38 200	37 600	37 900	0	3 500	
HOD	142 076	129 676	12 400	0	0	0	
UD	82 099	13 199	67 900	1 000	0	0	
Diverse	113 865	15 984	34 550	63 331	0	0	
Totalt	4 607 462	1 406 784	1 224 657	1 561 869	34 155	169 155	210 842

1) Inkluderer Internasjonal enhet og ufordelte fondsmidler. Se kap. 4.5.

Tabellen nedenfor viser hvordan departementsbevilgningene er fordelt mellom divisjonene i 2005. Tabellen viser også hvordan utviklingen har vært i forhold til revidert budsjett 2004. Som følge av opprettelsen av det store programmet PETROMAKS er midler knyttet til aktiviteter som tidligere var lagt til Vitenskap og Innovasjon overført til Satsinger fra og med 2005. Dette gjelder aktiviteter innenfor brukerstyrt petroleumsforskning og Olje-Gassprogrammet i Innovasjon og grunnleggende petroleumsforskning i Vitenskap. I 2004 hadde disse aktivitetene et samlet budsjett på om lag 50 mill. kroner.

Den store nedgangen i Vitenskapsdivisjonens budsjett skyldes i all hovedsak reduksjonen i bevilgningen fra UFD som denne divisjonen mottar en stor andel av. Det er en markert nedgang i UFD-bevilgningene til de to andre divisjonene også, men dette oppveies i stor grad av veksten i bevilgningene fra OED.

Tabell 2.2-2 Departementsmidler fordelt på divisjoner. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Endring ¹⁾ 2004-2005	
			Kroner	Prosent
Vitenskap ²⁾³⁾⁴⁾	1 547 142	1 390 800	-164 592	-11 %
Satsinger ³⁾⁴⁾⁵⁾	1 117 511	1 190 107	83 446	7 %
Innovasjon ³⁾⁵⁾	1 501 109	1 498 538	-5 771	0 %
Administrasjon ²⁾	36 778	34 155	-2 023	-6 %
Adm.dir.stab ⁶⁾	78 048	169 155	91 107	117 %
Sum	4 280 588	4 282 755	2 167	0 %

1) Endringer i kroner og prosent er korrigert i henhold til fotnote 2 og 3 nedenfor.

2) Midler til Prisen for fremragende forskning er overført fra Administrasjon til Vitenskap fra 2005.

3) Bevilgninger til aktiviteter innenfor petroleumsforskning er samlet i Petromaksprogrammet i Satsinger.

4) Ansvar for Sørøst-Europaprogrammene er overført fra Vitenskap til Satsinger.

5) Ansvar for Renseteknologi for gasskraftverk er overført fra Satsinger til Innovasjon.

6) Inkludere midler til Internasjonal enhet og ufordelte fondsmidler, se kap. 4.5.

Tabell 2.2-3 Generelle midler. Fordeling på divisjon. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Endring ¹⁾ 2004-2005	
			Kroner	Prosent
Vitenskapsdivisjonen ²⁾³⁾⁴⁾	1 254 340	1 140 564	-133 026	-11 %
Satsingsdivisjonen ³⁾⁵⁾	927 843	942 609	14 616	2 %
Innovasjonsdivisjonen ³⁾⁵⁾	1 365 306	1 371 969	3 463	0 %
Administrasjonsdivisjonen ²⁾	36 778	34 155	-2 023	-6 %
Adm.direktørs stab ⁶⁾	78 048	165 655	87 607	112 %
Sum	3 662 315	3 654 952	-29 363	-1 %

1) Endringer i kroner og prosent er korrigert i henhold til fotnote 2 og 3 nedenfor.

2) Midler til Prisen for fremragende forskning er overført fra Administrasjon til Vitenskap fra 2005.

3) Bevilgninger til aktiviteter innenfor petroleumsforskning er samlet i Petromaksprogrammet i Satsinger.

4) Bevilgningen til Program for tungregning (22,0 mill.kroner) er overført fra kap 281 (spesielle midler) til kap 285 (generelle midler).

5) Ansvar for Renseteknologi for gasskraftverk er overført fra Satsinger til Innovasjon.

6) Inkludere midler til Internasjonal enhet og ufordelte fondsmidler, se kap. 4.5.

For nærmere omtale av divisjonenes budsjetter, se kapittel 4.

2.3 Fordeling på virkemidler

Forskningsrådets aktiviteter er fordelt på virkemidler (programmer, frittstående prosjekter, institusjonsrettede tiltak, stipend og annet). Det er i første rekke de generelle midlene som omtales nedenfor. Dette fordi de spesielle midlene i all hovedsak er øremerket enkelte program og/eller prosjekt fra departementenes side og er derfor midler Forskningsrådet har liten reell styringsrett i forhold til. Generelle midler utgjør 83 prosent av Forskningsrådets totale budsjett i 2005. De spesielle midlene bidrar med bevilgninger spesielt til programmer der de generelle midlene utgjør 74 prosent av det totale budsjettet.

Tabellen under gir oversikt over Forskningsrådets budsjett fordelt på virkemidler og hovedaktiviteter. 45 prosent av de generelle midlene vil gå til programmer i 2005, og dette er en vekst på 3 prosentpoeng sammenlignet med 2004. Bevilgningene til Store programmer og Brukerstyrte programmer har økt siden 2004, mens bevilgningene til Grunnforskningsprogrammer og Handlingsrettede programmer har gått ned i samme periode. Store programmer vil stå for 41 prosent av de totale programbevilgningene i 2005.

Til tross for reduksjonen i bevilgningen fra UFD har Forskningsrådet klart å prioritere bevilgningene til frittstående prosjekter i 2005. Sammenlignet med 2004 øker bevilgningene til dette virkemiddelet med 11 prosent fra 2004 til 2005. Veksten vil være til Prosjekt- og miljøstøtte, Andre frittstående prosjekter og ordningen Yngre fremragende forskere. i 2005 utgjør Frittstående prosjekter 14 prosent av det totale budsjettet.

Tabell 2.3-1 Totalt FoU-budsjett og herav generelle midler fordelt på virkemidler og hovedaktiviteter. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner.

	Totalt		Herav generelle midler	
	Rev.budsj. 2004	Budsjett 2005	Rev.budsj. 2004	Budsjett 2005
Brukerstyrte programmer	567 625	582 600	459 525	488 200
Grunnforskningsprogrammer	244 902	193 534	188 150	154 290
Handlingsrettede programmer	702 491	709 163	329 591	323 530
Store programmer	685 442	729 235	643 340	680 485
Sum programmer	2 200 460	2 214 532	1 620 606	1 646 505
Stipend	130 260	130 547	125 260	125 547
Prosjekt- og miljøstøtte	74 450	79 420	64 150	71 420
Frittstående EU-prosjekter	6 000	6 000	3 000	3 000
Andre frittstående prosjekter	265 234	315 912	248 570	287 996
Yngre fremragende forskere	20 000	25 000	20 000	25 000
Sum frittstående prosjekter	495 944	556 879	460 980	512 963
Grunnbevilgninger	352 949	353 949	331 249	332 709
Strategiske programmer	672 561	618 060	595 186	544 225
Utstyr og instrumenter	167 800	45 000	167 800	45 000
Andre infrastrukturtiltak	119 000	111 100	97 000	108 800
Sentre for fremragende forskning	155 000	140 000	140 000	140 000
Sum infrastruktur	1 467 310	1 268 109	1 331 235	1 170 734
Kontingenter	31 430	17 950	26 000	12 500
Informasjon/formidling/publisering	35 441	34 541	35 441	34 541
Planlegging/utredning/evaluering	53 612	44 204	37 612	33 204
Stimuleringstiltak og nettverksbygging	117 863	183 700	107 418	167 800
Sum diverse FoU-aktiviteter	238 346	280 395	206 471	248 045
Disposisjonsfond	12 227	44 375	7 977	44 375
Sekretariater	29 396	29 330	29 396	29 330
Administrasjon	-37 271	3 000	5 650	3 000
Sum felleskostnader	-7 875	32 330	35 046	32 330
SUM TOTALT	4 406 412	4 396 620	3 662 315	3 654 952

Basisbevilgningene er lik summen av grunnbevilgninger og strategiske programmer. Grunnbevilgningene er holdt på omtrent samme nivå i 2005 som i 2004, mens det vil være en nedgang i de strategiske programmene. Samlet reduseres basisbevilgningene med 5 prosent fra 2004 til 2005. Veksten i disposisjonsfond har sammenheng med de udisponerte fondsmidlene. HS vil i løpet av våren vedta en fordeling av disse.

2.4 Tilsagn

Forskningsrådets midler er i stor grad bundet opp i ulike former for tilsagn. Tilsagnene omfatter kontraktmessige forpliktelser, finansieringsplan for forskningsprogrammer samt grunnbevilgninger til forskningsinstitutter tilsvarende inneværende års budsjett.

Forskningsrådets handlingsrom for 2005 er andelen av midler som ikke er bundet opp i tilsagn til videreføring av igangværende aktiviteter. Handlingsfriheten er den muligheten Forskningsrådet har til å styrke igangsatt aktivitet eller til å sette i gang ny aktivitet uten budsjettvekst. Det er ulik grad av bindinger innenfor enkeltprosjekt og planlagte programmer.

I 2006 og 2007 utgjør tilsagnene hhv. 3,0 og 2,6 mrd. kroner, henholdsvis 83 og 71 prosent av de generelle midlene i 2005.

Tabellen under viser hvordan tilsagnene fordeler seg på de ulike virkemidlene.

Tabell 2.4-1 Generelle midler til forskningsformål. Fordeling etter virkemidler. Budsjett 2005 og tilsagn for 2006 og 2007. 1 000 kroner.

	Budsjett 2005	Tilsagn 2006	Tilsagn 2007
Programmer	1 646 505	1 508 068	1 347 906
Frittstående prosjekter	512 963	382 991	228 501
Infrastruktur	1 170 734	1 039 662	914 076
Diverse FoU-aktiviteter	248 045	68 035	67 935
Disposisjonsfond	44 375	0	0
Felleskostnader	32 330	30 330	30 330
SUM TOTALT	3 654 952	3 029 086	2 588 748

Se også egen omtale under divisjonenes kapittel, kap. 4.

2.5 Forskerrekruttering

Plantallene for doktorgrads- og postdoktorstipendiater i 2005 er om lag 1500 årsverk. Dette er en økning på 21 årsverk sammenlignet med 2004, en vekst på om lag samme nivå som tidligere år.

Tabell 2.5-1 Doktorgrads- og postdoktorstipendiater. Fordeling etter divisjoner. Anslag 2004 og plantall 2005.

	Totale årsverk	
	Anslag 2004	Plantall 2005
Vitenskap	678	665
Satsinger	365	405
Innovasjon	443	437
	1 486	1 507

2.6 Internasjonalt samarbeid

Planlagt omfang av internasjonalt samarbeid i 2005 er 548,8 mill. kroner. Sammenlignet med 2004 gir dette en vekst lik 13 prosent. Det er særlig det uformelle person- og prosjektbaserte samarbeidet som er planlagt økt i 2005.

De siste årene har det vært økt fokus på internasjonalt samarbeid, noe som også reflekteres i bevilgningene fra departementene. Tallene i tabellen er inkludert aktiviteter i Internasjonal enhet. Over 80 prosent av enhetens aktiviteter er knyttet til EU, mens resten er lagt til Øvrig samarbeid. Veksten er knyttet til samfinansiering av prosjekter innenfor EUs 6. ramme-program og økt bilateralt samarbeid. Plantallene for internasjonalt samarbeid vil i 2005 utgjøre om lag 12 prosent av de totale departementsinntektene.

For nærmere omtale av Forskningsrådets internasjonale arbeid se kapittel 4.5.1.

Tabell 2.6-1 Internasjonalt samarbeid¹⁾. Fordeling etter typer. Anslag 2004 og plantall 2005. 1 000 kroner.

	Anslag 2004	Plantall 2005
Organisert og avtalefestet internasjonalt forskningssamarbeid 2)		
EU	133 954	188 277
EUREKA	24 458	25 150
COST	2 580	2 620
CERN	14 000	13 500
EMBL	22 000	22 000
EMBO		
ESA	12 100	11 600
OECD Halden-reaktoren	32 500	32 500
Nordiske	24 075	25 200
Stipendprogram	26 000	26 683
Øvrig samarbeid	92 736	79 243
Sum	384 403	426 773
Internasjonalt forskningssamarbeid for øvrig 3)		
Prosjektsamarbeid	7 500	26 000
Personbasert samarbeid	93 900	96 000
Sum	101 400	122 000
TOTALT	485 803	548 773

1) Inkludert Internasjonal enhet.

2) Omfatter kontigenter, prosjektstøtte, stipend, følgeforskning og posisjoneringsmidler mellom land og offentlige institusjoner.

3) Omfatter prosjektsamarbeid/forskerutdanning/kompetanseutveksling mellom forskere/bedrifter/institusjoner.

3 Departementene

3.1 Utdannings- og forskningsdepartementet

Utdannings- og forskningsdepartementets bevilgning til Forskningsrådet over kapittel 285, post 52 i 2005 er 943 mill. kroner, inkl. tilsagnsfullmakten på 37,5 mill. kroner.

Dette er en reduksjon på 190,3 mill. kroner (17 prosent) fra 2004 til 2005, jf. tabell 3.1.1. Reduksjonen skyldes hovedsakelig omleggingen av tippemidlene til forskning. Bevilgningen til Programmet for tungregning på 22 mill. kroner er overført fra kap. 281 post 01 til kap. 285, post 52. I tillegg bevilges det 46,6 mill. kroner over kapittel 287, post 54 til forskningsinstituttene og 210,8 mill. kroner over kap. 285 til administrasjon.

3.1.1 Inntekter

Tabell 3.1-1 Inntekter. Fordeling etter kapittel og post. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner og prosentvis endring.

				Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Endring 2004-2005
Kap.	285	, post	52 Norges forskningsråd ¹⁾	1 133 254	943 000	-18 %
Kap.	287	, post	54 Tilskudd til forskningsstiftelser	45 083	46 584	3 %
Sum				1 178 337	989 584	-18 %
Kap.	285	, post	55 Norges forskningsråd, administrasjon	203 784	210 842	3 %
Sum ²⁾				1 382 121	1 200 426	-15 %

1) Prosentvis endring er korrigert for at bevilgningen til Programmet for tungregning er overført fra kap. 281.01 til 285.52 fra 2005.

2) Inkludert tilsagnsfullmakten på 37,5 mill. kroner begge år.

3.1.2 Budsjettmessige føringer i St.prp. nr. 1 (2004-2005)

Bevilgningen er hovedkilden for fagutvikling i alle fagdisipliner. Konkurrans og fagfelle-vurdering etter beste internasjonale praksis skal sikre at midlene fremmer kvalitet.

Forskningsrådet skal fortsatt prioritere frie prosjekter og styrke arbeidet med oppfølging av fagevalueringene. Fri prosjektstøtte kan gå til mange ulike formål, for eksempel doktorgradsstillinger, postdoktorgradsstillinger og utveksling av forskere. På denne måten vil de frie prosjektene også støtte opp under andre mål som rekruttering og internasjonalisering. Midler fra UFD går inn i følgende Store programmer: FUGE, NANOMAT og NORKLIMA.

FoU-bevilgningen til Forskningsrådet i 2005 fordeles på de ulike fagområdene og temaene på følgende måte:

Humanistisk forskning

- Om lag 107 mill. kroner til humanistisk forskning. Dette er en reduksjon på 3 mill. kroner i forhold til 2004.
- Nivået på fri prosjektstøtte skal videreføres på om lag samme nivå som 2004.
- Arbeidet med tiltak som fremmer kvalitet i forskning skal fortsette.

Samfunnsvitenskapelig forskning

- Om lag 87 mill. kroner til samfunnsvitenskapelig forskning. Dette er en reduksjon på 7 mill. kroner i forhold til 2004.
- Fri prosjektstøtte skal prioriteres.

- Evalueringen av de pedagogiske miljøene skal følges opp.

Medisinsk og helsefaglig forskning

- Om lag 132 mill. kroner til medisinsk og helsefaglig forskning. Dette er en reduksjon på 2 mill. kroner i forhold til revidert budsjett 2004. Bevilgningen skal dekke kontingent til International Neuroinformatics Coordinating Facility (INCF) som skal etableres i 2005.
- Forskning av høy kvalitet skal prioriteres bl.a. gjennom støtte til frie prosjekter og internasjonal forskerutveksling.
- Det skal fortsatt arbeides med å bedre rekrutteringen av medisinerere til forskning.

Miljø- og utviklingsforskning

- Om lag 48 mill. kroner til miljø og utviklingsrelatert forskning. Dette er en reduksjon på 5 mill. kroner i forhold til 2004.
- Aktivitetene skal i hovedsak videreføres på samme nivå som i 2004.
- Prioritering av frie prosjekter og opparbeiding av tverrfaglig kompetanse skal fortsette.

Naturvitenskapelig og teknologisk forskning

- Om lag 306 mill. kroner til naturvitenskapelig og teknologisk forskning. Dette er en reduksjon på 6 mill. kroner i forhold til 2004.
- Frie prosjekter er et viktig virkemiddel til å sikre kvalitet og faglig fornying og skal prioriteres. Det bør spesielt legges vekt på kvalitetsfremmende tiltak.
- Evaluering av norske forskningsmiljøer skal fortsette, og det skal sørges for en god og systematisk oppfølging.
- Følgforskning bør sees som et sentralt virkemiddel til å styrke den grunnleggende forskningen innenfor naturvitenskap og teknologi.

FUGE

- Om lag 50 mill. kroner til FUGE. I tillegg er det satt av 120 mill. kroner over Fondet for forskning og nyskaping. Departementet legger til grunn at FUGE-satsingen blir videreført på om lag samme nivå i 2005.

Vitenskapelig utstyr

- Om lag 20 mill. kroner til vitenskapelig utstyr gjennom utstyrsutvalget.
- 22 mill. kroner til Programmet for tungregning som er overført fra kap. 281, post 01.

Styrking av EU-arbeidet

- 48 mill. kroner til EU arbeidet i 2005.
- Delfinansiering av egenandelen når institutter får tildelt prosjekt fra EU skal videreføres. Rammen er økt med 50 mill. kroner over budsjettene til NHD, OED, MD, LMD, FKD og SD.
- Forskningsrådet skal følge opp initiativet om trygghetsforskning og finansiere kontingenten på 2 mill. kroner.
- Arbeidet med å styrke norsk deltagelse i rammeprogrammet og utvikling av det europeiske forskningsområdet skal videreføres.
- Forskningsrådet skal vurdere hvordan man kan oppnå en nærmere kobling mellom nasjonale program og rammeprogrammet.
- Forskningsrådet skal medvirke til å rekruttere flere norske eksperter.
- Et norsk EU-kontor for forskning skal etableres i Brussel.

Kommersialisering av forskning

- Om lag 8 mill. kroner til kommersialisering av forskning (FORNY).

Forskerrekruttering innenfor fiskeri-, havbruks- og landbrukssektorene

- Om lag 15 mill. kroner til forskerrekuttering innenfor fiskeri-, havbruks- og landbrukssektorene.

Strategiske fellesfunksjoner og informasjon

- Om lag 77,5 mill. kroner til strategiske fellesfunksjoner og informasjon.
- Aktivitetene skal holdes på samme nivå som i 2004.
- Det bilaterale samarbeidet skal videreutvikles, særlig innenfor den nye strategien for økt forsknings- og teknologisamarbeid med Nord-Amerika. Minst 10 mill. kroner skal benyttes til dette arbeidet. Minst 1 mill. kroner skal benyttes til samarbeid mellom Russland og Norge om polarforskning utført på Svalbard.
- Komiteen for integrering av likestilling i forskning skal følges opp.
- Arbeidet med formidling av forskning overfor allmennheten skal videreføres.

Kap 287, post 54 Forskningsstiftelser

- Forskningsinstituttene skal videreutvikles gjennom strategiske instituttprogram.
- Forskningsrådet skal medvirke til å styrke den internasjonale profilen, bl.a. gjennom samarbeid innefor EUs 6. rammeprogram.
- Innenfor bevilgningen til de utenrikspolitiske skal strategiske satsinger og samarbeid mellom instituttene stimuleres.
- Forskningsrådet skal ta vare på og videreutvikle kompetansen til NIFU STEP.

Kap 285, post 55 Administrasjon

- 210,8 mill. kroner til administrasjon i 2005, som er en videreføring på samme nivå som 2004.

3.1.3 Fordeling av budsjett

UFDs føringer på fagfeltene gir sammen med Forskningsrådets budsjettforslag fordelingen av budsjett 2005 mellom divisjoner og staver. Reduksjonen i bevilgningen er gjort i forhold til 0-vekst innspillet. Der hvor det har vært frihetsgrad, er frie prosjekter blitt prioritert.

Bevilgningene benyttes i samsvar med dette dokument.

Tabellen på de følgende sider gir en spesifisert oversikt over bevilgningene innenfor de enkelte fagområdene i Forskningsrådet

Tabell 3.1-2 Spesifisert oversikt over budsjett 2005 sammenlignet med revidert budsjett 2004.
1 000 kroner.

	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Start	-	Slutt	Finansierende departement 2005
HUMANIORA						
Grunnforskningsprogrammer						
Kunnskapsutv. i profesjonsutd. (KUPP)	1 000		1999	-	2004	UFD
Program for samiske studier	5 500	5 500	2001	-	2005	UFD,KRD
Program for språkteknologi	2 000	1 500	2002	-	2006	UFD
Kulturforskning	12 500	11 950	2003	-	2008	UFD,KKD
Kjønnforskning	3 500	3 500	2002	-	2007	UFD,BFD
Etikk, samfunn og bioteknologi	680	500	2002	-	2006	UFD,NHD,HOD
Kommunikasjon, IKT og medier	3 790	2 850	2003	-	2007	UFD,NHD,SD,KKD
Sum	28 970	25 800				
Handlingsrettede programmer						
Velferdsprogrammet	490	400	2002	-	2008	UFD,BFD,ASD,HOD,JD
Innvandrings- og migrasjonsforskning (IMER)	580	450	2002	-	2004	UFD
Sum	1 070	850				
Frittstående prosjekter						
Fri prosjektstøtte	53 000	53 050				
Strategiske prosjekter	6 000	6 000				
Ibsen studier	3 500	3 500				
Sum	62 500	62 550				
Infrastruktur						
Norsk samfunnsvit. datatj.(NSD)	900	1 000				
Humanistisk infrastruktur	2 100	1 500				
Sum	3 000	2 500				
Diverse FoU-aktiviteter						
Kontingenter	200	200				
Publisering	3 800	3 800				
Evaluering og utredning	1 500	1 000				
Forskerutdanning	800	600				
Forskerutdanning i etikk	2 500	2 000				
Annet internasjonalt samarbeid	600	1 300				
Kvenske studier	1 500	1 500				
NOS-H, NOP-H	2 900	2 900				
Sum	13 800	13 300				
Felleskostnader						
Disposisjonsfond	-600	1 000				
Komiteer og utvalg	1 000	1 000				
Sum	400	2 000				
Totale kostnader	109 740	107 000				

	Revidert		Budsjett		Finansierende departement 2005
	budsjett 2004		Start	Slutt	
SAMFUNNSVITENSKAP					
Brukerstyrte programmer					
KUNI	2 000	750	2003	2010	NHD,UFD,KRD,ASD,FIN
VS2010	3 000	750	2001	2010	NHD, KRD, UFD'
Sum	5 000	1 500			
Grunnforskningsprogrammer					
Kunnskapsutv. i profesjonsutd. (KUPP)	4 500		1999	2004	UFD
Program for samiske studier	1 200	1 200	2001	2005	UFD
Kjønnforskning	2 500	2 500	2002	2007	UFD,BFD
Kommunikasjon, IKT og medier	4 170	3 150	2003	2007	UFD,NHD,SD,KKD
Sum	12 370	6 850			
Handlingsrettede programmer					
Velferdsprogrammet	2 420	1 800	2002	2008	UFD,BFD,ASD,HOD,JD
Arbeidslivsforskning	1 460	1 400	2002	2011	UFD, ASD
Kunnskap, utdanning og læring	490	350	2003	2007	UFD
Byutvikling	390		2000	2004	UFD,MD,SD,KRD
Innvandrings- og migrasjonsforskning (IMER)	1 650	1 250	2002	2004	UFD, KRD
Samfunnssikkerhet og sårbarhet					
Sum	6 410	4 800			
Frittstående prosjekter					
Fri prosjektstøtte	38 300	44 207			
Strategiske prosjekter	10 000	10 000			
Sum	48 300	54 207			
Infrastruktur					
Norsk samfunnsvit. datatj.(NSD)	7 800	7 000			
Andre institutter (ARENA, NIS, Europaforskning)	4 300	2 000			
Infrastrukturtiltak (ESS)	2 000	2 000			
Sum	14 100	11 000			
Diverse FoU-aktiviteter					
Kontingenter	400	400			
Publisering	1 353	1 353			
Evaluering og utredning	1 500	1 500			
Annet internasjonalt samarbeid	1 000	1 000			
NOS-S, NOP-S	2 500	2 600			
Sum	6 753	6 853			
Felleskostnader					
Disposisjonsfond	-453	1 000			
Komiteer og utvalg	1 000	1 000			
Sum	547	2 000			
Totale kostnader	93 480	87 210			
<hr/>					
	Revidert		Budsjett		
	budsjett				
	2004	2005			
Forskningsinstitutter					
Infrastruktur					
Grunnbevilgning	30 283	31 109			
Strategiske programmer	14 800	15 475			
Totale kostnader	45 083	46 584			

NATURVITENSKAP OG TEKNOLOGI	Revidert	Budsjet		Finansierende		
	budsjett	2005	Start	-	Slutt	departement 2005
Grunnforskningsprogrammer						
E-vitenskap			2006			NHD, UFD, SD
Katalyse og organisk syntetisk kjemi	10 400	9 900	1999	-	2006	UFD,OED
Beregningsorientert matematikk i anvendelse	8 000	7 700	1999	-	2006	UFD,NHD
Romforskning II	12 100	11 600	2000	-		UFD
Kjerne- og partikkelfysikk	14 000	13 500	1995	-	2005	UFD
ESRF-følgforskning	4 000	3 800				
Gr. næringsrettet bioteknologi	2 050	2 200	2001	-	2008	UFD,NHD
Sum	50 550	48 700				
Handlingsrettede programmer						
Marine ressurser, miljø og forvaltning	4 850	3 600	1995	-	2005	UFD,FID,MD
Sum	4 850	3 600				
Store programmer						
VERDIKT			2004	-		Fond
NANOMAT 1)	31 790	31 740	2003	-	2006	UFD,NHD,Fond
Sum	31 790	31 740				
Frittstående prosjekter						
Frittstående prosjekter, mat.nat. (eks bio)	91 500	89 100				
Frittstående prosjekter, biologi og bioteknologi	38 200	39 700				
Sum	129 700	128 800				
Infrastruktur						
Strategiske universitetsprog, mat.nat. (eks bio)	17 250	17 100				
Strategiske universitetsprog, biologi og biotek.	6 225	6 225				
Strategiske program, Sars	7 000	7 000				
Omstillingstiltak/oppfølging av fagplaner/eval.	19 200	14 830				
Tungregning II		22 000				
Nordisk senter	1 000	1 000				
Simula-senteret	29 000	29 000				
Sum	79 675	97 155				
Diverse FoU-aktiviteter						
Kontingenter for øvrig	8 850	9 900				
Informasjon/ formidling/ publisering	3 000	3 000				
Planlegging/ utredning/ evaluering 1)	5 060	1 100				
Stimuleringstiltak og nettverksbygging	2 140	3 400				
Sum	19 050	17 400				
Felleskostnader						
Disposisjonsfond	-3 575	605				
Sum	-3 575	605				
Totale kostnader	312 040	328 000				

1) Kostnadene til planlegging mv. var i 2004 ekstraordinært høye grunnet arbeid med flere fagplaner. I 0-vekst I 2005 er det tatt høyde for redusert aktivitet, noe det også burde ha vært gjort for 0-vekst II forslaget.

MEDISIN OG HELSE	Revidert	Budsjett	Finansierende	
	budsjett 2004	2005	Start	Slutt departement 2005
Handlingsrettede programmer				
Miljø og helse	1 000	1 350	2001 - 2005	UFD,MD,HOD,SD
IKT i medisin og helsetjeneste	3 500	3 150	2001 - 2005	UFD,NHD,HOD
Helsetjenester og helseøkonomi	2 000	1 800	2001 - 2005	UFD,HOD,FIN,ASD
Helse og samfunn	900	1 100	2001 - 2005	UFD,HOD,ASD
Mental helse	1 600	1 900	2001 - 2005	UFD,HOD,ASD
Sum	9 000	9 300		
Frittstående prosjekter				
Forskerlinje/Studentstipend	7 560	10 590		
Medisinske basale fag	59 309	58 086		
Medisinske kliniske fag og samf og helsetj	43 417	42 110		
Sum	110 286	110 786		
Infrastruktur				
NevroNor				
Miljøstøtte medisinske basale fag	7 700	5 000		
Miljøstøtte samf og helsetj	1 000	500		
Medisinsk teknologi	2 000	2 000		
Int.Neuroinform.Coord.Facility (INCF)		1 000		
Nordisk senter - molekylærmedisin	1 500	1 500		
Sum	12 200	10 000		
Diverse FoU-aktiviteter				
Div. FoU-tiltak	2 214	1 914		
Sum	2 214	1 914		
Totale kostnader	133 700	132 000		

forts. fra forrige side

	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Start - Slutt	Finansierende departement 2005
MILJØ OG UTVIKLING				
Grunnforskningsprogrammer				
Biologisk mangfold	1 260	940	1998 - 2007	UFD,FKD,LMD,MD,UD
Sum	1 260	940		
Handlingsrettede programmer				
RAMBU	2 829	2 100	2000 - 2010	UFD,LD,MD
Utviklingsveier i Sør	1 700	1 280	1997 - 2007	UFD,MD,UD
Polarforskning/NSF	2 430	2 500	1996 -	UFD,MD
Global marine problemstillinger	490	350	2002 -	UFD,UD
Sum	7 449	6 230		
Store programmer				
NORKLIMA	5 830	5 520	2004 - 2013	UFD,FKD,LMD,MD,Fond
Sum	5 830	5 520		
Frittstående prosjekter				
Frie midler miljø og utviklingsforskning	24 550	23 920		
Demografi/befolkningsspørsmål	2 500	2 500		
Sum	27 050	26 420		
Infrastruktur				
ProSus	5 000	5 000		
Sum	5 000	5 000		
Diverse FoU-aktiviteter				
Kontingent GBIF	1 000	1 000		
Informasjon/formidling/publisering		500		
Planlegging/utredning/evaluering	750	1 440		
Stimuleringstiltak og nettverksbygging	700	950		
Sum	2 450	3 890		
Felleskostnader				
Disposisjonsfond	3 491			
Sum	3 491	0		
Totale kostnader	52 530	48 000		

forts. fra forrige side

Andre FoU-tiltak inkl. ettårige tiltak	Revidert	Budsjett		Finansierende	
	budsjett 2004	2005	Start	-	Slutt departement 2005
Brukerstyrte programmer					
FORNY	11 500	8 000	2002	2009	NHD,KRD, UFD
Sum	11 500	8 000			
Store programmer					
FUGE	48 550	49 000	2002	-	2011 UFD,Fond
Sum	48 550	49 000			
Frittstående prosjekter					
Yngre fremragende forskere (YFF)	20 000	20 000			
Sum	20 000	20 000			
Infrastrukturtiltak					
Rekruttering fisk,landbruk,havbruk/strat.prog.	22 000	15 000			
Avansert vitenskapelig utstyr	102 800	20 000			
Utstyr v/f.instituttene	22 000				
Utstyr v/f.instituttene innenfor NANOMAT	12 000				
PET-utstyr	43 000				
Marinelaboratorium v/Kings Bay	10 000				
LIMS ved NIFES	4 500				
Sum	216 300	35 000			
Diverse FoU-aktiviteter					
EU-arbeidet (inkl. posisjoneringmidler)	48 000	48 000			
Tverrfaglige tiltak (Div. satsinger)	3 410	3 500			
Informasjon/kommunikasjon	16 050	15 900			
Informasjon/forskningsprisen		600			
Holbergprisen	4 000				
Karlegging av genoma til storfe og torsk	14 550				
Sum	86 010	68 000			
Andre felleskostnader					
Refusjon pensjonsutgifter	850				
Sum	850	0			
Sum andre FoU-tiltak	383 210	180 000			
	Revidert	Budsjett			
	budsjett	2005			
	2004	2005			
Strategiske oppgaver og informasjon					
Handlingsrettede programmer					
Internasjonal stipendseksjon	7 793	7 800			
Sum	7 793	7 800			
Diverse FoU-aktiviteter					
Utredninger, evalueringer mv (div. fagfelt)	3 054	3 010			
Polarforskning		1 000			
Create - Foresight	1 000	1 000			
Utredninger, statistikk mv	10 463	10 800			
Internasjonaliseringstiltak	17 148	28 050			
Sum	31 665	43 860			
Felleskostnader					
KILDEN	2 966	3 000			
De nasj. forskningsetiske komiteer	6 130	6 130			
Sum	9 096	9 130			
Totale kostnader	48 554	60 790			
TOTALT UFD, kap 285 post 52	1 133 254	943 000			

En oppsummering av budsjett 2005 sammenlignet med revidert budsjett 2004 framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 3.1-3 Bevilgninger over UFDs budsjett. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. Fordelt på divisjoner og staber. 1000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Endring 2004-2005
Faglig bevilgning			
Vitenskapsdivisjonen ¹⁾²⁾	829 993	692 180	-19 %
Satsingsdivisjonen	157 750	123 570	-22 %
Innovasjonsdivisjonen	53 850	24 500	-55 %
Administrasjon	22 103	22 105	0 %
Adm.dir.stab ³⁾	69 558	80 645	16 %
Sum faglig bevilgning	1 133 254	943 000	-18 %
Instituttbevilgning			
Vitenskapsdivisjonen	45 083	46 584	3 %
Sum	1 178 337	989 584	-18 %
Administrasjon			
Adm.	203 784	210 842	3 %
Totalt	1 382 121	1 200 426	-15 %

1) Prosentvis endring er korrigert for at 0,6 mill. til Prisen for fremragende forskning er flyttet fra Kommunikasjon til Vitenskap fra og med 2005.

2) Prosentvis endring er korrigert for at bevilgningen til Programmet for tungregning er flyttet fra 281.01 til 285.52 fra 2005.

3) Inkludert midler øremerket ordningen med samfinansiering av prosjekter innenfor EUs 6 rammeprogram og bilaterale avtaler.

3.1.4 Øvrige midler over departementets budsjett

Utover de generelle midlene gir UFD bevilgninger som er øremerket spesielle tiltak. I tabellen nedenfor gis en oversikt over UFDs spesielle midler.

Tabell 3.1-4 Spesielle midler. Fordelt etter kapittel og post og/eller navn på program/satsing. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Endring 2004- 2005
Kap. 226 , post 21 Kvalitetsutvikling i grunntdanningen	9 000	9 000	0 %
Kap. 248 , post 01 Kompetansesenter for spesialundervisning	5 000	5 000	0 %
Kap. 281 , post 01 Fellesutgifter	3 000	3 000	0 %
Kap. 281 , post 01 Strategisk høgskoleprogram	30 000	30 000	0 %
Kap. 281 , post 01 Kunnskapsutvikling i profesjonsutd. (KUPP)	5 000	0	-100 %
Kap. 281 , post 01 Tungregning ¹⁾	22 000	0	0 %
Kap. 281 , post 01 Kommersialisering av FoU	6 000	6 000	0 %
Kap. 281 , post 05 MOBI Næringsrettet høgskole satsing	3 500	3 500	0 %
Kap. 226 , post 21 Vitensentrene	4 000	8 000	100 %
Sum	87 500	64 500	-2 %

1) Prosentvis endring er korrigert for at midler til Program for Tungregning fra og med 2005 er overført til kap. 285, generelle midler.

3.2 Nærings- og handelsdepartementet

3.2.1 Inntekter

Nærings- og handelsdepartementets (NHD) bevilgning til Forskningsrådet i 2005 vil være 896 mill. kroner over kap. 920, post 50 og en tilsagnsfullmakt på inntil 107,5 mill. kroner.

Budsjettet tilsvarende en økning på 35,5 mill. kroner fra 2004 til 2005. Jf. tabell 3.2-1. Dette tilsvarende rundt 4 pst. av rammene.

Tabell 3.2-1 Inntekter. Fordeling etter kapittel og post. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner.

		Revidert Budsjett 2004	Budsjett 2005	Endring 2004-2005
Kap. 920	, post: 50.1 Brukerstyrt forskning ¹⁾	336 600	348 700	4 %
	50.2 Strategisk forskning ¹⁾	182 760	178 000	-3 %
	50.3 Innovasjonstiltak	93 900	95 000	1 %
	50.4 Infrastruktur, grunnbev mv.	247 240	274 300	11 %
Sum ²⁾		860 500	896 000	4 %

1) Tall for revidert budsjett 2004 er korrigert for overføringen av programmet for IKT-sårbarhet og sikkerhet fra strategisk til brukerstyrt forskning.

2) Inkludert tilsagnsfullmakt på 140,0 mill. kr. i 2004 og 107,5 mill. kr. i 2005.

3.2.2 Budsjettmessige føringer i St.prp. nr. 1 (2004-2005)

Det er ikke gjort vesentlige endringer i strukturen for budsjettproposisjonen i forhold til 2004-budsjettet. Det foreslås en bevilgning på 896 mill. kroner, noe som innebærer en vekst på 35,5 mill. kroner i forhold til 2004. Veksten er lagt til brukerstyrt forskning og internasjonalt samarbeid (innenfor post 50.4 Infrastruktur), mens bevilgningen til strategisk forskning er redusert med ca. 15 mill. kroner. Samtidig er programmet "Sikkerhets- og sårbarhetsforskning (sosIKT)" flyttet fra Strategisk forskning (post 50.2) til brukerstyrt forskning (post. 50.1). Når det korrigeres for denne endringen er nivået innenfor strategisk forskning redusert med om lag 2 mill. kroner, mens bevilgningen til brukerstyrt forskning økes med ca. 12 mill. kroner.

I tillegg til bevilgningen foreslås det en tilsagnsfullmakt på 107,5 mill. kroner. Som en konsekvens av at deler av tilsagnsfullmakten er knyttet opp mot en treårig forpliktelse for Haldenprosjektet er tilsagnsfullmakten 32,5 mill. kroner lavere enn i 2004. Inntil 140 mill. kroner av bevilgningen for 2005 forutsettes benyttet til å dekke tilsagnsfullmakten for 2004.

Angående Store programmer sier NHD innledningsvis i proposisjonene at det legges til grunn at deler av den eksisterende programaktiviteten innenfor de ulike virkemidlene faller innenfor rammen av de store, tverrgående programmene.

I tillegg til de budsjettmessige føringene i proposisjonen slås det fast at Norges forskningsråd skal ha et nært samarbeid med Innovasjon Norge på strategisk og operativt nivå for å sikre best mulig sammenheng og synergi til beste for næringslivets innovasjonssamarbeid.

Næringsrettet brukerstyrt forskning (post 50.1)

Midlene fordeles på 8 sektorer. Det foreslås en bevilgning på 348,7 mill. kroner til næringsrettet brukerstyrt forskning, noe som innebærer en vekst på 23,9 mill. kroner. IKT-sektoren får en vekst på ca. 10 mill. pga overflyttingen av sosIKT, i tillegg til at MAROFF får en økt bevilgning på 10 mill. kroner.

I omtalen av brukerstyrt forskning innen informasjons- og kommunikasjonsteknologi gis det en føring om at minst 10-12 prosent av IKT-programmets midler forutsettes brukt til innholdsrelatert FoU (dvs. software/programvare osv.), inklusiv IT for grupper med spesielle behov. Videre gis IKT-programmet et koordineringsansvar for innholdssatsingen i de øvrige programmene.

Forskning knyttet til sikkerhet, pålitelighet og tillit i IKT-systemer og IKT-baserte tjenester overføres fra 50.2 til 50.1.

Næringsrettet strategisk forskning (post 50.2)

NHDs midler til strategisk forskning fordeles på under-underpostene IKT, bioteknologi, materialteknologi og ”nasjonalt viktige kompetansefelt”. Det foreslås en bevilgning på 178 mill. kroner i 2005, noe som er en reduksjon på 4,7 mill. kroner ift. 2004-bevilgningen. Størstedelen av denne reduksjonen er knyttet til at forskning knyttet til programmet Sikkerhet, pålitelighet og tillit i IKT-systemer er flyttet over til brukerstyrt forskning. Det gis én konkret øremerking i bevilgningen: at det innenfor bevilgningen til IKT forutsettes 10 mill. kroner til SIMULA-senteret. Tilsvarende bevilgninger (øremerkinger) gis også over UFDs og SDs budsjett.

Innovasjonstiltak (post 50.3)

Bevilgningen til innovasjonstiltak fordeles på under-underpostene Brobygging, Kommersialisering av FoU og Andre forsknings- og innovasjonstiltak. Dette er en endring ift. 2004-proposisjonen som brukte kategorien ”Kunnskapsgrunlaget for nærings- og innovasjonspolitikken” i stedet for ”Andre forsknings- og innovasjonstiltak”. Totalt foreslås det en bevilgning på 95 mill. kroner til denne underposten.

I tilknytning til FORNY-bevilgningen pekes det på at det blir en særlig utfordring å utnytte FORNY slik at universiteter og høyskoler får en større rolle i kommersialisering av forskningsbaserte ideer.

Det foreslås 14,5 mill. kroner til posten Andre forsknings- og innovasjonstiltak. Midlene skal gå til forskningsdokumentasjon, arbeidslivsforskning, nasjonale forskningspolitiske komiteer, strategiske utviklingsprosjekter samt regional innovasjon (REGREP). Sistnevnte lå tidligere under posten ”Brobygging” 4 mill. kroner av bevilgningen øremerkes Næringslivets idedefond for NTNU. I 2004 gikk 17 mill. kroner til ”Andre innovasjonstiltak” herunder inkludert KUNI-programmet. Bevilgningen til KUNI videreføres ikke i 2005. NHD begrunner ikke dette noe nærmere i budsjettproposisjonen, men har senere bekreftet at de i sitt tildelingsbrev for 2005 kommer til å ta inn at programmet bør avvikles. Innovasjon vil drøfte dette med NHD, slik at avviklingen av KUNI kan bli gjort på en mest mulig ryddig måte i og med at programmet har gitt betydelige tilsagn for 2005.

Infrastruktur (post 50.4)

Bevilgningen til Infrastruktur foreslås økt fra 247,2 mill. kroner i 2004 til 272,3 mill. kroner i 2005. Hoveddelen av økningen, dvs. 25 mill. kroner, er knyttet opp mot ordningen som er opprettet for å stimulere norske institutter til å delta i EUs 6. rammeprogram. Totalt blir NHDs bevilgning til dette formålet for 2005 derfor 31 mill. kroner. I tillegg bidrar UFD, MD, FKD, LMD og SD til dette formålet. Midlene skal forvaltes som en felles ordning.

Bevilgningen til regionale FoU-institutter foreslås redusert noe, fra 38,7 mill. kroner til 36,6 mill. kroner. Herav skal om lag 2,5 mill. kroner dekke kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift ved de regionale og teknisk-industrielle instituttene.

Haldenprosjektet og annen nukleær virksomhet: Det vises til at Stortinget har sluttet seg til at det gis en støtte på til sammen 90 mill. kroner til HRP i perioden 2003-2005 (the OECD Halden Reactor Project). Med den foreslåtte bevilgningen på 32,5 mill. kroner i 2005 er denne rammen oppnådd. Det vises også til at etter anbefaling fra Norges forskningsråd har regjeringen foreløpig gitt sin tilslutning til at IFE starter forhandlinger om en ny 3-års-

periode. Av den totale bevilgningen til Haldenprosjektet og annen nukleær virksomhet på 70 mill. kroner foreslås det at 1 mill. kroner brukes til å utvide Norges deltakelse i EURATOMs forskningsprogrammer til også å omfatte avfallshåndtering. Fem andre departementer bidrar også til denne deltakelsen.

Andre infrastrukturtiltak. Det foreslås 48,7 mill. kroner til andre infrastrukturtiltak, noe som er en vekst på 27,3 mill. kroner. Hoveddelen av veksten (25 mill. kroner) går til ordningen for samfinansiering av instituttens deltakelse i EUs 6. rammeprogram. Videre omfatter bevilgningen midler til Fransk-norsk stiftelse og annet bilateralt forskningssamarbeid, bl.a. oppfølging av bilateral forskningsavtale med Japan. I tillegg er det øremerket midler til etablering av bredbåndsforbindelse til forskningsinstallasjonene i Ny-Ålesund som også vil motta en tilsvarende bevilgning over SDs budsjett (2,3 mill. kroner fra hver). NHD understreker videre betydningen av nasjonale eksperter i Europakommisjonen og ber Forskningsrådet vurdere behovet for å stille egne midler til slike ekspertstillinger.

3.2.3 Fordeling av budsjett

NHDs føringer på budsjettpostene gir sammen med Forskningsrådets budsjettforslag fordelingen av budsjett 2005 mellom divisjoner og staber. Bevilgningene nyttes i samsvar med dette dokumentet.

På de følgende sider gis en spesifisert oversikt over budsjett 2005 fordelt på NHDs budsjettposter.

Tabell 3.2-2 Spesifisert oversikt over budsjett 2005 sammenlignet med revidert budsjett 2004. 1 000 kroner.

Divisjon	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Start - Slutt	Finansierende departement 2005
Brukerstyrt forskning				
Sektor for maritim og offshore operasjoner				
MAROFF	INNOV	27 000	37 000	2002 - 2009 NHD, FID
Prosjektetableringstøtte (EU, Eureka)	INNOV	1 100	1 900	NHD
Strategiske utviklingsprosjekter	INNOV	300	600	NHD
Risiko og sikkerhet i transportsektoren	SATS	500	500	2002 - 2007 SD, FKD, NHD
Informasjonsprosjekter	ADM	100		UFD, NHD
Sum		29 000	40 000	
Sektor for olje og naturgass				
Olje- og gassprogrammet (OG)	INNOV	6 000		2002 - 2010 OED, ASD, NHD
Prosjektetableringstøtte (EU, Eureka)	INNOV	300	400	NHD
Strategiske utviklingsprosjekter	INNOV	100	400	NHD
Informasjonsprosjekter	ADM	100		UFD, NHD
PETROMAKS	SATS		2 200	OED, NHD, ASD, Fond
Sum		6 500	3 000	

	Divisjon	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Start - Slutt	Finansierende departement 2005
Sektor for IKT					
IKT-programmet	INNOV	72 700	71 500	2002 - 2010	NHD, SD
Prosjektetableringstøtte (EU, Eureka)	INNOV	5 200	5 300		NHD
Strategiske utviklingsprosjekter	INNOV	500	1 400		NHD
Kommunikasjons, IKT og medier	SATS	3 300	3 200	2003 - 2007	UFD, SD, NHD, KKD
IKT i medisin og helsetjeneste	VIT	7 100	6 800	2001 - 2005	UFD, NHD, HOD
IKT sikkerhets- og sårbarhetsforskn.	VIT	11 800	10 000	2003 - 2007	NHD, SD
Informasjonsprosjekter	ADM	200			UFD, NHD
Sum		100 800	98 200		
Sektor for tjenesteyting, handel og logistikk					
PULS-programmet	INNOV	25 800	26 500	2002 - 2009	SD, NHD
Prosjektetableringstøtte (EU, Eureka)	INNOV	900	1 000		NHD
Strategiske utviklingsprosjekter	INNOV		1 000		NHD
Informasjonsprosjekter	ADM	100			UFD, NHD
Sum		26 800	28 500		
Sektor for energi, miljø, bygg og anlegg					
FoU-basert innovasjon i BA-næringen	INNOV	19 100	18 500	2002 - 2010	NHD
Prosjektetableringstøtte (EU, Eureka)	INNOV	2 000	2 000		NHD, OED
Strategiske utviklingsprosjekter	INNOV	300	1 000		NHD
RENERGI	SATS	6 000	6 000	2002 - 2010	OED, NHD, MD, FIN, Fondet
Forurensningsprogrammet	SATS	500	500	2000 - 2005	LMD, MD, FGD, NHD, SD
Informasjonsprosjekter	ADM	100			UFD, NHD
Sum		28 000	28 000		
Sektor for prosess- og biomedisinsk industri					
PROSBIO	INNOV	44 700	45 500	2002 - 2010	NHD, Fondet
Prosjektetableringstøtte (EU, Eureka)	INNOV	1 700	1 700		NHD
Strategiske utviklingsprosjekter	INNOV	400	1 300		NHD
Informasjonsprosjekter	ADM	200			UFD, NHD
Sum		47 000	48 500		
Sektor for vareproduksjon og materialforedling					
VAREMAT	INNOV	68 100	69 500	2002 - 2010	NHD
Prosjektetableringstøtte (EU, Eureka)	INNOV	2 600	3 000		NHD
Strategiske utviklingsprosjekter	INNOV	600	1 000		NHD
Informasjonsprosjekter	ADM	200			UFD, NHD
Sum		71 500	73 500		
Sektor for marine og biologiske ressurser					
Bioteknologiprogrammet	INNOV	13 500	14 700	2000 - 2005	FID, LD, NHD
Næringsmiddelprogrammet	INNOV	11 600	12 700	2000 - 2005	FID, LD, NHD
Prosjektetableringstøtte (EU, Eureka)	INNOV	1 500	1 600		NHD
SMB Innovasjon /REGREP	INNOV	400			NHD
Sum		27 000	29 000		
Sum næringsrettet brukerstyrt FoU		336 600	348 700		

	Divisjon	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Start - Slutt	Finansierende departement 2005
Næringsrettet strategisk forskning					
<u>IKT</u>					
		<u>78 200</u>	<u>78 000</u>		
Mikroteknologi	INNOV	31 000	29 700		NHD
Strategiske institutt-/UoH-program	INNOV	23 100	23 700		NHD
BeMatA	VIT	3 800	3 700	2000 - 2006	NHD, UFD
IKT 2010	VIT	10 300	10 900	2000 - 2007	NHD, SD
IKT-Simula-sentret	VIT	10 000	10 000		NHD,SD, UFD
<u>Bioteknologi</u>					
		<u>25 000</u>	<u>24 000</u>		
Strategiske institutt-/UoH-program	INNOV	13 500	12 700		NHD
Etikk, samfunn og bioteknologi	SATS	1 000	1 000		NHD, UFD
Grunnleggende næringsret.biotekn.	VIT	10 500	10 300	2001 - 2008	NHD, UFD
<u>Materialteknologi</u>					
		<u>23 000</u>	<u>22 500</u>		
Mikroteknologi	INNOV	250			NHD
Strategiske institutt-/UoH-program	INNOV	19 000	18 800		NHD
NANOMAT	SATS	3 750	3 700		UFD, NHD, Fondet
<u>Nasjonalt viktige kompetansefelt</u>					
		<u>56 560</u>	<u>53 500</u>		
Teknisk-naturvitenskapelige fag	INNOV	54 360	51 400		NHD
Samfunnsvitenskapelige fag	VIT	2 200	2 100		NHD, UFD SD
Sum strategisk forskning		182 760	178 000		
Innovasjonstiltak					
Sektor for brobygging					
MOBI	INNOV	16 000	15 000	2002 - 2009	NHD, KRD, UFD
VS2010	INNOV	13 700	12 200	2001 - 2010	NHD, KRD, UFD
EU Innovation Relay Center	INNOV	1 000	2 000	1995 - 2008	NHD
Strategiske utviklingsprosjekter	INNOV	200	800		NHD
Sum		30 900	30 000		
Sektor for kommersialisering av FoU-resultater					
FORNY	INNOV	46 000	50 000	2002 - 2010	NHD, KRD, UFD
Strategiske utviklingsprosjekter	INNOV		500		NHD
Sum		46 000	50 500		
Andre innovasjonstiltak					
Forskningsdokumentasjon o.l	ADM	1 375	1 400		UFD, NHD, FID, LD, MD
Virks.hetsforankr. inovasj. i off. sekt.	INNOV		1 100		NHD
KUNI	INNOV	9 125	0	2003 -	KRD, UFD, AAD
Næringslivets idéfond for FoU	INNOV		4 000		NHD
Regional innovasjon (REGREP)	INNOV	5 000	6 000		NHD
Strategiske utviklingsprosjekter	INNOV		500		NHD
Arbeidslivsforskning	SATS	1 000	1 000	2002 - 2011	UFD, ASD, NHD
Nasjonale forskningsetiske komitéer	VIT	500	500		NHD, FID, LD, UFD, MD
Sum		17 000	14 500		
Sum innovasjonstiltak		93 900	95 000		

forts. fra forrige side

	Divisjon	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Start - Slutt	Finansierende departement 2005
Grunnbevilgninger og andre infrastrukturtiltak					
Grunnbevilgninger					
Grunnbevilgninger (teknisk-indust.)	INNOV	86 800	86 800		NHD
Grunnbevilg. (samfunnsvitenskapelige)	VIT	8 200	8 200		NHD
Regionale FoU-institutter	VIT	38 700	36 600		NHD
Sum		133 700	131 600		
Andre infrastrukturtiltak					
Norsk deltagelse i EU-prog.	ADMDIR	6 000	31 000		UFD, NHD
Teknologiavtale Norge-Japan	ADMDIR	2 090	2 000		NHD
Statistikk/fakta grunnlaget	ADM	1 000	1 000		NHD
Bilateralt internasjonalt teknologisamarbeid	INNOV	2 000	2 200		NHD
Bredbånd FoU-inst. Ny-Ålesund	INNOV		2 300		NHD, SD
EU-posisjoneringsmidler institutter	INNOV	1 200			NHD
Fransk-Norsk stiftelse	INNOV	3 000	3 000		NHD
Halden/annen nukleær virksomhet	INNOV	68 000	69 000		NHD
KILDRA Himdalen	INNOV	4 000	5 000		NHD
SkatteFUNN	INNOV	13 000	13 000		NHD
Informasjonstiltak	ADM	4 810	5 800		UFD, NHD
EU's strålevernprogram	SATS	1 000	1 000		NHD, HOD, FKD, LMD, MD, UD
Teknologirådet	SATS	6 100	6 000		NHD
COST etc	VIT	1 340	1 400		NHD
Sum		113 540	142 700		
Sum grunnbevilgninger/infrastr.tiltak		247 240	274 300		
Sum totalt		860 500	896 000		

En oppsummering av budsjett 2005 sammenlignet med revidert budsjett 2004 framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 3.2-3 Bevilgninger over NHDs budsjett. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. Fordelt på divisjoner og staber. 1 000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Endring 2004-2005
Vitenskapsdivisjonen	104 440	100 500	-4 %
Satsingsdivisjonen	23 150	25 100	8 %
Innovasjonsdivisjonen	716 635	729 200	2 %
Administrasjon	8 185	8 200	0 %
Adm.dir.stab ¹⁾	8 090	33 000	308 %
Sum	860 500	896 000	4 %

1) Midler øremerket ordningen med samfinansiering av prosjekter innenfor EUs 6 rammeprogram og bilateral avtale med Japan.

3.3 Olje- og energidepartementet

3.3.1 Inntekter

Olje- og energidepartementets (OED) bevilgning til Forskningsrådet i 2005 er på 393,3 mill. kroner over kap. 1830, post 50. Dette tilsvarer en økning på 106 mill kroner (37 prosent) i forhold til revidert budsjett 2004, jf. tabell 3.4-1. Tilsagnsfullmakten på 33 mill. kroner videreføres for 2005.

Bevilgningen fordeles med 222 mill. kroner til forskning i petroleumssektoren, og 160 mill. kroner til forskning i energi- og vassdragssektoren, samt 11 mill. øremerket nasjonal samfinansiering av EU-prosjekter.

Tabell 3.3-1 Inntekter. Fordeling etter kapittel og post. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner.

	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Endring 2004-2005
Kap. 1830 , post: 50.1 Petroleumssektoren	137 500	222 300	62 %
Kap. 1830 , post: 50.2 Energi- og vassdragssektoren	150 000	160 000	7 %
Kap. 1830 , post: 50 Deltakelse i EU-prosjekter	0	11 000	
Sum ¹⁾	287 500	393 300	37 %

1) Inkludert tilsagnsfullmakter på 33 mill. kroner begge år.

3.3.2 Budsjettmessige føringer i St.prp. nr. 1 (2004-2005)

Økningen på 106 mill kroner skal fordeles på følgende måte:

- 20 mill kroner til Prosjektrettet teknologiutvikling i petroleumssektoren (Demo 2000)
- 65 mill kroner til øvrig petroleumsforskning (inkl. PETROMAKS)
- 10 mill kroner til Fremtidens rene energisystemer (RENERGI)
- 11 mill kroner til å styrke deltakelse i EUs 6. rammeprogram

I tillegg vil PETROMAKS få tilført en økning på 28 mill. kroner fra avkastningen fra Forskningsfondet i 2005, slik at økningen til PETROMAKS totalt er 93 mill. kroner. OED gir Forskningsrådet frihet til å omdisponere midler mellom virkemidler innenfor de to underpostene. Når det gjelder budsjettet for øvrig er fordelingen i henhold til Forskningsrådets 0-vekst forslag.

3.3.3 Fordeling av budsjett

OEDs føringer på budsjettpostene gir sammen med Forskningsrådets budsjettforslag fordelingen av budsjett 2005 mellom divisjoner og stab. Bevilgningene benyttes i samsvar med dette dokumentet.

En spesifisert oversikt over OEDs budsjett fordelt på sektor og virkemiddel gis i tabellen som følger.

Tabell 3.3-2 Spesifisert oversikt over budsjett 2005 sammenlignet med revidert budsjett 2004. 1 000 kroner.

Sektor/program	Divisjon	Revidert	Budsjett	Finansierende departement 2005
		budsjett 2004	2005 Start - Slutt	
Petroleumssektoren				
PETROMAKS	SATS	73 350	133 325	
Forurensninger-utslipp til sjø (PROOF)		6 000	6 000	OED, MD
PETROPOL		5 200	5 200	OED
Grunnleggende petroleumforsk. n.		3 350		OED
Olje- og gassprogrammet (OG)		31 800	122 125	OED, ASD, NHD
PETROMAKS direkte		27 000		OED, Fondet
DEMO 2000	INNOV	30 000	50 000	OED
Strategiske UoH-/FoU-inst.prog.	INNOV	30 150	34 975	OED, NHD
EUROMARGINS	VIT	4 000	4 000	OED, UFD
Sum petroleumsforskning		137 500	222 300	
Energiforskning				
RENERGI	SATS	79 300	89 300	
EMBa		58 600		OED, NHD
SAMSTEMT		10 000	89 300	OED, MD, FIN
Energi for fremtiden		10 700		OED, Fondet
Strategisk UoH-/FoU-inst.prog.	INNOV	9 900	9 900	NHD, OED
Internasjonal virksomhet	INNOV	3 800	3 800	NHD, OED
Utvikling av rensetekn. for gasskraftverk ¹⁾	INNOV		50 000	OED, MD
Utvikling av rensetekn. for gasskraftverk ¹⁾	SATS	50 000		OED
Katalyse og organisk kjemi	VIT	5 500	5 500	UFD, OED
Norsk institutt for sjørett	VIT	1 500	1 500	OED
Sum energi- og vassdragsektoren		150 000	160 000	
Deltagelse i EU-prosjekter	INT		11 000	
Sum totalt		287 500	393 300	

En oppsummering av budsjett 2005 sammenlignet med revidert budsjett 2004 framgår av tabellen under.

Tabell 3.3-3 Bevilgninger over OEDs budsjett. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. Fordelt på divisjoner og staber. 1 000 kroner og prosentvis endring

	Revidert	Budsjett	Endring
	budsjett 2004	2005	2004-2005 ¹⁾
Vitenskapsdivisjonen ²⁾	14 350	11 000	0 %
Satsingsdivisjonen ³⁾⁵⁾	167 500	222 625	33 %
Innovasjonsdivisjonen ⁴⁾⁵⁾	105 650	148 675	37 %
Administrasjon	0	0	
Adm.dir.stab ⁶⁾	0	11 000	
Totalt	287 500	393 300	37 %

1) Endringer i prosent er korrigert i hht. fotnote 2)-5) nedenfor

2) Korrigert for 3,35 mill. kroner i 2004 knyttet til Grunnleggende petroleumforskning som fra 2005 er flyttet fra Vitenskap til Satsinger.

3) Korrigert for 35,15 mill. kroner knyttet Olje og gass-programmet og Grunnleggende petroleumforskning som fra 2005 er flyttet til PETROMAKS i Satsinger.

4) Korrigert for 31,8 mill. kroner i 2004 knyttet til Olje og gass-programmet som fra 2005 er flyttet fra Innovasjon til Satsinger.

5) Korrigert for 50,0 mill. kroner i 2004 knyttet til Renseteknologi for gasskraftverk som fra 2005 er flyttet fra Satsinger til Innovasjon.

6) Midler øremerket ordningen med samfinansiering av prosjekter innenfor EUs 6 rammeprogram.

3.4 Fiskeri- og kystdepartementet

Fiskeri- og kystdepartementets strategi "FoU innen fiskeri og havbruk, havner og infrastruktur for sjøtransport" og strategiplanen "Verdier fra havet – Norges framtid" er førende for Forskningsrådets prioriteringer i 2005.

3.4.1 Inntekter

Fiskeri- og kystdepartementet (FKD) har for 2005 foreslått en bevilgning til Forskningsrådet på 238 mill. kroner over kap. 1023, post 50 (St.prp. nr. 1, 2004-2005). Dette tilsvarer en økning på 7,5 mill. kroner (3 prosent) fra 2004 til 2005. Jf. tabell 3.4-1.

Tabell 3.4-1 Inntekter. Fordeling etter kapittel og post. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner.

				Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Endring 2004-2005	
Kap.	1023	, post	50	Tilsk. Norges forskningsråd	230 500	238 000	3 %

3.4.2 Budsjettmessige føringer i St.prp. nr. 1 (2004-2005)

FKDs midler til Forskningsrådet skal i 2005 bidra til:

- Å utvikle kunnskap, teknologi og metoder som kan danne grunnlag for en bærekraftig utnyttelse av de biologiske ressursene i havet og en lønnsom næringsvirksomhet med basis i disse ressursene
- At den ressurs- og miljørettede forskningen sikrer et best mulig kunnskapsgrunnlag for bærekraftig forvaltning i norske marine ressurser og sjøområder
- At havbruksforskningen styrker eksisterende næringsvirksomhet, åpner nye muligheter for næringsutvikling og sikrer en bærekraftig forvaltning
- At den markeds- og industrirettede forskningen styrker lønnsomheten og konkurransevnen gjennom markedsorientert omstilling og industriell utvikling
- At forskning og utvikling innenfor havner og infrastruktur for sjøtransport medvirker til et bedre beslutningsgrunnlag for tiltak i sektoren og bidrar til utviklingen av teknologi, organisering og rammebetingelser.

For 2005 prioriteres særskilt:

- Grunnbevilgninger
- Finansiering av nasjonale eksperter knyttet til EUs fiskeridirektorat og EUs forskningsdirektorat.
- Satsingen på teknologiutvikling.
- Endring av modellen som brukes for å beregne kvoter til vågehvalfangst (RMP) - 1,2 mill. kroner øremerket til dette.
- Delfinansiering av egenandelen ved EU-prosjekt i EUs 6. rammeprogram - 3,5 mill. kroner til formålet.

3.4.3 Fordeling av budsjett

FKDs føringer på budsjettposten har sammen med Forskningsrådets budsjettforslag gitt grunnlaget for fordelingen av budsjett 2005 mellom divisjoner og staber. Bevilgningen benyttes i samsvar med dette dokumentet.

Tabellen under gir en spesifisert oversikt over budsjett 2005 fordelt på aktiviteter.

Tabell 3.4-2 Spesifisert oversikt over budsjett 2005 sammenlignet med revidert budsjett 2004.
1 000 kroner.

	Divisjon	Revidert		Budsjet		Finansierende departement 2005
		budsjett 2004	2005	Start	Slutt	
Marked og samfunn						
Marked og samfunn	INNOV	17 800	17 800	2000	- 2005	FKD,LD,Fond
Sum		17 800	17 800			
Produkt-, teknologi og prosessutvikling						
Bioteknologi	INNOV	9 700	9 700	2000	- 2005	NHD,FKD,LMD,Fond
Næringsmidler	INNOV	14 300	15 600	2000	- 2005	NHD,FkD,LMD
Sum		24 000	25 300			
Det marine fjord-, kyst- og havmiljø						
NORKLIMA - klimaendr. og virkn. for Norge	SATS	1 000	1 000	2004	- 2013	UFD,FKD,LMD,MD,Fond
Biologisk mangfold	SATS	1 500	1 500	1998	- 2007	UFD,FKD,LMD,MD,UD
Forurensning (ProFo)	SATS	2 500	2 500	2000	- 2005	NHD,FKD,LMD,MD,SD
Marine ressurser, miljø og forvaltning	SATS	25 200	26 900	2000	- 2005	UFD,FKD,MD
EU6 Strålevernprogram	SATS	1 000	1 000			NHD,FKD,LMD,MD,HOD,UD
Sum		31 200	32 900			
Fiske og fangst						
Fiskeriteknologi	INNOV	12 100	12 500	2000	- 2005	FKD
Havbruk						
HAVBRUK - en næring i vekst	SATS	54 800	55 200	2004	- 2013	FKD,LMD,Fond
Havner og infrastruktur for sjøtransport						
Maritim virks. og offsh. operasj. (MAROFF)	INNOV	1 000	1 000	2002	- 2009	NHD,FKD
Risiko og sikkerhet i transportsektoren (RISIT)	SATS	1 000	1 000	2002	- 2007	NHD,FKD,SD
Tjenesteyting, handel og logistikk (PULS)	INNOV	1 000	1 000	2002	- 2009	NHD,FKD,SD
Sum		3 000	3 000			
Frittstående prosjekter						
Prosjekt- og miljøstøtte	INNOV	300	0			
Sum		300	0			
Infrastrukturtiltak						
Grunnbevilgninger (del av basisbev. inst.)	INNOV	29 100	29 900			
Strategiske programmer	INNOV	49 780	49 780			
Nasjonal støtte til EU-prosjekter	ADMDIR		3 500			
Andre infrastrukturtiltak	INNOV	500	0			
Andre infrastrukturtiltak (SARS)	VIT	500	500			
Sum		79 880	83 680			
Diverse FoU-aktiviteter						
Informasjon, formidling, publisering	INNOV	200	300			
Informasjon, formidling, publisering	KOMM	1 520	1 520			
Planlegging, utredning, evaluering	INNOV	500	1 000			
Planlegging, utredning, evaluering	ADM	400	400			
Stimuleringsiltak og nettverksbygging	SATS	1 530	1 190			
Stim.tiltak og nettverksbyg. (inkl. RegRep.)	INNOV	970	1 310			
De nasj. forskn.etiske komitéer	VIT	400	400			
Sum		5 520	6 120			
Disposisjonsfond	INNOV	1 900	1 500			
Totalt		230 500	238 000			

En oppsummering av budsjett 2005 sammenlignet med revidert budsjett 2004 framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 3.4-3 Bevilgninger over FKDs budsjett. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. Fordelt på divisjoner og staber. 1 000 kroner og prosentvis endring

	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Endring 2004-2005
Vitenskapsdivisjonen	900	900	0 %
Satsingsdivisjonen	88 530	90 290	2 %
Innovasjonsdivisjonen	139 150	141 390	2 %
Administrasjon	1 920	1 920	0 %
Adm.dir.stab ¹⁾	0	3 500	
Totalt	230 500	238 000	3 %

1) Midler øremerket ordningen med samfinansiering av prosjekter innenfor EUs 6 rammeprogram

3.4.4 Spesielle midler over departementets budsjett

I tillegg til de midler som er omtalt ovenfor bevilger FKD spesielle midler til Forskningsrådet over kapittel 1023.

Tabell 3.4-4 Spesielle midler. Fordelt etter kapittel og post og/eller navn på program/satsing. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner og prosentvis endring

	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Endring 2004- 2005
Kap. 1023 71 Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU	2 000		
Kap. 1023 71 Tilskudd til MABIT-programmet	5 000	5 000	0 %
Sum	7 000	5 000	-21 %

3.5 Landbruks- og matdepartementet

3.5.1 Inntekter

Landbruks- og matdepartementets (LMD) bevilgning til Forskningsrådet over kap. 1137, post 50 er 136,8 mill. kroner. Bevilgningen til Forskningsrådet er redusert med omlag 4 mill. kroner (snaut 3 prosent) fra 2004 til 2005, når en sammenligner med revidert budsjett, dvs. bevilgningen etter kuttet i Revidert nasjonalbudsjett 2004. I forhold til saldert budsjett for 2004 representerer imidlertid bevilgning på posten en budsjettnedgang på i overkant av 10 mill. kroner. Departementet legger til grunn at det kan disponeres en økning i bevilgningene til forskning innen mat og annen landbruksforskning fra Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukt og avgift på skogsvirke – i størrelsesorden 17 mill. kroner – slik at det samlet sett blir en økning i forskningen innen sektoren. Det er ikke gitt at disse fondsavgiftsmidlene vil bli kanalisert gjennom Forskningsrådet.

Departementets bevilgning over kap. 1137, post 51 Basisbevilgninger til forskningsinstitutter er på 157,6 mill. kroner. Dette tilsvarer en økning på 5 mill. kroner (vel 3 prosent) fra 2004 til 2005.

Tabell 3.5-1 Inntekter. Fordeling etter kapittel og post. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner.

				Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Endring 2004-2005
Kap.	1137	, post	50 Tilsk. Norges forskningsråd	140 520	136 812	-3 %
Kap.	1137	, post	51 Basisbev. til forskningsinst.	152 410	157 592	3 %
Sum				292 930	294 404	1 %

3.5.2 Budsjettmessige føringer i St.prp. nr. 1 (2004-2005)

LMDs viser til Landbruk Pluss og behovet for å styrke kunnskapskjeden mellom forskning, utvikling og kommersialisering. Til grunn for budsjettprioriteringene er Langtidsplanen for landbruksforskningen (1998-2005) og handlingsplanen "Prioritering innen mat- og landbruksforskning". Kommersialisering av forskningsresultater skal vektlegges fremover.

Departementet er opptatt av at det skjer en smidig overgang fra gammel til ny programstruktur som sikrer kontinuitet og prioritering av forskningen på sentrale områder sett fra landbruksnæringens og departementets side. LMD ser også sine prioriteringer i Handlingsplanen i sammenheng med de nye store programmene RENERGI, NORKLIMA og FUGE. Det gjelder spesielt områdene klima og energi og satsingen på bioenergi, klimaendringer og – utvikling samt skogen og treproduktene sin rolle når det gjelder binding av CO₂. Nyskaping, innovasjon og kommersialisering skal prioriteres innenfor pågående aktiviteter, og særlig for satsingen på trygge matvarer.

LMD har satt av 4,5 mill. kroner til økt forskningssamarbeid mot Nord-Amerika, og ser disse midlene i sammenheng med midlene som er satt av over UFDs budsjett til samme formål. Fokus for satsingen fra LMDs side vil være trygge matvarer, bioenergi og biobaserte produkter. En viktig forutsetning for satsingen er medvirkning fra industrien for å få kommersialisert forskningsresultater og utviklet næringer. Departementet ønsker å opprettholde innsatsen innenfor forskerrekuttering - dr. gradsstipendiater og post. doc. stillinger. Av bevilgningen skal 3,5 mill. kroner gå til nasjonal støtte til prosjekter innenfor EUs 6. ramme-

program i instituttsektoren. Dette er LMDs andel av Regjeringens samlede økning på 50 mill. kroner til delfinansiering av egenandelen ved prosjekter i EUs 6. rammeprogram.

LMDs basisbevilgning til forskningsinstitutter (kap. 1137, post 51)

Bevilgningen som kanaliseres gjennom Forskningsrådet er økt med 5,2 mill. kroner. Dette gir en vekst på 3,4 prosent i forhold til 2004. Midlene er fordelt på tre underposter til hhv. grunnbevilgninger, strategiske programmer og investeringsstøtte til AKVAFORSK for kjøpet av Forsøksstasjonen på Averøy i 1996.

Kap. 1137, post 50 Forskningsprogram

På grunn av den forholdsvis store reduksjonen i bevilgningen for 2005 samt øremerkingen av midler til internasjonalt samarbeid, har det vært nødvendig å gjøre forholdsvis store nedjusteringer av bevilgningen til de ulike forskningsprogrammer og andre virkemidler og FoU-aktiviteter. Resultatet er likevel en tilnærmet proratarisk nedjustering av rammene til divisjonene i forhold til Forskningsrådets 0-vekst budsjettforslag. De avsatte beløp til samarbeidet med Nord-Amerika og samfinansiering av prosjekter innenfor EUs 6. rammeprogram lagt til Adm. direktørs stab/Internasjonal enhet.

Kap. 1137, post 51 Basisbevilgning til forskningsinstitutter

Midler fra denne posten i statsbudsjettet forvaltes i sin helhet av Innovasjonsdivisjonen.

3.5.3 Fordeling av budsjett

LMDs føringer på fagfeltene gir sammen med Forskningsrådets budsjettforslag fordelingen av budsjett 2005 mellom divisjoner og staber. Bevilgningene benyttes i samsvar med dette dokument.

I tabellen nedenfor gis en spesifisert oversikt over budsjett 2005 fordelt på virkemidler.

Tabell 3.5-2 Spesifisert oversikt over budsjett 2005 sammenlignet med revidert budsjett 2004.
1 000 kroner.

	Divisjon	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Start - Slutt	Finansierende departement 2005
Grunnforskningsprogrammer					
Biologisk mangfold	SATS	1 000	950	1998 - 2007	UFD,FKD,LMD,MD,UD
Sum		1 000	950		
Handlingsrettede programmer					
Bioteknologi	INNOV	15 022	13 000	2000 - 2005	NHD,FKD,LMD,Fond
Jord, planter og husdyr	INNOV	34 328	32 700	2000 - 2005	LMD
Marked og samfunn (inkl. levekår, tjen.yt.)	INNOV	18 600	17 300	2000 - 2005	FKD,LMD,Fond
Næringsmidler	INNOV	10 700	9 700	2000 - 2005	NHD,FKD,LMD
Skog - ressurser og verdiskaping	INNOV	12 500	11 300	2000 - 2005	LMD
Regional utvikl./By/regional /tverrsekt.planf.	SATS	500	0		
Landskap i endring	SATS	4 719	4 000	2000 - 2007	LMD,MD,UD
Forurensning	SATS	3 700	3 700	2000 - 2005	NHD,FKD,LMD,MD,SD
Rammebet. for bærekraft.utv.	SATS	500	500	2000 - 2010	UFD,LMD,MD,FIN
Sum		100 569	92 200		
Store programmer					
HAVBRUK - en næring i vekst	SATS	4 500	2 500	2004 - 2013	FKD,LMD,Fond
NORKLIMA - klimaendr. og virkn. for Norge	SATS	3 000	2 500	2004 - 2013	UFD,FKD,LMD,MD,Fond
RENERGI - fremtidens rene energisystem	SATS		1 000	2004 - 2013	NHD,OED,MD,FIN,Fond
Sum		7 500	6 000		
Frittstående prosjekter					
Prosjekt- og miljøstøtte	INNOV	300	0		
EU5 Strålevernprogram	SATS	1 000	1 000		
Sum		1 300	1 000		
Infrastruktur					
Strategiske programmer	INNOV	24 411	22 362		
Andre infrastrukturtiltak	INNOV	500			
Nasjonal støtte til EU-prosjekter	ADMDIR		3 500		
Sum		24 911	25 862		
Diverse FoU-aktiviteter					
Informasjon, formidling, publisering	ADM	1 040	900		
Informasjon, formidling, publisering	INNOV	500	200		
Planlegging, utredning, evaluering	ADM	150	150		
Planlegging, utredning, evaluering	INNOV	100	500		
Stim.tiltak og nettv.byg. (inkl. internasj. smb.)	INNOV	2 000	3 000		
Samarbeid med Nord-Amerika	ADMDIR		4 500		
De nasj. forskningsetiske komiteer	VIT	300	300		
Sum		4 090	9 550		
Disposisjonsfond	INNOV	1 150	1 250		
Sum totalt		140 520	136 812		
Instituttbevilgninger					
Grunnbevilgninger	INNOV	89 000	92 200		
Strategiske programmer	INNOV	61 410	63 392		
Andre infrastrukturtiltak	INNOV	2 000	2 000		
Sum totalt		152 410	157 592		
Totalt		292 930	294 404		

Nedenfor gis en oppsummering av budsjett 2005 sammenlignet med revidert budsjett 2004.

Tabell 3.5-3 Bevilgninger over LMDs budsjett. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. Fordelt på divisjoner og staber. 1 000 kroner og prosentvis endring

	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Endring 2004-2005
Faglig bevilgning			
Vitenskapsdivisjonen	300	300	0 %
Satsingsdivisjonen	18 919	16 150	-15 %
Innovasjonsdivisjonen	120 111	111 312	-7 %
Administrasjon	1 190	1 050	-12 %
Adm.dir.stab ¹⁾	0	8 000	
Sum FoU	140 520	136 812	-3 %
Instituttbevilgning			
Innovasjonsdivisjonen	152 410	157 592	3 %
Totalt	292 930	294 404	1 %

1) Midler øremerket ordningen med samfinansiering av prosjekter innenfor EUs 6 rammeprogram samt samarbeid med Nord-Amerika

3.5.4 Spesielle midler over departementets budsjett.

I tillegg til de generelle midlene som er omtalt ovenfor bevilger departementet midler til spesielle formål.

Tabell 3.5-4 Spesielle midler. Fordelt etter kapittel og post og/eller navn på program/satsing. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner og prosentvis endring

	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Endring 2004- 2005
Kap. 1150 77 Jordbruksavtalen	400		-100 %
Kap. 1150 77 Jordbruksavtalen	5 000	5 000	0 %
Kap. 1150 50 Til gjennomføring av jordbruksavtalen	250		-100 %
Kap. 1150 77 Jordbruksavtalen, div. prog./prosjekt	27 403	29 169	6 %
Sum	33 053	34 169	3 %

3.6 Miljøverndepartementet

3.6.1 Inntekter

Miljøverndepartementet (MD) har for 2005 foreslått en bevilgning til Forskningsrådet på 116,8 mill. kroner over kap. 1410, post 51 (St.prp. nr. 1, 2004-2005). Dette tilsvarer en nedgang på 0,5 mill. kroner sammenlignet med revidert budsjett 2004. Over kap. 1410, post 50.1, Basisbevilgninger til miljøinstituttene, er det bevilget 92,1 mill kroner. Dette er en vekst på 3,5 mill. kroner (5 prosent). Hele veksten er øremerket nasjonal samfinansiering av prosjekter innenfor EUs 6. rammeprogram. Samlet er det en vekst i MDs bevilgninger på 1 prosent.

Tabellen nedenfor sammenligner forslag til Statsbudsjett 2005 med revidert budsjett 2004 og Forskningsrådets vekstforslag for 2005 for MDs bevilgninger.

Tabell 3.6-1 Inntekter. Fordeling etter kapittel og post. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner.

				Revidert	Budsjett	Endring	
				budsjett	2005	2004-2005	
				2004			
Kap.	1410	, post	51	Forskningsprogrammer	117 318	116 818	0 %
Kap.	1410	, post	50	Basisbev. til miljøinstituttene	88 586	92 086	4 %
Sum				205 904	208 904	1 %	

3.6.2 Budsjettmessige føringer i St.prp. nr. 1 (2004-2005)

Reduksjonen i MDs bevilgninger til Forskningsprogrammer i Forskningsrådet er fra departementets side lagt til resultatområde 5 Helse og miljøfarlige kjemikalier og resultatområde 7 Klimaendringer, luftforurensning og støy. Departementet legger til at pågående aktiviteter skal skjermes i størst mulig grad.

Forskningsrådet har to programmer innenfor resultatområde 5: Miljø og helse i Vitenskap og Forurensning i Satsinger. Begge er handlingsrettede og avsluttes i 2005. Programmet Forurensning faller også inn under resultatområde 7, sammen med de store programmene NORKLIMA og RENERGI og det handlingsrettede programmet Rammebetingelser for bærekraftig utvikling (RAMBU), alle i Satsinger.

Det er foreslått at Miljø og Helse reduseres med 0,1 mill. kroner. Det er svært uheldig å kutte aktiviteter det siste året i programperioden, og derfor er disse skjernet i størst mulig grad. Resten av kuttet (0,4 mill. kroner) er foreslått lagt til RENERGI. RENERGI har fått øremerket vekst på 10 mill. kroner over OEDs bevilgning, og 10 mill. kroner fra fondet slik at et kutt på RENERGI vil være mindre merkbart enn for de øvrige aktivitetene innenfor resultatområde 7.

Veksten i posten Basisbevilgninger til miljøinstituttene er øremerket Nasjonal samfinansiering av EU-prosjekter. Midlene er lagt til Internasjonal enhet i Forskningsrådet i likhet med midlene fra de øvrige departementene.

3.6.3 Fordeling av budsjett

MDs føringer på fagfeltene gir sammen med Forskningsrådets budsjettforslag fordelingen av budsjett 2005 mellom divisjoner og staber. Bevilgningen benyttes i samsvar med dette dokumentet.

Nedenfor gis en spesifisert oversikt over bevilgningen fordelt på MDs resultatområder.

Tabell 3.6-2 Spesifisert oversikt over budsjett 2005 sammenlignet med revidert budsjett 2004. 1 000 kroner.

	Divi- sjon	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Start	Slutt	Finansierende departement 2005
Bærekraftig bruk og vern av biologisk mangfold						
Biologisk mangfold	SATS	9 950	9 950	1998 -	2007	UFD,FID,LD,MD,UD
NORKLIMA	SATS	2 000	2 200	2004 -	2013	UFD,LD,MD,FID,UD
Marine ressurser, miljø og forvaltning	SATS	1 500	1 500	2000 -	2005	MD, FID, UFD
Landskap i endring	SATS	3 450	3 450	2000 -	2007	MD,LD, Jord.avt
Villaks	SATS	7 200	7 200	2001 -	2010	MD
Sum		24 100	24 300			
Friluftsliv						
Landskap i endring	SATS	1 000	1 000	2000 -	2007	MD,LD, Jord.avt
Kulturminner og kulturmiljøer						
Landskap i endring	SATS	5 350	5 350	2000 -	2007	MD,LD, Jord.avt
		5 350	5 350			
Overgjødning og oljeforurensning						
Marine ressurser, miljø og forvaltning	SATS	2 900	2 900	2000 -	2005	MD, FID, UFD
Oljeforurensninger (PROOF)	SATS	2 000	2 000	2002 -	2008	OED,MD
Forurensning		3 500	3 500			
Sum		8 400	8 400			
Helse- og miljøfarlige kjemikalier						
Miljø og helse	VIT	2 000	1 900	2001 -	2005	UFD,MD,HD,SD
Forurensning	SATS	8 000	7 900	2000 -	2005	NHD,LD,MD,FID
Sum		10 000	9 800			
Avfall og gjenvinning						
Forurensning	SATS	1 000	1 000	2000 -	2005	NHD,LD,MD,FID
Klimaendringer, luftforurensning og støy						
NORKLIMA	SATS	33 100	32 900	2004 -	2013	UFD,LD,MD,FID,UD
Forurensning	SATS	4 500	4 600	2000 -	2005	NHD,LD,MD,FID
RENERGI	SATS	8 750	8 350	2004 -	2013	UFD,OED,NHD,MD, FIN
Rammebetingelser for bærekraft.utv:	SATS	500	500	2000 -	2010	LD,MD,FIN,BFD
Sum		46 850	46 350			
Internasjonalt miljøvernssamarbeid						
Polarforskning/NSF	SATS	1 200	1 200			UFD,LD,MD,FID,UD
NORKLIMA		3 000	3 000			
Marine ressurser, miljø og forvaltning	SATS	500	500	2000 -	2005	MD, FID, UFD
Sum		4 700	4 700			
Regional planlegging						
Byutvikling	SATS	4 000		2000 -	2004	UFD, MD, SD,KRD
By-/regional-/tverrsektoriell planforskning	SATS	950		2005 -	2014	MD, LD, KRD
Demokrati, styring og regionalitet			4 950			
Sum		4 950	4 950			
Områdeovergrepene virkemidler						
Rammebetingelser for bærekraft.utv:	SATS	5 900	5 900	2000 -	2010	LD,MD,FIN,BFD
Kontingenter	SATS	1 000	1 000			
Informasjon/ formidling/ publisering	SATS	688	688			
Planlegging/ utredning/ evaluering	SATS	1 500	1 500			
Stimuleringstiltak og nettverksbygging	SATS	1 000	1 000			
Planlegging/ utredning/ evaluering	ADM	300	300			UFD, NHD, FID, LD,MD
Informasjon	ADM	580	580			
Sum		10 968	10 968			
Sum faglig bevilgning		117 318	116 818			

	Divisjon	Revidert	Budsjet		Finansierende departement 2005
		budsjett 2004	2005	Start - Slutt	
Basisbevilgninger til miljøinstituttene	SATS	88 586	88 586		
Brukerstøtte til EU-prosjekter	ADMDIR			3 500	
Sum		88 586	92 086		

En oppsummering av budsjett 2005 sammenlignet med revidert budsjett 2004 gis nedenfor.

Tabell 3.6-3 Bevilgninger over MDs budsjett. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. Fordelt på divisjoner og fellesenheter. 1 000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Endring 2004-2005
Faglig bevilgning			
Vitenskapsdivisjonen	2 000	1 900	-5 %
Satsingsdivisjonen	114 438	114 038	0 %
Innovasjonsdivisjonen	0	0	
Administrasjon	880	880	0 %
Sum FoU	117 318	116 818	0 %
Instituttbevilgning			
Miljøinstituttene	88 586	88 586	0 %
Adm.dir.stab ¹⁾	0	3 500	
Totalt	205 904	208 904	1 %

1) Midler øremerket ordningen med samfinansiering av prosjekter innenfor EUs 6 rammeprogram.

3.6.4 Spesielle midler over departementets budsjett

Departementet bevilger i tillegg midler som er øremerket spesielle tiltak. I tabellen nedenfor gis en oversikt over MDs spesielle midler.

Tabell 3.6-4 Spesielle midler. Fordelt etter kapittel og post og/eller navn på program/satsing. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner og prosentvis endring

	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Endring 2004-2005
Kap. 1410 53 IIASA-kontingent	5 000	5 000	0 %
Kap. 1400 76 EU6 strålevernprogram	1 000	1 000	0 %
Sum	6 000	6 000	0 %

3.7 Fondet for forskning og nyskaping

Fondskapitalen økes med 3,2 mrd. kroner i 2005. Fondskapitalen vil da være på totalt 36 mrd. kroner. Fondet skal medvirke til å oppfylle de overordnede forskningspolitiske målene ved å finansiere langsiktig, grunnleggende forskning generelt og innenfor de tematiske satsingene og forskning på tvers av sektorene. Kvalitet skal være det fremste kriteriet for tildeling av midler fra fondet.

Av en samlet fondsavkastning på 1982 mill. kroner i 2005 vil 401,7 mill. kroner gå direkte til universiteter og høyskoler og 634,8 mill. kroner til Forskningsrådet. Økningen til Forskningsrådet er på 28,5 mill. kroner i forhold til 2004.

1 2005 skal

- ordningen med SFF og FUGE fortsatt finansieres av fondsmidler
- 28 mill. kroner benyttes til langsiktig, grunnleggende forskning rettet mot petroleumssektoren. Av dette er ca. 23 mill. kroner avkastningen fra kapitaløkningen fra 1. juli 2004.

Tabell 3.7-1 Inntekter. Fordeling etter kapittel og post. Revidert budsjett 2004 og antatt budsjett 2005. 1 000 kroner.

			Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	
Kap.	286 , post	50	Fondet for forskning og nyskaping	606 644	634 760

3.7.1 Forslag til fordeling av budsjетtrammer

Tabell 3.7-2 Fordeling på divisjoner. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner og prosentvis endring

	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005
Vitenskapsdivisjonen	257 274	287 200
Satsingsdivisjonen	268 970	262 250
Innovasjonsdivisjonen	77 500	59 300
Kommunikasjon	0	0
Administrasjon	2 500	0
Adm.dir.stab ¹⁾	400	26 010
Totalt	606 644	634 760

1) Ufordelte fondsmidler i 2005.

En del av bevilgningen innenfor de tematiske satsingene opphørte i 2004. Disse midlene vil i 2005 bli benyttet til Store Programmer, Store frittstående prosjekter (StorForsk) og vitenskapelig utstyr inkludert infrastruktur. Ellers blir SFF, FUGE, Kompetansefelt for næringsutvikling og en del store langsiktige satsinger videreført. Vitenskap har en økning på grunn av oppstart av Storforsk. Den lille reduksjonen til Satsinger skyldes at bevilgningene til Store Programmer er noe lavere i 2005 enn i 2004. Reduksjonen for Innovasjon skyldes at aktiviteter innenfor de tematiske satsingene, slik som marine oppdrettsarter, industriell økologi, bioprospektering og bioinformatikk, opphørte i 2004. En del av disse aktivitetene blir nå ivaretatt i Store programmer. Sentre for forskerinitiert innovasjon (SFI) vil ikke starte opp før i 2006.

3.8 Arbeids- og sosialdepartementet

I forbindelse med endringer i departementsstrukturen har aktiviteter som i 2004 ble finansiert fra det tidligere Sosialdepartementet blitt overført til det nye Arbeids- og sosialdepartementet. Tallene i tabellen nedenfor er korrigerert for dette. Fra og med 2005 er ansvaret for Aldersforskningen som tidligere ble finansiert fra Sosialdepartementet overført Helse- og omsorgsdepartementet (12,4 mill. kroner). Korrigerert for dette vil bevilgningen til aktiviteter innenfor ASDs budsjett ligge på om lag samme nivå som i fjor.

Tabell 3.8-1 Bevilgninger fra ASD fordelt etter kapittel, post og/eller navn på program/satsing. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner og prosentvis endring.

			Revidert		Endring
			budsjett	Budsjett	2004-
			2004	2005	2005 ¹⁾
Forskningsprogrammer:					
Kap. 620 , post	50	Velferd	36 380	29 900	-18 %
Kap. 620 , post	50	Helse, miljø og sikkerhet i petroleumssektoren		15 000	
Kap. 620 , post	50	Arbeidsliv	14 900	18 000	21 %
Kap. 620 , post	50	Helse og samfunn	4 000	4 000	0 %
Kap. 1575 , post	50	Arbeid og helse	6 000		
Kap. 620 , post	50	Arbeid og helse	2 000	6 000	200 %
Kap. 620 , post	50	Helsetjeneste og helseøkonomi	2 000		
Kap. 620 , post	50	Aldersforskning	4 000		
		KUNI	1 000		-100 %
		HMS i petroleumssektoren	15 000		-100 %
Strategisk satsninger:					
Kap. 620 , post	50	IT-Funk	5 000	5 000	0 %
Basisbevilgninger:					
Kap. 620 , post	50	Arbeidsforskningsintitutet AS	7 100	7 300	3 %
Kap. 620 , post	50	SINTEF, Teknologiledelse	3 100	3 200	3 %
Totalt			100 480	88 400	0 %

1) Prosentvis endring er korrigert for at forskningsmidler knyttet til Velferdsforskning inkludert aldersforskning (12,4 mill. kroner i 2005) er overført til Helse- og omsorgsdepartementet .

3.9 Barne- og familiedepartementet

Den totale bevilgningen fra BFD ligger på samme nivå som i 2004.

Tabell 3.9-1 Bevilgninger fra BFD fordelt etter kapittel, post og/eller navnpå program/satsing. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner og prosentvis endring.

			Revidert		Endring
			budsjett	Budsjett	2004-
			2004	2005	2005
Kap. 846 , post	70.1	Kjønnsforskning	4 000	4 000	0 %
Kap. 846 , post	50	Velferdsprogrammet	6 250	6 250	0 %
Kap. 854 , post	50	Velferdsprogrammet	4 500	4 500	0 %
Kap. 857 , post	50	Velferdsprogrammet	3 800	3 800	0 %
Kap. 857 , post	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	43		
		European Center i Wien (kontingent)	130	150	15 %
Totalt			18 723	18 700	0 %

3.10 Finansdepartementet

Bevilgningen fra FIN reduseres med 2,5 mill. kroner, og reduksjonen skyldes periodiseringen av bevilgningene til det handlingsrettede programmet Skatteøkonomisk forskning og satsingen rettet mot økonomisk kriminalitet.

Tabell 3.10-1 Bevilgninger fra FIN fordelt etter kapittel, post og/eller navnpå program/satsing. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner og prosentvis endring.

				Revidert	Endring	
				budsjett	Budsjett	2004-
				2004	2005	2005
Kap.	1600 post,	21	Helsetjenester og helseøkonomi	2 000	2 000	0 %
Kap.	1600 post,	21	Skatteøkonomisk forskning	5 000	3 000	-40 %
Kap.	1600 post,	21	Økonomisk kriminalitet	1 000	500	-50 %
Kap.	1600 post,	21	RENERGI	400	400	0 %
Kap.	1600 post,	21	RAMBU	200	200	0 %
Kap.	post,		KUNI-programmet	500	500	0 %
Totalt				9 100	6 600	-27 %

3.1 I Helse- og omsorgsdepartementet

Helse- og omsorgsdepartementet ble opprettet i forbindelse med endringene i departementsstrukturen fra 2005. HOD finansierer de sammen aktivitetene som det tidligere Helsedepartementet, i tillegg til at ansvaret for velferdsforskningen, inkl. aldersforskning, (12,4 mill. kroner) er overført fra og med 2005. Departementet la inn en vekst på 2 mill. kroner til programmet *Helse og samfunn* og 1 mill. kroner til forskning på *Stamceller fra fødte mennesker*. Avslutningen av program for *Drikkevann* gjorde at også det nye programmet *Global helse* fikk vekst..

Tabell 3.11-1 Bevilgninger fra HOD fordelt etter kapittel, post og/eller navn på program/satsing. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner og prosentvis endring

				Revidert	Endring	
				budsjett	Budsjett	2004-
				2004	2005	2005
Kap.	701 , post	50	Helsetjenester og helseøkonomi	12 450	12 541	1 %
Kap.	701 , post	50	Helse og samfunn	14 600	16 600	14 %
Kap.	701 , post	50	Mental helse	24 525	24 525	0 %
Kap.	701 , post	50	Miljø og helse	4 100	4 785	17 %
Kap.	701 , post	50	Arbeid og helse	1 750	1 750	0 %
Kap.	701 , post	50	Pasientnær klin forskn og alternativ medisin	12 600	12 600	0 %
Kap.	701 , post	50	Velferdsprogrammet/Aldersforskning		12 400	
Kap.	701 , post	50	Næringsr. bio- og gentek	2 900	2 900	0 %
Kap.	701 , post	50	Etikk, samfunn og bioteknologi	200	200	0 %
Kap.	701 , post	50	EU-strålevern	1 000	1 000	0 %
Kap.	701 , post	50	Global helse	1 000	3 000	200 %
Kap.	701 , post	50	IKT i medisin og helsetjeneste	1 400	1 400	0 %
Kap.	701 , post	50	Stamceller	8 000	9 000	13 %
Kap.	701 , post	50	Farmakologisk og farmasøytisk forskning	2 000	2 000	0 %
Kap.	701 , post	50	Kreftforskning	20 375	20 375	0 %
Kap.	701 , post	50	Strategisk satsing: Mat og helse	3 800	3 800	0 %
Kap.	701 , post	50	Strategisk satsing: Antibiotikares	1 700	1 700	0 %
Kap.	701 , post	50	Kvinner helse	2 000	2 000	0 %
Kap.	701 , post	50	Drikkevannsforskning	2 685		-100 %
Delsum				117 085	132 576	13 %
Kap.	743 , post	70	Evaluering - opptr.plan for psykisk helse	5 000	5 000	0 %
Kap.	728 , post	21	Evaluering - fastlegereformen	5 000	4 500	-10 %
Sum				127 085	142 076	12 %

3.12 Justisdepartementet

Bevilgningene fra JD er på samme nivå i 2005 som i 2004, jf. tabellen nedenfor.

Tabell 3.12-1 Bevilgninger fra JD fordelt etter kapittel, post og/eller navnpå program/satsing. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner og prosentvis endring

				Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Endring 2004- 2005
Kap.	400 , post	11	Velferdsprogrammet	315	315	0 %
Kap.	400 , post	11	Økonomisk kriminalitet	1 000	1 000	0 %
Totalt				1 315	1 315	0 %

3.13 Kultur- og kirke departementet

Bevilgningene fra KKD opprettholdes på omtrent samme nivå som i 2004.

Tabell 3.13-1 Bevilgninger fra KKD fordelt etter kapittel, post og/eller navnpå program/satsing. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner og prosentvis endring

				Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Endring 2004- 2005
Kap.	335 , post	52	Kommunikasjon, IKT og medier	1 600	1 583	-1 %
Kap.	320 , post	52	Kulturforskning	2 117	2 161	2 %
Sum				3 717	3 744	1 %

3.14 Kommunal- og regionaldepartementet

KRD øker sin bevilgning til Forskningsrådet med 8,7 mill. kroner fra 2004 til 2005. Til erstatning for forskningsprogrammer knyttet til distrikts- og regionalutvikling og planlegging, byutvikling, boligpolitikk, kommunalpolitikk og styringssystem som er avsluttet i de senere årene, vil Forskningsrådet i 2005 starte en ny bred og tverrgående forskningssatsing (Demokrati, styring og regionalitet) som får en stor del av veksten fra KRD, men også MOBI-programmet vil få vekst fra 2004 til 2005.

Tabell 3.14-1 Bevilgninger fra KRD fordelt etter kapittel, post og/eller navnpå program/satsing. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner og prosentvis endring

			Revidert	Budsjett	Endring
			budsjett	2005	2004-
			2004	2005	2005
Forskningsprogrammer:					
Kap. 500 post, 50	Program for samisk forskning		1 500	2 500	67 %
Kap. 500 , post 50	Evaluering av plan og bygningsloven		3 000		-100 %
Kap. 500 , post 50	Byutvikling		4 000		-100 %
Kap. 500 , post 50	Innvandring og mirgrasjonsforskning (IMER)		4 000	4 000	0 %
Kap. 500 , post 50	Demokrati, styring og regionalitet		1 000	13 000	1200 %
Sum forskningsprogrammer			13 500	19 500	44 %
Programmer for FoU-basert næringsutvikling:					
Kap. 552 post, 72	KUNI-programmet		2 460	2 500	2 %
Kap. 552 post, 72	Mobilisering for FoU-relatert innovasjon (MOBI)		15 550	18 500	19 %
Kap. 552 post, 72	Verdiskaping 2010 (VS2010)		4 860	5 000	3 %
Kap. 552 post, 72	Komersialisering av FoU-resultater (FORNY)		12 630	12 500	-1 %
Kap. 551 post, 51	MONIT/OECD		300		-100 %
Sum programmer for FoU-basert næringsutvikling			35 800	38 500	8 %
Totalt			49 300	58 000	18 %

3.15 Samferdselsdepartementet

Det er en markert økning i bevilgningen fra SD fra 2004 til 2005. Som tabellen nedenfor viser er det bevilget 22,6 mill. kroner til det store programmet RENERGI fra og med 2005, og det er satt av 2,3 mill. kroner til bredbåndsforbindelse i Ny-Ålesund. Departementet bidrar også med 3,5 mill. kroner til Samfinansiering av EU-prosjekter sammen med andre departementer.

Tabell 3.15-1 Bevilgninger fra SD fordelt etter kapittel, post og/eller navnpå program/satsing. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1000 kroner og prosentvis endring

	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Endring 2004- 2005
Transportforskning:			
Basisbevilgninger:			
Kap. 1301 , post 50 Strategisk instituttprogram til TØI	3 700	3 700	0 %
Kap. 1301 , post 50 Grunnbevilgning til TØI	3 500	4 200	20 %
Sum basisbevilgninger	7 200	7 900	10 %
Forskningsprogrammer			
Kap. 1301 , post 50 Miljø og helse	300	300	0 %
Kap. 1301 , post 50 NORKLIMA			
Kap. 1301 , post 50 RENERGI			
Kap. 1301 , post 50 Byutvikling	1 000		-100 %
Kap. 1301 , post 50 Demokrati, styring og regionalitet			
Kap. 1301 , post 50 Risiko og sikkerhet i transportsektoren	6 000	6 000	0 %
Kap. 1301 , post 50 Samfunnssikkerhet og sårbarhet			
Kap. 1301 , post 50 Forurensningsprogrammet/Støy	1 000	1 000	0 %
Kap. 1301 , post 50 Transportforskning (PULS)	14 000	14 700	5 %
Sum programmer transportforskning	22 300	22 000	-1 %
Sum transportforskning	29 500	29 900	1 %
Telekommunikasjonsforskning:			
Kap. 1301 , post 50 Telekommunikasjon, Simula-senteret	10 000	10 000	0 %
Kap. 1301 , post 50 Telekommunikasjon, IKT 2010	20 000	20 000	0 %
Kap. 1301 , post 50 e-Vitenskap			
Kap. 1301 , post 50 Kommunikasjon, IKT og medier (KIM)	8 000	8 000	0 %
Kap. 1301 , post 50 VERDIKT			
Kap. 1301 , post 50 Bredbåndsforbindelse FoU-inst Ny-Ålseund		2 300	
Kap. 1301 post, 50 Telekommunikasjonsforskning (PULS)	8 600	8 400	-2 %
Kap. 1301 post, 50 Telekommunikasjonsforskning (IKT)	13 000	12 500	-4 %
Sum telekommunikasjonsforskning	59 600	61 200	3 %
Kap. 1301 post, 50 EU-prosjekter		3 500	
Sum ka 1301 post, 50	89 100	94 600	6 %
Kap. 1301 post, 71 RENERGI (Rasjonell og miljøvennl. transport)		22 600	
Totalt	89 100	117 200	32 %

3.16 Utenriksdepartementet

Bevilgningen fra UD reduseres med 13 prosent fra 2004 til 2005, jf. tabellen under. Sørøst-Europa programmet avsluttes i sin nåværende form i 2004 men de fleste prosjekter er ennå ikke avsluttet og har overført midler til 2005. Programmet vil bli videreført med oppstart i 2005 men det er ikke klart hvilke økonomiske rammer dette programmer får.

Tabell 3.16-1 Bevilgninger fra UD fordelt etter kapittel, post og/eller navn på program/satsing. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner og prosentvis endring

	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Endring 2004- 2005
Kap. 100 , post 21 Europaforskning generelt	4 000	2 000	-50 %
Kap. 154 , post 73 Internasjonal stipendseksjon	3 000	3 199	7 %
Kap. 165 , post 70 Utviklingsveier i sør m.m.	20 000	20 000	0 %
Kap. 165 , post 70 Det multilaterale bistandsystemet på utv området	5 000		-100 %
Kap. 165 , post 70 Biologisk mangfold	1 000	1 000	0 %
Kap. 165 , post 70 Landskap i endring	500	500	0 %
Kap. 165 , post 70 CGIAR stipendprogram	2 000	2 000	0 %
Kap. 165 , post 70 NUFU rekrutteringsstipend (Magne Lerheimstipendet)	3 000	3 000	0 %
Kap. 165 , post 70 Bistandsrelevant kvinnerett	1 000		-100 %
Kap. 165 , post 70 Basisbevilgning CMI	10 000	10 000	0 %
Kap. 165 , post 70 Childwatch International	2 400	2 400	0 %
Kap. 165 , post 70 Nettverk for Asiastudier	500	500	0 %
Kap. 165 , post 70 Fattigdomsforskning	1 000	4 000	300 %
Kap. 165 , post 70 Konflikt, fred og utvikling	1 000	4 000	300 %
Kap. 165 , post 70 Global marine problemstillinger	1 000	1 000	0 %
Kap. 165 , post 70 Global helse	3 000	6 000	100 %
Kap. 165 , post 70 Bedriftens samfunnsansvar	1 000	1 000	0 %
Kap. 165 , post 70 CROP (Comparative Research Programme on Poverty)	500	500	0 %
Kap. 165 , post 70 Planlegging/formidling	1 000	1 000	0 %
EU6RP Strålevern og radioaktiv avfallshåndtering	1 000	1 000	0 %
Sørøst-Europaprogrammene	24 000	11 000	-54 %
NORAD Sør-Afrika-programmet ¹⁾	<8 000>	8 000	0 %
Sum	85 900	82 099	-13 %

1) Bevilgningen var en del av Diverse inntekter finansiert fra NORAD i 2004. Prosentvis endring er korrigert for dette.

4 Divisjonenes budsjetter

4.1 Divisjon for vitenskap

4.1.1 Inntekter og føringer

Divisjon for vitenskap har for 2005 budsjettet med 1,4 mrd. kroner. Sammenlignet med revidert budsjett 2004 innebærer dette en nominell reduksjon på 163,9 mill. kroner, eller -10,4 prosent, når det korrigeres for tekniske endringer. Reduksjonen skyldes at den midlertidige økningen i bevilgningen pga omlegging av tippemidlene ikke er videreført i 2005.

Divisjonens største bidragsyter er Utdannings- og forskningsdepartementet, men også Nærings- og handelsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet bidrar med betydelige midler.

Tabell 4.1-1 Inntekter. Fordeling etter finansieringstype. Tall i 1000 kroner.

	Revidert	Budsjett	Endring fra		Andel av	
	budsjett		2004 - 2005	1)	totalt budsjett	
	2004	2005	Kroner	Prosent	2004	2005
Generelle midler, ekskl. fondet	997 066	853 364	- 143 702	-14,4 %	62,9 %	60,7 %
Generelle midler, fondet	257 274	287 200	29 926	11,6 %	16,2 %	20,4 %
Spesielle midler	292 802	250 236	- 50 566	-16,8 %	18,5 %	17,8 %
Diverse inntekter 2)	38 505	15 984	- 14 521	-47,6 %	2,4 %	1,1 %
Sum	1 585 647	1 406 784	- 178 863	-11,3 %		

1) Korrigeret for tekniske endringer (spesielle vs diverse), da midler via Norad fom 2005 er plassert på UD.

2) I tillegg kommer 15 mill. kroner i 2005, som vil bli tilført fra SFF-fond. Tas det hensyn til dette er det en reduksjon på totalt 163,9 mill. kroner, eller 10,4 prosent fra 2004 til 2005.

Utdannings- og forskningsdepartementet

Generelle midler fra Utdannings- og forskningsdepartementet er redusert med 158,3 mill. kroner, eller -18,1 prosent, sammenlignet med revidert budsjett 2004. Reduksjonen har særlig rammet vitenskapelig utstyr, der Forskningsrådet i realiteten ikke ville ha midler til rådighet i 2005. Derfor ble det besluttet å omdisponere 25 mill. kroner fra fondet til vitenskapelig utstyr. Nedgangen medførte også at det ikke var mulig å lyse ut strategiske prosjekter innenfor humaniora og samfunnsvitenskap som planlagt. Også programmene, diverse FoU og i noen grad fri prosjektstøtte har fått reduserte budsjetter i 2005.

Fondet for forskning og nyskaping

Divisjonens budsjett i 2005 er på 287,2 mill. kroner. Av beløpet er 140 mill. kroner avsatt til *Sentre for fremragende forskning*. Avsetningen til Store forskerinitierte prosjekter (*Storforsk*) utgjør den nest største posten med 51 mill. kroner. I tillegg kommer de omdisponerte midlene til vitenskapelig utstyr.

Øvrige departementer

Helse- og omsorgsdepartementets bevilgning til Divisjon for vitenskap er på 120,2 mill. kroner, om lag det samme som i 2004. Det er lagt inn en vekst på 2 mill. kroner til programmet *Helse og samfunn* og 1 mill. kroner til forskning på *Stamceller fra fødte mennesker*, mens programsatsingen *Drikkevannsforskning* avsluttes. I tillegg bidrar departementet med til sammen 9,5 mill. kroner til de forskningsbaserte evalueringene av *Fastlegereformen* og *Opptappingsplanen for psykisk helse*.

Nærings- og handelsdepartementet bevilgning til Divisjon for vitenskap er på 100,5 mill. kroner. Dette er om lag det samme som for inneværende år. Midlene går til videreføring av igangværende aktiviteter.

Divisjonen mottar også midler fra OED, FKD, LMD, MD, ASD, BFD, FIN, KKD, KRD, SD og UD.

Tabell 4.1-2 Inntekter. Fordeling på finansieringskilde, spesifisert på kapittel og post eller program/satsing. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner og prosentvis endring.

	Rev.bud 2004	Budsjett 2005	Endring i prosent
Utdannings- og forskningsdepartementet			
Humaniora	104 200	102 800	-1,3 %
Samfunnsvitenskap	77 900	77 760	-0,2 %
Medisin og helse, biomedisin	70 766	67 893	-4,1 %
Medisin og helse, klinisk medisin mv	62 934	64 107	1,9 %
Miljø og utvikling	27 050	26 420	-2,3 %
Naturvitenskap og teknologi, biologi og bioteknologi	61 275	61 475	0,3 %
Naturvitenskap og teknologi, inkl. Tungregning 1)	214 125	231 185	-2,3 %
Vitenskapelig utstyr, ekskl. Tungregning	102 800	20 000	-80,5 %
Yngre fremragende forskere	20 000	20 000	0,0 %
Strategiske fellesfunk. (Int. stipendsek/Kilden, Likestillingstiltak)	13 559	12 300	-9,3 %
Strategiske fellesfunk. (Etiske komiteer)	6 130	6 130	0,0 %
Strategiske fellesfunk. (Utredninger mv.)	254	2 110	730,7 %
Ett-årige tiltak	69 000		-100,0 %
Sum kap. 285 , post 52 Norges forskningsråd 1)	829 993	692 180	-19,3 %
Kap. 287 , post 54 Norges forskningsråd - forskningsinstitutter	45 083	46 584	3,3 %
Sum UFD-generelle midler 1)	875 076	738 764	-18,1 %
1) Prosentvis endring er korrigert for overføring av midler til Tungregning.			
Fondet for forskning og nyskaping			
Kap. 286 , post 50 Samfunnsvitenskap	15 050	8 300	-44,9 %
Kap. 286 , post 50 Humaniora	32 050	26 400	-17,6 %
Kap. 286 , post 50 Klinisk medisin og folkehelse	2 800	250	-91,1 %
Kap. 286 , post 50 Biologi og biomedisin	88 150	73 350	-16,8 %
Kap. 286 , post 50 Naturvitenskap og teknologi	109 580	102 900	-6,1 %
Kap. 286 , post 50 Vitenskapelig utstyr og infrastruktur		25 000	
Kap. 286 , post 50 Storforsk	9 644	51 000	428,8 %
Sum	257 274	287 200	11,6 %
Utdannings- og forskningsdepartementet - spesielle midler			
Kap. 281 , post 01 Strategisk høgskoleprogram	30 000	30 000	0,0 %
Kap. 281 , post 01 KUPP	5 000	0	-100,0 %
Kap. 281 , post 01 Tungregning	22 000	0	
Kap. 226 , post 21 Vitensentrene	4 000	8 000	100,0 %
Sum 1)	61 000	38 000	-1,6 %
1) Prosentvis endring er korrigert for overføring av midler til Tungregning.			
Nærings- og handelsdepartementet			
Kap. 920 , post 50.1.3 IKT i medisin og helsetjenste	7 100	6 800	-4,2 %
Kap. 920 , post 50.1.3 IKT sikkerhets- og sårbarhetsforkn.	11 800	10 000	-15,3 %
Kap. 920 , post 50.2.1 BeMatA	3 800	3 700	-2,6 %
Kap. 920 , post 50.2.1 IKT 2010	10 300	10 900	5,8 %
Kap. 920 , post 50.2.1 IKT Simulasenteret	10 000	10 000	0,0 %
Kap. 920 , post 50.2.2 Grunnleggende næringsrettet bioteknologi	10 500	10 300	-1,9 %
Kap. 920 , post 50.2.4 Strategiske program (TØI&SNF)	2 200	2 100	-4,5 %
Kap. 920 , post 50.3.3 Forskningsetiske komiteer	500	500	0,0 %
Kap. 920 , post 50.4.1 Grunnbevilgninger (SNF,TØI,STEP)	8 200	8 200	0,0 %
Kap. 921 , post 50.4.2 Regionale institutter	38 700	36 600	-5,4 %
Kap. 920 , post 50.4.7 Andre infrastrukturtiltak, COST	1 340	1 400	4,5 %
Sum	104 440	100 500	-3,8 %

			Rev.bud 2004	Budsjett 2005	Endring i prosent
Olje- og energidepartementet					
Kap.	1830 , post	50 Nordisk institutt for sjørett	1 500	1 500	0,0 %
Kap.	1830 , post	50 Grunnleggende petroleumsforskning	3 350		-100,0 %
Kap.	1830 , post	50 Katalyse og organisk kjemi	5 500	5 500	0,0 %
Kap.	1830 , post	50 Euromargins	4 000	4 000	0,0 %
Sum			14 350	11 000	-23,3 %
Fiskeri- og kystdepartementet					
Kap.	1023 , post	50 Sars	500	500	0,0 %
Kap.	1023 , post	50 Forskningsetiske komiteer	400	400	0,0 %
Sum			900	900	0,0 %
Landbruks- og matdepartementet					
Kap.	1150 post	77 Jordbruksavtalen	400		-100,0 %
Kap.	1137 post	50 Forskningsetiske komiteer	300	300	0,0 %
Sum			700	300	-57,1 %
Miljøverndepartementet					
Kap.	1410 , post	70 Rekr. kvinnelige forskere			
Kap.	1410 , post	51 Norges forskningsråd	2 000	1 900	-5,0 %
Sum			2 000	1 900	-5,0 %
Arbeids- og sosialdepartementet (fom 2005)					
Kap.	1575 , post	50 Arbeid og helse	6 000		-100,0 %
Kap.	620 , post	50 Arbeid og helse	2 000	6 000	200,0 %
Kap.	620 , post	50 Helse og samfunn	4 000	4 000	0,0 %
Kap.	620 , post	50 Helsetjenester og helseøkonomi	2 000		-100,0 %
Kap.	620 , post	50 Aldersforskning 1)	4 000	<4 000>	
Kap.	1575 , post	50 Sintef-Teknologiledelse (grunnbevilgning)	3 100		
Kap.	620 , post	50 Sintef-Teknologiledelse (grunnbevilgning)		3 200	3,2 %
Kap.	1575 , post	50 Arbeidsforskningsinstituttet (AFI)	7 100		
Kap.	620 , post	50 Arbeidsforskningsinstituttet (AFI)		7 300	2,8 %
Sum			28 200	20 500	-27,3 %
1) Overført Helse- og omsorgsdepartementet fom 2005. Korrigert for dette er reduksjonen -13,1 prosent.					
Barne- og familiedepartementet					
Kap.	846 , post	70.1 Kjønn i endring	4 000	4 000	0,0 %
Sum			4 000	4 000	0,0 %
Finans- og tolldepartementet					
Kap.	1600 post	21 Helsetjenester og helseøkonomi	2 000	2 000	0,0 %
Sum			2 000	2 000	0,0 %
Kirke- og Kulturdepartementet					
Kap.	320 , post	52 Kulturforskning	2 117	2 161	2,1 %
Sum			2 117	2 161	2,1 %
Kommunal- og regionaldepartementet					
Kap.	, post	Inneklimaforskning			
Kap.	500 , post	50 Program for samisk forskning	1 500	2 500	66,7 %
Sum			1 500	2 500	66,7 %
Samferdselsdepartementet					
Kap.	1301 , post	50 Strategisk instituttprogram til TØI	3 700	3 700	0,0 %
Kap.	1301 , post	50 Grunnbevilgning til TØI	3 500	4 200	20,0 %
Kap.	1301 , post	50 Miljø og helse	300	300	0,0 %
Kap.	1301 , post	50 Telekommunikasjon, Simula-senteret	10 000	10 000	0,0 %
Kap.	1301 , post	50 Telekommunikasjon, IKT 2010	20 000	20 000	0,0 %
Sum			37 500	38 200	1,9 %

			Rev.bud 2004	Budsjett 2005	Endring i prosent
Helse- og omsorgsdepartementet (fom 2005)					
Kap.	701 , post	50 Helsetjenester og helseøkonomi	12 450	12 541	0,7 %
Kap.	701 , post	50 Helse og samfunn	14 600	16 600	13,7 %
Kap.	701 , post	50 Mental helse	24 525	24 525	0,0 %
Kap.	701 , post	50 Miljø og helse	4 100	4 785	16,7 %
Kap.	701 , post	50 Arbeid og helse	1 750	1 750	0,0 %
Kap.	701 , post	50 Pasientnær klin forskn og alternativ medisin	12 600	12 600	0,0 %
Kap.	701 , post	50 IKT i medisin og helsetjeneste	1 400	1 400	0,0 %
Kap.	701 , post	50 Molekylærmedisin og gentekn, inkl stamcel	8 000	9 000	12,5 %
Kap.	701 , post	50 Farmakologisk og farmasøytisk forskning	2 000	2 000	0,0 %
Kap.	701 , post	50 Kreftforskning	20 375	20 375	0,0 %
Kap.	701 , post	50 Strategisk satsing: Mat og helse	3 800	3 800	0,0 %
Kap.	701 , post	50 Strategisk satsing: Antibiotikares	1 700	1 700	0,0 %
Kap.	701 , post	50 Strategisk satsing: Aldersforskning 1)	<4 000>	4 000	
Kap.	701 , post	50 Næringsr. bio- og gentek	2 900	2 900	0,0 %
Kap.	701 , post	50 Etikk,samf,biotek	200	200	0,0 %
Kap.	701 , post	50 Kvinners helse	2 000	2 000	0,0 %
Kap.	701 , post	50 Drikkevannsforskning	2 685		-100,0 %
Kap.	743 , post	70 Evaluering - opptr.plan for psykisk helse	5 000	5 000	0,0 %
Kap.	728 , post	21 Evaluering - fastlegereformen	5 000	4 500	-10,0 %
Sum			125 085	129 676	3,7 %
1) Overført fra det tidligere Sosialdepartementet. Korrigert for dette er veksten 0,5 % fra 2004 til 2005.					
Utenriksdepartementet					
		Sentral- og Øst-Europa programmene 1)	24 000		-100,0 %
		NORAD Sør-Afrika-programmet 2)		8 000	
Kap.	154 , post	73 Internasjonal stipendseksjon	3 000	3 199	6,6 %
Kap.	100 , post	21 Europaforskning generelt	4 000	2 000	-50,0 %
Sum			31 000	13 199	-57,4 %
1) Overført til Divisjon for store satsinger. 2) Står i 2004 budsjettet under Diverse inntekter.					
Sum spesielle midler			292 802	250 236	-14,5 %
Sum generelle midler			1 254 340	1 140 564	-9,1 %
SUM DEPARTEMENTENE			1 547 142	1 390 800	-10,1 %
Diverse inntekter					
		Internasjonal stipendseksjon	11 005	15 684	42,5 %
		Ruhrgas	4 200		-100,0 %
		NORAD Sør-Afrika-programmet	8 000		-100,0 %
		Diverse	300	300	0,0 %
Sum			23 505	15 984	-32,0 %
Tilført fra avsetning over fondet til SFF					
Tilført fra avsetning over fondet til Sentre for fremragende forskning			15 000	<15 000>	
Tilført fra disposisjonsfondet					
Disposisjonsfondet					
SUM TOTALT			1 585 647	1 406 784	-11,3 %

I tillegg kommer 15 mill. kroner i 2005, som vil bli tilført fra SFF-fond i 2005. Tas det hensyn til dette er det en reduksjon på totalt 163,9 mill. kroner, eller 10,4 prosent fra 2004 til 2005.

4.1.2 Mål og prioriteringer

Divisjon for vitenskap skal bidra til utvikling av den grunnleggende forskningen innenfor alle fag og disipliner, og utvikling av tverr- og flerfaglig forskning. Divisjonen skal stimulere til faglig fornying og ny vitenskapelig erkjennelse og arbeide for bedre rammevilkår for norsk forskning.

Utfordringene for norsk grunnforskning er mange. En målrettet nasjonal satsing for styrking av denne forskningen, både når det gjelder kvalitet og kvantitet, er nødvendig. Det overordnede målet er at en større del av grunnforskningsmiljøene skal opp på et internasjonalt kvalitetsnivå og at antallet verdensledende grupper skal øke betydelig innenfor et vidt spekter

av fag. I tillegg til økte forskningsbevilgninger og aktiv bruk av virkemidler som fremmer konkurranse og derved høy kvalitet, forutsetter dette strukturelle endringer, faglig fornyelse og omstilling i forskningsmiljøene/-institusjonene.

4.1.3 Fordeling av budsjett

Divisjonsstyret for vitenskap fastsetter de økonomiske rammene for fagkomiteer, programmer og andre satsinger i tråd med bevilgningene fra departementene og ved en vurdering av samlet budsjettprofil i henhold til strategiplaner og Forskningsrådets eget budsjettforslag for 2005. Inntektene fordeler seg på avdelingene som vist i tabell 4.1-3. Nedenfor følger en omtale av budsjettet for 2005 per avdeling.

Tabell 4.1-3 Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. Fordeling etter avdelinger/fagområder. 1 000 kroner.

	Budsjett 2004	Rev.bud 2004	Budsjett 2005	Endring ¹⁾ Rb2004-05
Humaniora	145 867	145 867	140 202	-2,5 %
Samfunnsvitenskap	337 647	336 847	301 355	-3,4 %
Naturvitenskap og teknologi	438 320	438 780	437 988	1,2 %
Biologi og biomedisin	261 476	265 441	254 797	-1,7 %
Klinisk medisin og folkehelse	190 709	189 684	189 163	-0,3 %
Andre aktiviteter - generell avdeling	204 584	209 028	83 279	-60,2 %
Totalt	1 578 603	1 585 647	1 406 784	-10,3 %

1) Prosentvis endring er korrigeret for at 15 mill. kroner avsatt tidligere år til SFF til bruk i 2005, først tas inn i revidert budsjett 2005.

2) Prosentvis endring er korrigeret for at Sørøst-Europa programmene er overført Divisjon for store satsinger.

3) Inkl. midler til Yngre fremragende forskere (YFF).

Avdeling for humaniora (HUM)

Avdeling for humaniora har et samlet budsjett på 137,8 mill. kroner i 2005. Dette innebærer en reduksjon på 6 mill. kroner sammenlignet med revidert budsjett 2004, når det tas hensyn til tekniske endringer. Reduksjonen skyldes først og fremst at Fondssatsingen Globalisering og internasjonalisering avsluttes i 2004 (5 mill. kroner) og en viss reduksjon i generelle UFD-midler. Det er kun KRD som har økt sin tildeling til humaniora ved å gi Program for samisk forskning en økning på 1 mill. kroner.

Midlene over UFDs budsjett til Avdeling for humaniora er på 102,8 mill. kroner. Dette tilsvarer en reduksjon på 1,4 mill. kroner i forhold til revidert budsjett 2004 eller en reduksjon på 3,4 mill. kroner i forhold til årets budsjett 2004. Midlene er i hovedsak fordelt i henhold til budsjettforslagets reduksjonsalternativ for 2005. Hovedprofilen i dette forslaget var å skjerme fri prosjektstøtte ved reduksjon. Sammenlignet med revidert budsjett 2004 innebærer dette at:

- UFD andelen til Fondssatsingen Program for språkteknologi er redusert med 0,5 mill. kroner
- Program for kulturforskning er redusert med 0,5 mill. kroner
- Program for samisk forskning og Program for kjønnsforskning opprettholdes på samme nivå som i 2004.
- Fri prosjektstøtte opprettholdes på samme nivå som i 2004.
- Institusjonsforankrede strategiske prosjekter opprettholdes på samme nivå som i 2004. Dette dekker forpliktelsene.
- Bevilgningen for infrastruktur opprettholdes i 2005.
- Innenfor Diverse FoU er det en viss reduksjon i posten Forskerutdanning, Forskerutdanning i etikk og Evaluering. Publisering, Nordisk samarbeid og Kvenske studier opprettholdes på samme nivå som i 2005, mens det er lagt inn en viss økning på Internasjonalisering.

Humaniora mottar spesielle midler fra BFD, KD og KRD til henholdsvis Program for kjønnsforskning, Program for kulturforskning og Program for samisk forskning. Tilskuddene til de to første programmene videreføres på samme nivå som i 2004, men tilskuddet til Program for samisk forskning fra KRD øker med 1 mill. kroner.

Avdeling for samfunnsvitenskap (SAM)

Avdeling for samfunnsvitenskap har et samlet budsjett på 297 mill. kroner i 2005. Dette innebærer en reduksjon på 14,8 mill. kroner sammenlignet med revidert budsjett 2004, når det tas hensyn til at Sørøst-Europa programmene er overført til Divisjon for store satsinger og tekniske endringer. Reduksjonen skyldes først og fremst at Fondssatsingen Globalisering og internasjonalisering avsluttes i 2004 (5 mill. kroner), en viss reduksjon i generelle UFD-midler, utfasingen av KUPP-programmet (5 mill. kroner) og reduksjon i UD-samarbeidsmidler til de utenrikspolitiske instituttene.

Midlene over UFDs budsjett til Avdeling for samfunnsvitenskap i Divisjon for vitenskap er på 77,7 mill. kroner. Dette tilsvarer omtrent samme nivå sammenlignet med revidert budsjett 2004 eller en reduksjon på 2,1 mill. kroner sammenlignet med årets budsjett 2004. Midlene er i hovedsak fordelt i henhold til budsjettforslagets reduksjonsalternativ for 2005.

Sammenlignet med revidert budsjett 2004 innebærer dette at:

- Program for kjønnsforskning og Program for samisk forskning opprettholdes på samme nivå.
- Ledige midler forårsaket av avslutningen av programmet Kunnskapsutviklingen i profesjonsutdanningen (KUPP) er omfordelt til fri prosjektstøtte (+4,5 mill. kroner).
- Ledige midler forårsaket av avslutningen av strategisk prosjekt ved NOSEB er omfordelt til fri prosjektstøtte (+ 2 mill. kroner).
- Fagkomiteen i samfunnsvitenskap øker sitt budsjett med 6 mill. kroner gjennom omfordeling fra KUPP og NOSEB.
- Innenfor Diverse FoU videreføres nivået på Kontingenter, Publisering, Evaluering Internasjonalisering og Nordisk samarbeid.

Basisbevilgningen fra UFD til de *nasjonale samfunnsvitenskapelige* instituttene er på 46,5 mill. kroner. Dette er 1,5 mill. kroner mer enn i 2004, noe som omtrent tilsvarer prisstigningen. Basisbevilgningen til de *regionale instituttene* over NHD er på 36,6 mill. kroner. Dette innebærer en reduksjon på ca 2 mill. kroner. Dette skyldes at fjorårets vekst grunnet kompensasjon for bortfall av differensiert arbeidsgiveravgift er brakt inn på et mer realistisk nivå. I fjor var det for høyt. Basisbevilgningen til *TØI, SNF og NIFU (STEP)* er på 10,3 mill. kroner, noe som er omtrent på samme nivå som i 2004. Basisbevilgningene fra ASD (til *SINTEF-Teknologiledelse og AFI*), SD (*TØI*) og UD (samarbeidsmidler til de utenrikspolitiske instituttene) er omtrent på samme nivå for ASD og SD, mens det er en reduksjon fra 4 til 2 mill. kroner fra UD.

Samfunnsvitenskap mottar spesielle midler fra UFD til Strategiske høgskoleprogram. Tildelingen er på samme nivå som for 2004. Avdeling for samfunnsvitenskap mottar også midler til Sør-Afrika programmet og Internasjonal stipendseksjon fra Utenriksdepartementet. Dette videreføres på samme nivå i 2005.

Midlene over UFDs budsjett til miljø og utvikling som Avdeling for samfunnsvitenskap disponerer er på 26,4 mill. kroner. Dette tilsvarer en reduksjon på ca 0,5 mill. kroner sammenlignet med revidert budsjett 2004. Fordelingen er gjort i samsvar med reduksjonsforslaget. Midlene går til fri prosjektstøtte innenfor miljø og utvikling og til en satsing på demografi/befolkningsspørsmål.

Avdeling for naturvitenskap og teknologi (NAT)

Avdeling for naturvitenskap og teknologi har et samlet budsjett på 418 mill. kroner i 2005. Dette innebærer en reduksjon på 14,9 mill. kroner sammenlignet med revidert budsjett 2004, når det tas hensyn til tekniske endringer. Reduksjonen skyldes først og fremst nedgangen i generelle UFD-midler, men også avslutningen av Grunnleggende petroleumsforskning (3,3 mill. kroner), Overvåkning av marine og terroristiske systemer (7,3 mill. kroner) og Drikkevannsforskning (2,7 mill. kroner). Avdelingen mottok økte spesielle midler fra UFD til Vitensentre (4 mill. kroner).

Midlene over UFDs budsjett til Avdeling for naturvitenskap er på 231,2 mill. kroner. Beløpet inkluderer en bevilgning til Tungregning på 22 mill. kroner, som tidligere ble bevilget i form av spesielle midler over UFDs budsjett. Således er det en reduksjon i de generelle midlene til Avdeling for naturvitenskap og teknologi på ca 5 mill. kroner sammenlignet med revidert budsjett 2004, eller 9 mill. kroner sammenlignet med årets budsjett 2004. Midlene er i hovedsak fordelt i henhold til budsjettforslagets reduksjonsalternativ for 2005. Hovedprofilen i dette forslaget var å skjerme fri prosjektstøtte ved reduksjon. Sammenlignet med revidert budsjett 2004 innebærer dette at:

- Alle programmene er gitt en viss reduksjon sammenlignet med 2004.
- Fri prosjektstøtte er redusert marginalt.
- Rammen til strategiske universitetsprogram dekker kun forpliktelsene
- Rammen til strategiske omstillingsprosjekter reduseres med 2,4 mill. kroner.
- Nivået til Simula-senteret opprettholdes.
- Rammen til kontingenter økes med ca 1. mill. kroner pga økte kontingentforpliktelser
- Rammen til evaluering reduseres med 4 mill. kroner grunnet mindre evalueringsaktivitet.

Midlene til Avdeling for naturvitenskap og teknologi over NHDs budsjett er foreslått til 38,2 mill. kroner. Dette er en reduksjon på ca 1 mill. kroner i forhold til 2004. Midlene er gitt innenfor informasjons- og kommunikasjonsteknologi. Føringene fra departementet er i hovedsak i samsvar med nullvekstforslaget og er implementert i budsjettfordelingen. Reduksjonen er tatt ut på Grunnleggende IKT-forskning. Resten av NHD bevilgningen på 1,3 mill. kroner er satt av til COST-samarbeid.

Midlene fra OED er på 9,5 mill. kroner. Dette er en reduksjon på 3,6 mill. kroner sammenlignet med 2004, noe som skyldes avslutningen av Grunnleggende petroleumsforskning. Aktivitetene i dette programmet videreføres i det Store programmet PETROMAKS. Føringene fra departementet er i samsvar med budsjettforslaget og er implementert i budsjettfordelingen, ved at det er satt av midler til EUROMARGIN og Katalyse og organisk syntetisk kjemi.

Midlene over SDs budsjett utgjør 30,0 mill. kroner, det samme som for 2004.

Avdelingen mottar også spesielle midler fra UFD til formidling innenfor naturvitenskap gjennom de såkalte Vitensentrene. Støtten forventes å øke fra 4 mill. kroner i 2004 til 8 mill. kroner i 2005.

Avdeling for biologi og biomedisin (BIO)

Samlet budsjett for 2005 er på 243,4 mill. kroner. Dette tilsvarer en reduksjon på 16,1 mill. kroner, eller -6,1 prosent, sammenlignet med revidert budsjett 2004 når det tas hensyn til tekniske korreksjoner. Reduksjonen skyldes i all hovedsak at satsingen på *Folkesykdommer* over Forskningsfondet avsluttes i 2004.

Midlene over UFDs budsjett til avdeling BIO er på totalt 129,4 mill. kroner. Dette tilsvarer en reduksjon på 2,7 mill. kroner sammenlignet med revidert budsjett 2004, eller 5 mill. kroner i forhold til årets budsjett. Avdelingen får midler både over posten Naturvitenskap og teknologi og over posten Medisin og helse over UFDs budsjett. Tildelingen er i all hovedsak fordelt iht reduksjonsforslaget. Hovedprofilen i dette forslaget var å skjerme fri prosjektstøtte ved reduksjon. Det at Forskningsrådet ikke fikk gjennomslag for at utgiftene til *Forskerlinjen og øvrige studentstipend* skulle finansieres over UoH-avdelingens budsjett i UFD, har medført en omfordeling av midler fra fri prosjektstøtte til studentstipend på til sammen 3,03 mill. kroner innenfor fagområdet medisin (avdelingene BIO og MED sett under ett). Sammenlignet med budsjett 2004 innebærer dette at:

- Programmet *Miljø og helse* er redusert med 0,15 mill. kroner.
- Programmet *Grunnleggende næringsrettet bioteknologi* er redusert med 0,5 mill. kroner
- *Fri prosjektstøtte* i fagkomiteene er redusert med 0,2 mill. kroner.
- *Strategiske omstillingsprosjekter* er redusert med 1,4 mill. kroner.
- Bevilgningen til støtteordningen *Miljøstøtte* er redusert med 1,7 mill. kroner (iht plan, frihetsgraden skulle legges til fagkomiteene).
- Det er avsatt 1 mill. kroner til *International Neuroinformatics Coordinating Facility (INCF)* og en nasjonal node innen nevroinformatikk.
- *Diverse FoU-tiltak* reduseres med 0,8 mill. kroner.

UFD bevilgningen til fagkomiteene er fordelt som følger:

- Molekylær biovitenskap og bioteknologi	54,5 mill. kroner
- Fysiologiske og anatomiske fag	25,1 mill. kroner
- Evolusjonsbiologi og økologiske fag	18,2 mill. kroner

Det er budsjettert med 27,6 mill. kroner fra Helse- og omsorgsdepartementet (HOD). Dette er 1,7 mill. kroner mer enn inneværende år. Økningen går til forskning på *Stamceller fra fødte mennesker* og drikkevannsforskning i programmet *Miljø og helse*. Avdelingen får også midler fra NHD til Grunnleggende næringsrettet bioteknologi (10,3 mill. kroner), fra SD til Miljø og helse (0,3 mill. kroner) og FID til Sars-senteret (0,5 mill. kroner). Tildelingene er på om lag samme nivå som for inneværende år.

Avdeling for klinisk medisin og folkehelse (MED)

Samlet budsjett for 2005 er på 185,2 mill. kroner. Dette tilsvarer en reduksjon på 4,5 mill. kroner, eller -2,4 prosent, sammenlignet med revidert budsjett 2004. Midlene over UFDs budsjett til MED er på totalt 64,1 mill. kroner. Dette tilsvarer en økning på 1,2 mill. kroner sammenlignet med revidert budsjett 2004, eller 0,4 mill. kroner i forhold til årets budsjett. Økningen skyldes at det er foretatt en omfordeling av midlene fra fri prosjektstøtte i avdeling BIO, så vel som i MED-avdelingen, til *Forskerlinjen og øvrige studentstipend*. Tildelingen for øvrig er fordelt iht reduksjonsforslaget. Sammenlignet med budsjett 2004 innebærer dette:

- *Forskerlinje/studentstipend* er økt med 3,0 mill. kroner.
- *Fri prosjektstøtte* i fagkomiteene er redusert med 1,3 mill. kroner
- Programmet *IKT i medisin og helsetjeneste* er redusert med 0,4 mill. kroner
- Programmet *Helsetjenester og helseøkonomi (HTF)* er redusert med 0,2 mill. kroner
- Programmet *Helse og samfunn* er redusert med 0,1 mill. kroner
- Programmet *Mental helse* er redusert med 0,2 mill. kroner
- Bevilgningen til støtteordningen *Miljøstøtte* reduseres med 0,5 mill. kroner (iht plan, frihetsgraden skulle legges til fagkomiteene).
- Diverse FoU-tiltak videreføres på samme nivå.

UFD bevilgningen til fagkomiteene er fordelt som følger:

- Klinisk medisin 22,6 mill. kroner
- Samfunnsmedisin og helsetjeneste 19,5 mill. kroner

Det er budsjettert med 92,5 mill. kroner over HODs budsjett. Sett i forhold til 2004-budsjettet er programmet *Helse og samfunn* økt med 2 mill. kroner i tråd med departementets føringer. Avdelingen har også budsjettert med midler fra NHD til IKT i medisin og helsetjeneste (6,8 mill. kroner), fra ASD til Helse og samfunn (4 mill. kroner) og Arbeid og helse (6 mill. kroner), og fra FIN til HTF (2 mill). Budsjettet representerer en videreføring av bevilgningene fra 2004.

Andre aktiviteter - generell avdeling

Midler som ikke fordeles på avdelingene gjelder flere fagområder. For 2005 er det satt av totalt 48,2 mill. kroner over UFDs budsjett til andre aktiviteter. Midlene skal dekke videreføring av nivået til *YFF-ordningen* (20 mill. kroner), *vitenskapelig utstyr* (20 mill. kroner) og bevilgningen til *De nasjonale forskningsetiske komiteer og annet forskningsetisk arbeid* (6,1 mill) samt midler til stimuleringsiltak og nettverksbygging (herunder forskningsprisen) og et mindre disposisjonsfond. Også NHD, FKD og LMD bidrar med midler til De nasjonale forskningsetiske komiteer. Samlet sett er det avsatt 7,3 mill. kroner til komiteene og annet forskningsetisk arbeid. Av de 20 mill. kronene som er avsatt til vitenskapelig utstyr vil 18 mill. kroner gå til å dekke tidligere inngåtte kontraktsforpliktelser og kuttet på 5,2 mill. kroner i RNB. Dette innebærer at det gjenstår mindre enn 2 mill. kroner til anskaffelse av nytt utstyr over UFDs budsjett. I tillegg har Hovedstyret satt av 25 mill. kroner til vitenskapelig utstyr og forskningsmessig infrastruktur over Forskningsfondet i 2005.

Midler avsatt til Storforsk over Forskningsfondet, 51 mill. kroner for 2005, er også ført opp her. Etter søknadsbehandlingen vil midlene bli fordelt til de enkelte fagkomiteer i avdelingene.

Virkemidler/budsjettposter

Som det fremgår av tabellen har budsjettreduksjonen særlig rammet vitenskapelig utstyr. Men også programmene og diverse FoU og strategiske programmer har fått reduserte budsjetter i 2005. Fri prosjektstøtte er skjermet så langt det har vært mulig.

Fom 2005 er programmet *Molekylærmedisin og genteknologi* lagt til fagkomiteen for Molekylær biovitenskap og bioteknologi. Programmet *Kunnskapsutvikling i profesjonsutdanningen (KUPP)* fases ut i 2004 og midlene er lagt til fagkomiteen for Samfunnsvitenskap. Om lag en tredjedel av reduksjonen til programmene, og tilsvarende økning til frittstående prosjekt, skyldes disse.

Tabell 4.1-4 Totalt budsjett og herav generelle midler. Fordeling etter budsjettposter. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner.

	Totalt		Herav generelle midler	
	Rev.budsj. 2004	Budsjett 2005	Rev.budsj. 2004	Budsjett 2005
Brukerstyrte programmer				
Grunnforskningsprogrammer	207 652	158 911	161 500	130 250
Handlingsrettede programmer	158 323	133 784	25 893	25 800
Sum programmer	365 975	292 695	187 393	156 050
Stipend	125 260	125 547	125 260	125 547
Prosjekt- og miljøstøtte	35 050	34 420	27 050	26 420
Frittstående EU-prosjekter	0	0	0	0
Andre frittstående prosjekter	255 920	306 696	248 570	287 996
Yngre fremragende forskere 1)	20 000	25 000	20 000	25 000
Sum frittstående prosjekter	436 230	491 663	420 880	464 963
Grunnbevilgninger	86 623	83 549	72 923	70 309
Strategiske programmer	270 540	244 265	198 165	172 430
Utstyr og instrumenter	167 800	45 000	167 800	45 000
Andre infrastrukturtiltak 2)	26 500	27 500	4 500	27 500
Sentre for fremragende forskning 3)	155 000	140 000	140 000	140 000
Sum infrastruktur	706 463	540 314	583 388	455 239
Kontingenter	9 750	10 800	9 450	10 500
Informasjon/formidling/publisering	8 153	8 153	8 153	8 153
Planlegging/utredning/evaluering	26 374	19 914	16 374	10 414
Stimuleringsiltak og nettverksbygging	24 780	27 300	20 780	19 300
Sum diverse FoU-aktiviteter	69 057	66 167	54 757	48 367
Disposisjonsfond	-4 374	3 615	-4 374	3 615
Sekretariater	10 296	10 330	10 296	10 330
Administrasjon	2 000	2 000	2 000	2 000
Sum felleskostnader	12 296	12 330	12 296	12 330
SUM TOTALT	1 585 647	1 406 784	1 254 340	1 140 564

1) Inkl. videreføring av Toppforskningsatsingen fom 2005.

2) Inkl. Tungregning begge år, men som fom 2005 er inkludert i generelle midler fra UFD.

3) I tillegg 15,0 mill. kroner i 2005 avsatt fra tidligere år, totalt 155 mill. kroner per år.

Programmer

Humaniora

Program for samisk forskning (2001-2005) dekker forskningsfeltene språk, historie, kulturytringer, identitet, jus, politikk, oppvekst og utdanning, miljøforvaltning og næringsutvikling innenfor temaene *samisk selvartikulering og relasjonelle og institusjonelle aspekter ved samisk samfunnsliv*. Forskingen i programmet skal bidra til rekruttering og kompetanseutvikling og til utvikling av samisk som vitenskapsspråk. Programmet finansieres med generelle UFD-midler fra humaniora og samfunnsvitenskap (5,5 + 1,2 mill. kroner) og med 2,5 mill. kroner fra KRD. Totalbudsjett for 2005 er på 9,2 mill. kroner.

Program for kulturforskning (2003-2007) skal gjennom brede kulturalytiske forskningsperspektiver utvikle den teoretiske og den allmenne forståelsen av moderne samfunn og kultur. Historiske, internasjonale og komparative perspektiver vil være sentrale. Programmet skal ha som primær målsetting å gi muligheter for grunnleggende langsiktig og tverrfaglig forskning av høy kvalitet, samtidig som det skal ta opp i seg aktuelle problemstillinger innenfor programmets brede forskningsfelt. Programmet finansieres med UFD-midler (11,9 mill. kroner) og midler fra KKD (2,2 mill. kroner). Totalbudsjett for 2005 er 14,1 mill. kroner.

Kunnskapsutvikling for norsk språkteknologi (2001-2006) har som mål å styrke grunnforskning og kompetanse innenfor datalingvistikk og taleteknologi, og språkteknologisk relevante områder innenfor andre fag. Programmet skal også bidra til forskning og utvikling med sikte på å få fram språkteknologiske ressurser og verktøy for talt og skrevet norsk i ulike varianter. Programmet finansieres med 15 mill. kroner fra Fondet, og det foreslås 1,5 mill. kroner i UFD midler. Totalbudsjett for 2005 er 16,5 mill. kroner.

Kjønnsforskning: kunnskap, grenser, endring (2001-2007) er et tverrfaglig humanistisk og samfunnsvitenskapelig program som skal bidra til styrking og fornyelse av kjønnsforskning som eget kompetansefelt. Det legges vekt på kritisk refleksjon om kjønn og langsiktig kompetanse- og miljøbygging innenfor feltet. Programmet finansieres med 6,0 mill. kroner fra UFD (3,5 mill. kroner fra humaniora og 2,5 mill. kroner fra samfunnsvitenskap) og 4,0 mill. kroner fra BFD. Totalbudsjettet for 2004 er 10 mill. kroner.

Samfunnsvitenskap

Program for samisk forskning (2001-2005) se omtale under humaniora. Samfunnsvitenskap bidrar med 1,2 mill. kroner til programmet.

Kjønnsforskning: kunnskap, grenser, endring (2001-2007) se omtale under humaniora. Samfunnsvitenskap bidrar med 2,5 mill. kroner til programmet.

Naturvitenskap og teknologi

Grunnleggende IKT-forskning (IKT-2010) (2000-2007) er et grunnforskningsprogram som skal frembringe og gjøre tilgjengelig ny viten innenfor områdene kommunikasjonsteknologi, distribuerte systemer og store informasjons- og programsystemer. Søkermiljøer er UoH-sektoren og de relevante forskningsinstituttene. Virkemidlet omfatter forskerprosjekt, doktorgradstipend, postdoktorstipend, gjesteforskerstipend og arrangementsstøtte. Finansieres av SD (20,0 mill. kroner) og NHD (10,9 mill. kroner), totalt 30,9 mill. kroner i 2005.

IKT, sikkerhet og sårbarhet (IKTSOS) (2003-2007) er et grunnforskningsprogram som skal bidra til den nasjonale kompetansen innenfor informasjonssikkerhet i både bredde og dybde. Søkermiljøer er UoH-sektoren og de relevante forskningsinstituttene. Noen av prosjektene skal være i samarbeid med industripartnere. Virkemidlet omfatter forskerprosjekt, doktorgradstipend, postdoktorstipend og arrangementsstøtte. Finansieres av NHD med 10,0 mill. kroner i 2005.

Katalyse og organisk syntetisk kjemi (KOSK) (2000 – 2006) støtter grunnleggende forskning innenfor hovedområdene katalyse og organisk syntetisk kjemi som kan gi grunnlag for økt verdiskapning innen norsk kjemisk industri. Grunnleggende forskning innenfor katalyse skal i hovedsak rettes mot katalytiske prosesser for foredling av naturgass til mer verdifulle kjemikalier. Innenfor den organiske syntetiske kjemien vil det bli lagt vekt på at forskningsgrupper går sammen for å løse syntetiske problemer innenfor de prioriterte områdene: selektiv syntese, metallinduserte reaksjoner og syntese av biologisk aktive forbindelser. Programmet samfinansieres fra OED med 5,5 mill. kroner og fra UFD med 9,9 mill. kroner, og har i 2005 et totalbudsjett på 15,4 mill. kroner.

Beregningsorientert matematikk i anvendelser (BEMATA) (2000-2006) er et grunnforskningsprogram innenfor anvendt matematikk og med grensesnitt mot IKT. Programmet finansierer både generisk metodeutvikling og også forskning relatert til en rekke viktige anvendelser, som for eksempel petroleum, bølger og strømminger i hav og rør, miljø, klima, bio, medisin osv.

Søkermiljøer er UoH-sektoren og de relevante forskningsinstituttene. Virkemidlet omfatter forskerprosjekt, doktorgradstipend, postdoktorstipend, gjesteforskerstipend, utenlandsstipend og arrangementsstøtte. Programmet finansieres av UFD (7,7 mill. kroner) og NHD (3,7 mill. kroner), totalt 11,4 mill. kroner i 2005.

Program for Romforskning (2003 – 2010) er et følgeforskningsprogram som skal sikre den forskningsmessige utnyttelsen av norsk romaktivitet innenfor organisasjonene ESA, EISCAT og NOT. Målet er å støtte og videreutvikle forskningsfelt der Norge og norske forskere har satset målbevisst og bygget opp høy kompetanse på internasjonalt nivå. Programmet ønsker også å sikre muligheter for støtte og utvikling innen nye relevante områder, samt stimulere til anvendelser innenfor industri. Det er to prioriterte forskningsområder innenfor programmet: 1) Sol-jord fysikk med vekt på forståelse av grunnleggende prosesser i solen og dens atmosfære og hvordan solvind og solaktivitet påvirker det globale miljøet. 2) Universets utvikling med vekt på forståelsen av fundamentale astrofysiske prosesser. Programmet finansieres over UFDs budsjett og for 2005 er totalbudsjettet for programmet på 11,6 mill. kroner.

Kjerne- og partikkelfysikk (1998 – 2005)

Aktivitetene relatert til det norske medlemskapet i CERN ved Genève er organisert som et program for perioden 1998 – 2005. For denne perioden er aktiviteten inndelt i fire prosjekter, - to av disse er fokusert mot partikkelfysikk og bygging av eksperimentet ATLAS, - to mot tungionefysikk og bygging av eksperimentet ALICE. ATLAS og ALICE inngår begge i det nye store akseleratorprosjektet ved CERN, - LHC (Large Hadron Collider). LHC ventes å stå ferdig i 2007. Forskere ved UiO og UiB er hovedaktører. I aktiviteten inngår muligheten for opphold ved CERN for teknologistudenter og doktorgradsstudenter. Virksomheten evalueres hvert år av et internasjonalt ekspertpanel i forbindelse med et årlig seminar for aktørene innenfor virksomheten. Virksomheten finansieres gjennom UFD. For 2005 er budsjettet på 13,5 mill. kroner.

ESRF-følgeforskning

European Synchrotron Radiation Facility (ESRF) (- 2006) er et internasjonalt akseleratorlaboratorium for synkrotronstråling i Grenoble, Frankrike. Norge er medlem av ESRF gjennom Nordsync, og er deleiere av en sveitsisk-norsk strålelinje ved ESRF. Forskningsrådet støtter ESRF følgeforskning ved stipendier og reisestøtte til synkrotronrelatert forskning. Alle miljøer som driver slik forskning kan søke programmet. Programmet finansieres med 3,8 mill. kroner i UFD-midler.

Biologi og biomedisin

Grunnleggende næringsrettet bioteknologi (2001-2008). Programmet skal utvikle grunnleggende vitenskapelig kompetanse som er viktig for bioteknologisk forskning, utdanning og næringsliv gjennom støtte til forskningsprosjekter av høy vitenskapelig kvalitet innen feltet genomforskning. Budsjett 2005: 10,3 fra NHD og 2,2 fra UFD, totalt 12,5 mill. kroner.

Miljø og helse (2001-2005). Programmet skal fremskaffe ny kunnskap om sammenhengen mellom miljøfaktorer og helse og på denne måten bidra til risikovurderinger av miljøfaktorer og gi et bedre grunnlag for forvaltningsmessige beslutninger. Programmet fokuserer på miljøfaktorer i både inne- og utemiljø. Viktige forskningsoppgaver er knyttet til påvirkninger fra blant annet trafikk, forbrukskjemikalier, stråling, "fuktige bygg", bygningsmaterialer og næringsmidler, og helseeffekter som kreft, luftveissykdommer, allergier og annen overfølsomhet, reproduksjonsskader, skader i nervesystemet og immunsystemet og

støyrelaterte helseproblemer. Budsjett 2005: 1,4 mill. kroner fra UFD, 1,9 mill. kroner fra MD, 0,3 mill. kroner fra SD og 6,8 mill. kroner fra HOD, totalt 10,3 mill. kroner.

Klinisk medisin og folkehelse

Helse og samfunn (2001-2005). Programmet skal bidra til å bygge opp og spre kunnskap om samfunnsmessige (økonomiske, politiske, sosiale og kulturelle) forhold som kan styrke eller svekke sykdomsforebyggende og helsefremmende arbeid. Sentrale temaer for programmet er bl.a.: virkemidler, helse- og sykdomsoppfatninger, helsevaner, livsstil, risikooppfatninger, uønsket svangerskap og abort, rusmiddelbruk og sosial ulikhet. Budsjett 2005: 16,6 mill. kroner fra HOD, 4,0 mill. kroner fra ASD og 1,1 mill. kroner fra UFD. Totalt 21,7 mill. kr.

Helsetjenester og helseøkonomi (2001-2005). Forskningsbasert kunnskap skal danne grunnlag for en bedre, mer treffsikker og effektiv helsetjeneste. Prioriterte overordnede forskningsområder er helseøkonomi, helsetjenestens organisering og psykisk helsearbeid. Kunnskap om effekter av reformer, ulike organisasjonsformer, ledelse og styring, finansiering av tjenester, ansvarsfordeling mellom det private og det offentlige, er eksempler på sentrale temaer innenfor programmet. Budsjett 2005: 13,1 mill. kroner fra HOD, 2,0 mill. kroner fra FIN, 1,8 mill. kroner fra UFD. Totalt 16,9 mill. kroner.

IKT i medisin og helsetjeneste (2001-2005). Programmets mål er å gi et vesentlig bidrag til et bedre helsevesen gjennom utvikling og bruk av IT-løsninger og produkter basert på eksisterende og fremtidige brukerbehov. Programmet skal ivareta grunnleggende forskning og kompetanseoppbygging innenfor medisin og helsetjeneste og bidra til kompetanseheving og nyskaping for norsk industri. De prioriterte forskningsområdene er medisinske informasjonssystemer inkl. elektronisk journal, nettverkssamarbeid og elektronisk samhandling og systemer for planlegging og styring. Programmet har etablert et kompetansemiljø for elektronisk pasientjournal med et årlig budsjett på 5 mill. kroner. Budsjett 2005: 3,2 mill. kroner fra UFD, 1,4 mill. kroner fra HOD og 6,8 mill. kroner fra NHD. Totalt 11,4 mill. kroner.

Mental helse (2001-2005). Programmets hovedmål er å bidra til en bedre folkehelse og fremme kvaliteten på helsetjenestetilbudet som gis personer med psykiske lidelser. Kunnskapsutviklingen skal bidra til oppfølging av Opptrappingsplan for psykisk helse, og omfatter biologisk, klinisk og epidemiologisk forskning. Behandling av rusmiddelrelaterte lidelser inngår også i programmet. Programmet er opptatt av å styrke bånd mellom ulike typer forskning, bl a basalforskning og klinisk. Det er viktig å fremme samarbeid mellom miljøer med ulik faglig forståelse, bl a for å etablere forskernettverk og dermed fremme og videreutvikle forskningsmiljøer av særlig høy kvalitet. Budsjett 2005: 24,5 mill. kroner fra HOD og 1,9 mill. kroner fra UFD. Totalt 26,4 mill. kroner.

Pasientnær klinisk forskning og alternativ medisin (2001-2005). Programmets overordnede målsetting er å styrke den forskningsbaserte viten om effekt av nye og eksisterende tilbud innenfor helsevesenet. Norge har spesielt gode forutsetninger for pasientnær klinisk forskning, men mulighetene er ikke tilstrekkelig utnyttet. Nyttene av et stort antall tiltak innenfor både etablert og alternativ medisin er ikke forskningsmessig underbygget. Det er videre et viktig satsningsområde for programmet å følge opp kompetansesentrene for klinisk forskning og kompetansemiljøet i alternativ medisin. Budsjett 2005: 12,6 mill. kroner fra HOD.

Arbeid og helse (2001-2005). Programmet skal bidra med kunnskap for å fremme helsetilstanden i arbeidslivet gjennom forskning om årsaker og mekanismer som fører til

arbeidsrelaterte helseplager samt gjennom forskning om forebygging, motivasjon og yteevne og sykefravær. Programmet skal også bidra til å styrke kompetansen i forskningsmiljøene og til å styrke kontakten mellom forskning og arbeidsliv. Budsjett 2005: 6,0 mill. kroner fra ASD og 1,8 mill. kroner fra HOD. Totalt 7,8 mill. kroner.

Frittstående prosjekter

Fri prosjektstøtte

Frittstående prosjekter er et virkemiddel for finansiering av forskningsprosjekter som ikke er tilknyttet et forskningsprogram eller institusjonsrettede tiltak. Frittstående prosjekter skal ta vare på faglig mangfold og vitenskapelig fornyelse innenfor det enkelte fagområde.

Virkemiddelet kan omfatte forskerprosjekt, doktorgradstipend, postdoktorstipend, gjesteforskerstipend, utenlandsstipend og arrangementsstøtte. Virkemiddelet finansieres i hovedsak med generelle UFD-midler.

Fagkomiteen for humaniora har mottatt 242 søknader til fri prosjektstøtte i 2005. Dette er 16 flere søknader enn i 2004. Det er søkt om svært mange personlige doktorgradsstipend sett i forhold til den nedprioriteringen av denne søknadstypen i utlysningen. Totalt er det søkt om 187 mill. kroner, det er 20 mill. kroner mer enn i fjor. Budsjettet i 2005 er på 53 mill. kroner over UFDs budsjett og 1,4 mill. kroner over fondet. Med forpliktelser på 43 mill. kroner gir dette 11,4 mill. kroner til utdeling.

Fagkomiteen for samfunnsvitenskap har mottatt 210 søknader til fri prosjektstøtte i 2005. Dette er 33 flere søknader enn i 2004. Totalt er det søkt om 172 mill. kroner, det vil si 50 mill. kroner mer enn i 2004. Budsjettet i 2005 er på 44 mill. kroner over UFDs budsjett og 0,3 mill. kroner fra fondet. Med forpliktelser på 34 mill. kroner gir dette 10,3 mill. kroner til utdeling.

Fagkomiteen for miljø- og utviklingsforskning har mottatt 55 søknader til fri prosjektstøtte i 2005. Dette er en nedgang på hele 84 søknader sammenlignet med 2004, noe som antagelig skyldes at det ikke ble gitt anledning til å søke forskerprosjekt, men kun stipend for 2005. Totalt er det søkt om 32 mill. kroner, det vil si 141 mill. kroner mindre enn i 2004. Det er avsatt 24 mill. kroner i UFD-midler. Med forpliktelser på 18 mill. kroner gir dette 6 mill. kroner til utdeling.

Fagkomiteen for naturvitenskap og teknologi har mottatt 203 søknader til fri prosjektstøtte i 2005. Søknadsantallet fordeler seg på følgende søknadstyper; 36 personlige doktorgradsstipend, 37 post doc stipend, 105 forskerprosjekter, 21 utenlandsopphold og 4 arrangementsstøtte. Totalt er det søkt om 152 mill. kroner. Det er avsatt 90 mill. kroner i UFD-midler til fagkomiteen. Med forpliktelser på 66 mill. kroner gir dette 24 mill. kroner til utdeling. Innenfor fri prosjektstøtte finansieres også prosjekter innenfor ESF-ordningen Collaborative Research Programmes (internasjonal samfinansiering av frie prosjekter). Ordningen har et budsjett på 4 mill. kroner over OEDs budsjett til petroleumsrelaterte prosjekter.

Fagkomiteen for molekylær biovitenskap og bioteknologi fordeler midler innenfor bl a mikrobiologi, cellebiologi, immunologi, molekylærbiologi, genetikk, biokjemi, translasjonsforskning og genteknologi. Komiteen har også ansvaret for satsingen på "Stamceller fra fødte mennesker". Fagkomiteen har mottatt 204 søknader for 2005. Dette er anslagsvis 20 flere søknader enn for 2004. Søknadene fordeler seg på følgende søknadstyper; 20 personlige doktorgradsstipend, 40 postdoktorstipend, 141 forskerprosjekter og 3 arrangementsstøtter. Totalt er det søkt om 217,8 mill. kroner. Dette er anslagsvis 65 mill. kroner mer enn for 2004. Budsjett 2005: 54,476 mill. fra UFD og 14,3 mill. kroner fra HOD.

Totalt 68,8 mill. kroner, inkl 9 mill. kroner til stamcelleforskningen. Med forpliktelser på 55,7 mill. kroner gir dette ca 13,1 mill. kroner til fordeling.

Fagkomiteen for fysiologiske og anatomiske fag fordeler midler innenfor bl a fysiologi, zoofysiologi, nevrofysiologi, toksikologi, farmakologi, anatomi og patologi. Fagkomiteen har mottatt 94 søknader for 2005. Dette er anslagsvis 10 færre søknader enn for 2004. Søknadene fordeler seg på følgende søknadstyper; 16 personlige doktorgradsstipend, 26 postdoktorstipend, 50 forskerprosjekter, 1 utenlandsstipend og 1 arrangementsstøtte. Totalt er det søkt om 76 mill. kroner. Dette er om lag det samme som for 2004. Budsjett 2005: 25,1 mill. fra UFD og 0,8 mill. kroner fra HOD. Totalt 25,9 mill. kroner. Med forpliktelser på 18 mill. kroner gir dette ca 8 mill. kroner til fordeling.

Fagkomiteen for evolusjonsbiologi og økologiske fag fordeler midler innenfor bl a marin og terrestrisk biologi, limnologi, biosystematikk, økologi, økofysiologi, plantefysiologi, populasjonsbiologi og evolusjonsbiologi. Fagkomiteen har mottatt 86 søknader for 2005. Dette er anslagsvis 30 flere søknader enn for 2004. Søknadene fordeler seg på følgende søknadstyper; 7 personlige doktorgradsstipend, 27 postdoktorstipend og 52 forskerprosjekter. Totalt er det søkt om 83 mill. kroner. Dette er anslagsvis 35 mill. kroner mer enn for 2004. Budsjett 2005: 18,2 mill. fra UFD. Med forpliktelser på 10 mill. kroner gir dette ca 8 mill. kroner til fordeling.

Fagkomiteen for kliniske fag fordeler midler innenfor bl a klinisk medisin, klinisk odontologi, klinisk psykologi og translasjonsforskning. Fagkomiteen har mottatt 127 søknader for 2005. Dette er 6 flere søknader enn for 2004. Søknadene fordeler seg på følgende søknadstyper; 17 personlige doktorgradsstipend, 45 postdoktorstipend, 61 forskerprosjekter, 3 utenlandsstipend og 1 arrangementsstøtte. Totalt er det søkt om 103 mill. kroner. Dette er 20 mill. kroner mer enn for 2004. Budsjett 2005: 22,6 mill. fra UFD og 1,0 mill. kroner fra HOD. Totalt 23,6 mill. kroner. Med forpliktelser på 18,8 mill. kroner gir dette ca 5 mill. kroner til fordeling.

Fagkomiteen for samfunnsmedisin og helsetjeneste fordeler midler innenfor bl a samfunnsmedisin, psykologi, adferdsforskning, epidemiologi, helsetjenesteforskning, etikk og helse relatert samfunnsforskning. Fagkomiteen har mottatt 82 søknader for 2005. Dette er 7 færre søknader enn for 2004. Søknadene fordeler seg på følgende søknadstyper; 15 personlige doktorgradsstipend, 34 postdoktorstipend, 31 forskerprosjekter, 1 utenlandsstipend og 1 arrangementsstøtte. Totalt er det søkt om 51,6 mill. kroner. Dette er 5 mill. kroner mindre enn for 2004. Budsjett 2005: 19,5 mill. kroner fra UFD. Med forpliktelser på 14 mill. kroner gir dette ca 5,5 mill. kroner til fordeling.

Store forskerinitierte prosjekter (STORFORSK) skal bidra til å styrke den frie grunnforskningen. Ordningen gir mulighet til å støtte større prosjekter enn det vanligvis er rom for innenfor den frie prosjektstøtten. Midlene ble lyst ut for alle fag og forskningsinstitusjoner og skal gå til særlig gode forskningsprosjekter uansett fagtilknytning. Det kom inn 263 søknader om forskerprosjekt. Det er søkt om totalt 912 mill. kroner for 2005. Det er satt av 51 mill. kroner til ordningen over Forskningsfondet i 2005.

Strategiske prosjekter innenfor humaniora og samfunnsvitenskap

I 2003 ble det satt i gang 10 institusjonsforankrede strategiske prosjekter. Fem innenfor samfunnsvitenskap og fem innenfor humaniora. Hensikten er å styrke grunnforskningen ved institusjonene ved å finansiere prosjekter som reflekterer forskningsmiljøenes fag- og forskningsmessige prioriteringer. Dette vil være store prosjekter som videreutvikler forskningsområder det er særlige forutsetninger og vilje til å bygge opp. Virkemidlet skal gi

institusjonsledelsen et instrument for å utøve forskningspolitisk ledelse. Strategiske prosjekter skal ivareta rekruttering (dr. grad og post doc), internasjonalisering, nettverksbygging og være et instrument for å følge opp gjennomførte evalueringer. Det er avsatt 10 mill. kroner i UFD-midler til strategiske prosjekter innenfor samfunnsvitenskap i 2005 og 6 mill. kroner innenfor humaniora. Dette dekker forpliktelsene for 2005.

Yngre, fremragende forskere (YFF)

Formålet med satsingen er å gi yngre talentfulle forskere innenfor alle fagområder ekstra gode rammevilkår, slik at de kan nå internasjonal toppklasse. Forskningsrådet deltar via YFF også i den europeiske ordningen European Young Investigator Award (EURYI). EURYI har også unge, talentfulle forskere som målgruppe, men her konkurrerer søkerne på europeisk nivå – og det legges særlig stor vekt på at søkerne har et godt internasjonalt nettverk. Norges forskningsråd har foreløpig forpliktet seg til å bidra med 2 mill. kroner årlig for en femårsperiode. Det er satt av 20. mill kroner til ordningene over UFDs budsjett i 2005.

Øvrige frittstående satsinger

Ibsen-studier (1998 – 2007) er et større 10-årig prosjekt for utgivelse av en ny og komplett historisk-kritisk utgave av Henrik Ibsens skrifter. Etableringen av en fullstendig tekstutgave vil være av stor betydning for Ibsen-forskningen både nasjonalt og internasjonalt, samtidig som den har allmenn kulturinteresse. Prosjektet er lokalisert ved UiO som bidrar både faglig og med infrastruktur. Prosjektet finansieres med 3,5 mill. kroner i UFD-midler fra humaniora i 2005.

Demografi og befolkningsspørsmål. Aktiviteten skal støtte faglig utvikling innenfor fagområdet demografi. Det foreslås avsatt 2,5 mill. kroner i UFD-midler i 2005.

Forskningssamarbeid mellom Sør-Afrika og Norge (2002-2005) skal legge grunnlaget for et langvarig og bærekraftig forskningssamarbeid mellom Norge og Sør-Afrika som kan fortsette på normalt vis etter at det nåværende bistandssamarbeidet med Sør-Afrika er avsluttet. Programmet finansieres med 8 mill. kroner fra UD, via NORAD, for 2005, av 30 mill. for hele perioden. Det er imidlertid søkt om ytterligere 4 mill. for å kompensere for valutatap i perioden 2003-2005.

Karrierebevilgninger ble igangsatt i forbindelse med etableringen av Forskningsfondet og var et tiltak for å nå målsettingen om økt internasjonalisering. Satsingen omfatter fem fremragende unge forskere. Forpliktelsene dekkes av tidligere års avsetninger.

Forskerlinje/studentstipend. Forskningsrådet har ansvar for finansiering av studentstipend innenfor profesjonsfagene medisin, odontologi og psykologi. Det er satt av 10,6 mill. kroner over UFDs budsjett til studentforskning.

Ansvar for tildeling av midler til *forskerutveksling* innenfor medisin og helse var tidligere lagt til et eget fagutvalg. Fom 2004 er dette ansvaret overført til fagkomiteene. Det er ført opp 0,5 mill. kroner til å dekke tidligere inngåtte forpliktelser.

Infrastruktur

Det er avsatt 1,5 mill. kroner til *humanistisk infrastruktur*. Bevilgningen går til et institusjonsforankret strategisk prosjekt innenfor humanistisk språk og informasjonsteknologi. Bevilgningen er en oppfølging av Forskningsrådets 10-årige engasjement innenfor humanistisk informasjonsteknologi ved UiB.

Samfunnsvitenskapelig infrastruktur og databaser har vært et prioritert område innenfor samfunnsvitenskap. Tidligere år har disse midler gått *European Social Survey* for å finansiere først og annen runde av denne survey'en. Beslutningen om videre deltagelse er ikke fattet. Det er avsatt 2 mill. kroner over UFDs budsjett til formålet.

Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSD) skal arbeide for utvikling og forbedring av tilgangen på data og analyseprogrammer for samfunnsvitenskapelig forskning. Instituttet skal også dokumentere forskningsprosjekter og utføre oppgaver som følge av personregisterloven. NSD ble fristilt fra Forskningsrådet ved årsskiftet 2002/2003 og omdannet til et aksjeselskap. Det er avsatt 8 mill. kroner over UFDs budsjett til NSD.

Forskningsinstitutter (UFD)

Basisbevilgninger til *FNI, PRIO, ISF, FAFO, NIFU STEP* blir gitt som en samlet ramme til Forskningsrådet fra UFD. I tillegg kan NUPI søke om strategiske instituttprogram og CICERO om samarbeidsprosjekter. Rammen i 2005 er på ca 46,5 mill. kroner. Den samlede bevilgningsrammen er i 2005 økt med ca 1,5 mill. kroner. UFD sier i proposisjonen at bevilgningen blir videreført på samme nivå – det betyr at departementet har prisjustert bevilgningen.

Forskningsinstitutter (NHD)

De 12 regionale instituttene mottar basisbevilgning fra NHD på en egen budsjettpost. Rammen for 2005 er på 36,6 mill. kroner, en reduksjon på 2 mill. kroner i forhold til 2004. Budsjettreduksjonen skyldes et mer realistisk anslag over hva som skal til for å utjevne konsekvensene av bortfall av differensiert arbeidsgiveravgift. En pott til dette ble innarbeidet i bevilgningen for 2004. Det er altså ingen reell nedgang i rammen til de regionale instituttene i 2005.

Europaforskning: UD har satt av 2 mill. kroner til strategiske instituttprogram innenfor europaforskning til de utenrikspolitiske instituttene, inklusiv ARENA. Midlene fordeles av basisbevilgningsutvalget.

SNF, TØI og NIFU STEP får tildelt basisbevilgning over NHDs budsjett på bakgrunn av disse instituttene næringspolitiske forskning. Rammen er nesten den samme som for 2004, 10,3 mill. kroner. I tillegg til basismidler fra NHD mottar TØI også midler fra SD (7,9 mill. kroner).

AFI og Sintef Teknologiledelse får tildelt basisbevilgning over ASDs budsjett. Tildeling for 2005 er omtrent den samme som for 2004, 10,5 mill. kroner.

ARENA-senteret (2004 – 2007) er et flerfaglig forskningscenter om Europa ved Universitetet i Oslo, med hovedfokus på hvordan EU og andre europeiske samarbeidsregimer påvirker nasjonalstatens viktigste funksjoner og institusjoner. Et hovedmål er å styrke norsk forskningskompetanse og bidra til empirisk og teoretisk forskning om effektene av et mer aktivt europeisk styringsnivå. Det foreslås avsatt 2 mill. kroner i UFD-midler i 2004.

Nordisk institutt for sjørett (2003 – 2005) ved UiO mottar 1,5 mill. kroner fra OED til et strategisk universitetsprogram om energirett.

Strategiske høgskoleprosjekter (2002 – 2006) UFD har bevilget nye, friske midler til forskning ved de statlige høgskolene. Satsingen skal gi de statlige høgskolene mulighet til å bygge opp forskningskompetanse av høy kvalitet samtidig som man tar spesielle hensyn til

høgskolenes faglige situasjon og de enkelte fagområdenes egenart. Midlene skal kunne benyttes til å støtte et bredt spekter av forskningsaktiviteter, og kan i visse tilfeller også omfatte utviklingsarbeid. Det legges vekt på at satsingen skal være utfyllende i forhold til andre programmer og tiltak i Forskningsrådet som har stor kontaktflate mot de statlige høgskolene. Totalbudsjett for 2005 er 30 mill. kroner i spesielle UFD-midler.

Strategiske omstillingsprosjekter (SOP) innen naturvitenskap og teknologi

Strategiske omstillingsprosjekter er et virkemiddel for institusjonsledelsen for å kunne iverksette omstillingstiltak og strategiske utviklingsprosesser. Grunnlaget for bevilgning er omstillings-/strategiske planer utarbeidet bl.a. med basis i internasjonale fagevalueringer og nasjonale planer for fagenes utvikling. Institusjonene gis betydelige frihetsgrader innenfor overordnede rammer for å støtte opp om omstillingsplanene. Tiltaket er forankret gjennom en grundig dialog med ledelsen ved de matematisk-naturvitenskapelige fakultetene. Igangsetting av ordningen med oppfølgingsplaner i 2003 er et pilotprosjekt, og den langsiktige budsjettutvikling er avgjørende for hvilket omfang den kan få i fortsettelsen. Det er avsatt 14,8 mill. kroner i UFD-midler i 2005. Dette dekker noe mer enn forpliktelsene for 2005. Videreføring av ordningen vil bli tatt opp i forbindelse med Divisjonens virkemiddelgjennomgang.

Strategiske prosjekter (SUP-FOND)

De næringsrettede kompetansefeltene er samarbeidsarenaer mellom forskningsmiljø og næringsliv, og omfatter feltene bioteknologi, materialteknologi, informasjons- og kommunikasjonsteknologi, energi og petroleum, produktivitet, markedsføring og kompetanseledelse, bioproduksjon, prosesseteknologi, marin teknologi og bygg og miljøteknikk. Gjennom kompetansefeltene skal alle områdene i Forskningsrådet ta et felles grep for å dekke næringslivets fremtidige kunnskapsbehov. Denne type strategiske prosjekter finansieres med 11 mill. kroner fra Fondet i 2005.

Strategiske prosjekter (SUP-UFD)

Strategiske universitetsprogram skal bidra til å bygge opp forskergrupper rundt kompetente forskningsledere for å styrke høyt kvalifiserte forskere ved universitetene som arbeider i den internasjonale forskningsfronten, eller satse på utvikling av fagområder som er nye for universitetene og som det er behov for i næringslivet eller forvaltningen. Det er avsatt 23,3 mill. kroner over UFDs budsjett i 2005 for å dekke forpliktelsene innenfor denne ordningen.

Tungregneprogram III (2005-2014) har som formål å dekke den nasjonale infrastruktur for tungregning i Norge. Denne infrastrukturen skal dekke behovene tilknyttet forskning i UoH-sektoren og Meteorologisk institutt sine behov tilknyttet operativ varsling. Fra og med 2005 administreres den nasjonale infrastruktur av et dedikert statlig selskap UNINETT Sigma. Selskapet sørger for at tungregneressursene tilbys enhetlig til brukerne gjennom UNINETT's høyhastighetsnett, mens drift av tungregneanleggene gjøres desentralisert ved de enkelte universitetene. Forskningsrådets budsjett for 2005 er på 22 mill. kroner (øremerket fra UFD).

Simulasenteret på Fornebu

Med vekt på utfordringer knyttet til utvikling og bruk av nettbaserte produkter og tjenester driver senteret grunnleggende forskning rettet mot problemstillinger knyttet til programvareutvikling. Dette kan dreie seg om problemstillinger langs hele akse fra utvikling av programvare som komponenter i større systemer, til analyse, utvikling og bruk av store nettbaserte programsystemer. Viktige stikkord er digital kommunikasjon, distribuerte programsystemer, "software engineering" og metodeorientert programvare. Det er viktig at senteret drives på en slik måte at det fungerer i en arbeidsdeling og i samarbeid med

eksisterende fagmiljøer ved universiteter og forskningsinstitutter. Senteret finansieres med midler fra UFD (29 mill. kroner), NHD (10 mill. kroner) og SD (10 mill. kroner), totalt 49,0 mill. kroner i 2005.

Sars internasjonale senter (Sars-senteret): Senteret utfører grunnleggende forskning innen marin molekylærbiologi. Senteret ble etablert i 1997 og fikk i juni 2003 status som "European Molecular Biology Laboratory" (EMBL) partner. Budsjett 2005: 7 mill. kroner fra UFD, 10 mill. kroner over fondet og 0,5 mill. kroner fra FKD.

Støtteformen *MH-grupper* ble tildelt fremragende forskningsmiljøer innen medisinsk og helsefaglig forskning som kan videreutvikle seg til internasjonale toppmiljøer eller Sentre for fremragende forskning. Etter en særutlysning i 2000 ble fem MH-grupper etablert. I 2002 ble tre av MH-gruppene med i to SFF-sentre. Målet for satsingen på *Grunnleggende sykdomsmekanismer* er å øke den vitenskapelig baserte forståelsen av grunnleggende mekanismer og årsaksfaktorer ved sykdom. Tverrfaglig tilnærming og samarbeid på tvers av fagmiljøer ble tillagt vekt. Satsingen finansierer syv forskergrupper. Det er ført opp 23,1 mill. kroner av fondsmidlene til å dekke forpliktelser i 2005.

Miljøstøtte var en strategisk satsing innen medisinsk og helsefaglig forskning rettet mot universitetene. Virkemidlet ble benyttet for å gi noen meget gode forskergrupper større handlefrihet og bedre vilkår. Miljøstøtten utgjorde 1 mill. kroner per år i en femårsperiode. Miljøstøtte er ikke lenger egen støtteform og midlene er lagt til fagkomiteene. Det er ført opp 5,5 mill. kroner over UFDs budsjett til å dekke forpliktelsene i 2005.

Hensikten med *Toppforskningsprogrammet* er å identifisere en elite av unge forskere og gi dem optimale økonomiske og arbeidsmessige rammevilkår for å utføre medisinsk forskning i internasjonal toppklasse. Det er ført opp 5,0 mill. kroner av fondsmidlene i 2005.

Nordic Centres of Excellence Program.

Nordic Centres of Excellence (NCoE) finansieres av de nordiske forskningsrådene, Nordisk ministerråd og NorFA. Målet er å skape internasjonalt kompetitiv forskning gjennom langvarig støtte, og å gi en nordisk tilleggsverdi ved å øke kvaliteten på nordisk forskning. Det er foreløpig to program: "NCoE in global change research 2003-2007" og "NCoE in molecular medicine 2004-2009". Sentrene, syv i alt, velges for en femårs periode, basert på åpen konkurranse. Norge deltar i begge program, og er særdeles sterkt inne i det siste, der en nordmann er leder for et av sentrene. Forskningsrådet bidrar med 1,5 mill. kroner årlig til hvert av programmene, hvorav Divisjon for vitenskap bidrar med til sammen 2,5 mill. kroner.

International Neuroinformatics Coordinating Facility (INCF). INCF er en global og åpen koordineringsenhet. Det overordnede målet for INCF er å bidra til økt kunnskap og forståelse av nervesystemets mekanismer og funksjoner med det formål å bedre menneskers livskvalitet. Initiativet vil fremme nevroinformatisk forskning nasjonalt i deltakerlandene og øke verdien av denne gjennom å samordne og koordinere databaser, analyseverktøy og kompetanse internasjonalt. INCF blir organisert med et sekretariat med ni ansatte og deltakerlandene er representert i et styre. INCF er i første omgang etablert for perioden 2005-2009. Deltakerlandene forutsettes å etablere en nasjonal node med ledende fagfolk innenfor nevroinformatikk (nevrovitenskap og informasjonsvitenskap). Det er avsatt totalt 1,0 mill. kroner over UFDs budsjett til INCF og den nasjonale noden.

Mat og helse. Satsingen omfatter forskningstema som kan gi ny kunnskap om virkningen av matvarer og kosthold på human helse og sykdomsutvikling, samt om faktorer som påvirker

befolkningens matvarevalg. Satsingen er en fellessatsing med Divisjon for innovasjon, som bidrar med 50 prosent av prosjektkostnadene. Budsjett 2005: 3,8 mill. kroner fra HOD.

Kreftforskning. Som en oppfølging av Nasjonal kreftplan har Forskningsrådet ansvaret for en særskilt satsing på kreftforskning. Satsingen spenner over grunnleggende, klinisk og epidemiologisk forskning. Budsjettet for 2005 til særutlysningene er på totalt 16,9 mill. kroner over HODs budsjett.

Aldersforskning. Målet er å bygge opp kompetansemiljøer og utvikle nye og tverrfaglige perspektiver og problemstillinger. Satsingen er et samarbeid mellom Divisjon for strategiske satsinger og Divisjon for vitenskap. Divisjonens andel av budsjettet i 2005 er på 4,0 mill. kroner over HODs budsjett.

Medisinsk Teknologi. Satsingen skal bidra til å forbedre befolkningens medisinske tjenestetilbud, øke kompetansen i norsk helsetjeneste og skape muligheter for utvikling av ny industriell virksomhet. Divisjonen samarbeider med Divisjon for innovasjon. Det er satt av 2,0 mill. kroner over UFDs budsjett i 2005.

Avansert vitenskapelig utstyr

Målsettingen er å bidra til en oppgradering og faglig revitalisering ved universiteter og høyskoler og samordne utstyrsanskaffelsene med sikte på nasjonal arbeidsdeling og økonomiske innsparinger. Bare avansert vitenskapelig utstyr over 0,7 mill. kroner støttes av ordningen. Det er avsatt 20 mill. kroner over UFDs budsjett i 2005.

Sentre for fremragende forskning (SFF)

Divisjonen har ansvar for følgende sentre for fremragende forskning:

- Center for the study of Civil War
- Periphery and Centre in Medieval Europe
- Center for advanced Study in Theoretical Linguistics
- International Centre for Geohazards
- Center for Quantifiable Quality of Service in Communication Systems
- Ships and Ocean Structures
- Centre for Integrated Petroleum Research
- Mathematics for Applications
- Physics and Geological Processes
- Bjerknes Centre for Climate Research
- Aquaculture Protein Centre
- International Centre for the Biology of Memory
- Center for Molecular Biology and Neuroscience

Diverse FoU-aktiviteter

Diverse FoU omfatter midler til internasjonale kontingenter og avtaler, utredninger og evalueringer, informasjon, formidling og publisering, og stimulerings tiltak og nettverksbygging. I tillegg enkelte andre tiltak. Jf spesifisert oversikt i budsjetttabellen som følger etter omtalen av Divisjon for vitenskap.

Kilden

Kilden har et nasjonalt ansvar for å formidle norsk kvinne- og kjønnsforskning i inn- og utland. I tillegg har Kilden et nasjonalt ansvar for å dokumentere ressurser og aktiviteter innenfor norsk kvinne- og kjønnsforskning. Gjennom formidlingsarbeidet skaper også Kilden en arena for kontakt mellom forskning, forvaltning og andre aktører hvor kompetanse på dette området er viktig for deres egen virksomhet. Det er avsatt 3 mill. kroner i UFD-midler.

Integreringstiltak likestilling (2004 – 2006)

UFD har opprettet en komité for integrering av likestilling i universitets- og høyskolesektoren. Det er satt av 3 millioner kroner til dette arbeidet i 2005, av disse kanaliseres 1,5 mill. kroner fra UFD gjennom Forskningsrådet. Komiteen skal komme med forslag til, og støtte opp om tiltak som kan bidra til integrering av likestillingsarbeidet i universitets- og høyskolesektoren og dermed til økt likestilling. Komiteen er opprettet foreløpig for en treårsperiode, med en påfølgende evaluering av tiltaket.

Internasjonale Stipend (IS)

Internasjonale stipend administrerer stipendordninger og programmer som bidrar til utveksling av studenter, forskere og kunstnere mellom Norge og utlandet. De fleste programmene er tverrfaglige og åpne for søkere fra alle fagområder. Enkelte programmer gir individuelle stipend til studier og forskning, andre stipender har nettverksbygging mellom læresteder og organisasjoner fra forskjellige land som formål. Stipendordningene finansieres med 26 mill. kroner fra UFD, UD og andre kilder. Følgende stipendordninger finansieres og administreres via Gruppen for internasjonale stipend (IS):

- Norske statsstipend til utenlandske borgere, Norske statsstipend til kinesere, egyptere og indere, Kortidsstipend mellom Norge og Kina/India/Egypt, Utenlandske statsstipend og sommerstipend til norske borgere, Ruhrgas program jus (2000 – 2005), Ruhrgas program økonomi (2000 – 2005), Ruhrgas program statsvitenskap (2003-2007), Stipendprogrammet for Sørøst-Europa (2000-2004), Stipendprogrammet for Nordvest-Russland (2002-2006), Aurora programmet (1999- foreløpig 2004), DAAD ppp programmet, College of Europe programmet, RWE stipendprogram i musikk, Samarbeidsprogram med NSFC – Kina, Samarbeidsprogram med JSPS - Japan, Nordplus Nabo (Nordisk Ministerråd) (2004-2006), Nordplus (Nordisk Ministerråd) (2004-2006), Nordplus Junior (Nordisk Ministerråd) (2004-2006), Nordplus Språk (Nordisk Ministerråd) (2004-2006), Nordplus Voksen (Nordisk Ministerråd) (2004-2006).

Vitensentre er et aktivitetssenter for naturvitenskap og teknologi, spesielt rettet mot barn og unge. Forskningsrådet fikk i 2003 ansvaret for å fordele UFDs midler til utvikling av regionale vitensentre. Sentrene vektlegger at de besøkende selv skal være aktive og prøve ut hvordan ting fungerer og derigjennom tilegne seg kunnskap. Målsettingen er også å øke motivasjonen for disse viktige fagområdene. Vitensentre finansieres med spesielle UFD-midler og det er avsatt en ramme på 8 mill. kroner for 2005.

Forskningsbaserte evalueringer

På oppdrag fra det tidligere Sosial- og helsedepartementet har Forskningsrådet fått ansvaret for de to forskningsbaserte evalueringene av *fastlegereformen* (2000-2005) og *opptrappingsplanen for psykisk helse* (1999-2008). Evalueringen av fastlegereformen skal se på virkningen av reformen for ulike grupper av landets befolkning og i tillegg allmennlegene som yrkesgruppe, trygdeetaten og kommunene som administrativt organ. Evalueringen av opptrappingsplanen for psykisk helse skal i hovedsak analysere virkemiddelbruken i planen, samt analysere hva utbygging av tilbud betyr for livskvalitet, tilgjengelighet mv for brukerne. Budsjettsansvaret for evalueringene er fom 2003 år lagt til i Sosial- og helsedirektoratet. Budsjett 2005 for fastlegereformen: 4,5 mill. kroner og opptrappingsplanen 5,0 mill. kroner.

Forskningsetiske komiteer og annet forskningsetisk arbeid

De nasjonale forskningsetiske komiteer (NEM, NENT og NESH) er uavhengige rådgivende organer for forskningsetiske spørsmål. Komiteene, som er administrativt tilknyttet Forskningsrådet som s.k. randsoner, dekker til sammen alle fag og disipliner. Komiteene skal bidra til etisk refleksjon i forskningssystemet og gi råd til norske myndigheter om håndteringen av forskningsetiske problemstillinger. Det er samtidig et mål at komiteene skal formidle kunnskap om og skape interesse for forskningsetikk i norsk offentlighet. Komiteene finansieres med midler fra UFD, NHD, FKD og LMD. Det er satt av totalt 7,3 mill. kroner til komiteene og annet forskningsetisk arbeid.

Forskningsmeldingens tematiske satsinger

Som det fremgår av tabellen nedenfor er reduksjonen størst innenfor Grunnforskning for øvrig. Dette skyldes at budsjettreduksjonen særlig rammet bevilgningen til vitenskapelig utstyr i 2005, inkludert den ettårige bevilgningen til utstyr ved instituttene og PET-utstyret, som i 2004 var plassert under denne posten. I tillegg avsluttes en satsing på *Globalisering og internasjonalisering* over Forskningsfondet i 2004. Midler til Store forskerinitierte prosjekter (Storforsk) over Forskningsfondet står foreløpig plassert under Grunnforskning for øvrig inntil midlene er fordelt. Bevilgningen i 2005 er på 51 mill. kroner, mot 10,6 mill. kroner i 2004.

Reduksjonen innenfor medisin og helse skyldes i all hovedsak at satsingen på *Folkesykdommer* over Forskningsfondet avsluttes i 2004. Også reduksjonen i bevilgningen til marin forskning skyldes avslutning av en fondssatsing; *Overvåking av marine og terrestriske systemer*.

Tabell 4.1-5 Totalt budsjett fra departementene. Fordeling etter Forskningsmeldingens tematiske satsninger og grunnforskning for øvrig. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner.

	Rev.budsjett 2004		Budsjett 2005	
	Totalt	Herav fond	Totalt	Herav fond
Informasjons- og kommunikasjonsteknologi	141 980	20 480	138 750	20 500
Marin forskning	36 935	26 750	27 200	19 700
Medisin og helse	333 586	70 500	315 212	53 900
Skjæringsfeltet mellom miljø og energi	7 350	6 000	4 000	5 500
Grunnforskning for øvrig 1)	805 811	128 744	705 851	182 700
Annet	221 480	4 800	199 787	4 900
Sum bevilgninger over departementenes budsjett	1 547 142	257 274	1 390 800	287 200

1) Inkl. Storforsk utlysningen som vil bli fordelt senere.

Fondet for forskning og nyskaping

Divisjon for vitenskap får tilskudd til følgende programmer og aktiviteter fra Forskningsfondet i 2005, sammenlignet med 2004.

Tabell 4.1-6 Midler over fondet for forskning og nyskaping. Fordeling etter tema og satsinger. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner.

	2004	2005
Globalisering og internasjonalisering	10 000	
Overvåking av marine og terr.miljø	7 300	
Folkesykdommer	17 800	
Grunnleggende sykdomsmekanismer	26 700	26 700
Språkteknologi	16 000	16 000
Strategiske universitetsprogrammer	11 930	11 800

EMBL-senter/ marin forskning	10 700	10 700
Senter for fremragende forskning mv.	147 200	146 000
Vitenskapelig utstyr		25 000
Store forskerinitierte prosjekter	9 644	51 000
Totalt	257 274	287 200

4.1.4 Budsjettmessige bindinger

Innenfor medisin og helse avslutter syv av programmene sin periode i 2005. Programmene har imidlertid prosjektforpliktelser, slik at frihetsgraden til oppstart av nye prosjekter ikke tilsvarer programmenes totale budsjetttramme. For øvrig avsluttes også program for Samisk forskning. Frigjorte midler innenfor frittstående prosjekter oppstår først og fremst gjennom reduserte prosjektforpliktelser. Det er ulik grad av bindinger innenfor enkeltprosjekt og planlagte programmer. Forpliktelsene reduseres med ca 1/3 pr år.

Tabell 4.1-7 Budsjettmessige bindinger for senere år. Generelle midler til forskningsformål. Budsjett 2005, tilsagn 2006 og 2007. 1 000 kroner.

	Budsjett 2005	Tilsagn 2006	Tilsagn 2007
Programmer	156 050	135 783	132 561
Frittstående prosjekter	464 963	356 991	217 501
Infrastruktur	455 239	388 850	353 750
Diverse FoU-aktiviteter	48 367	48 567	48 567
Disposisjonsfond	3 615	0	0
Felleskostnader	12 330	11 330	11 330
SUM TOTALT	1 140 564	941 521	763 709

4.1.5 Forskerrekruttering

Foreløpige anslag tyder på at det vil blir en liten nedgang i antall finansierte årsverk for doktorgradsstipendiaterne. Nedgangen skyldes i all hovedsak avslutningen av fondssatsingene.

Tabell 4.1-8 Doktorgradsstipendiater. Anslag 2004, plantall 2005. Totale årsverk.

	Totale årsverk	
	Anslag 2004	Plantall 2005
Humaniora	68	65
Samfunnsvitenskap	81	80
Naturvitenskap og teknologi, eks biologi/biomedisin	284	280
Biologi og biomedisin	130	125
Klinisk medisin og folkehelse	115	115
Sum	678	665

4.1.6 Internasjonalt forsknings samarbeid

Divisjon for vitenskap deltar i flere organiserte internasjonale samarbeidstiltak. Samarbeidet omfatter også følgeforskning i forbindelse med medlemskap.

- EU-forskning,
- European Organization for Nuclear Research (CERN),
- European Molecular Biology Laboratory (EMBL)/ European Molecular Biology Conference (EMBC),
- European Space Agency (ESA),
- European Synchrotron Radiation Facility (ESRF),
- Integrated Ocean Drilling Program (IODP),
- European Incoherent Scatter Facility (EISCAT) Scientific Association,

- Nordic Optical Telescope (NOT),
- OECD Halden Reactor Project (Haldenprosjektet),
- International Agency for Research on Cancer/World Health Organisation (IARC/WHO),
- European Cooperation in the Field of Scientific and Technical Research (COST),
- EUROMARGINS,
- European Science Foundation (ESF),
- Nordisk samarbeidsnemnd for humaniora (NOS-H), samfunnsvitenskap (NOS-S), medisin (NOS-M), naturvitenskap (NOS-N),
- Institut Nationale de la Santé et de la Recherche Médicale (INSERM),
- OECDs Working Group on Human-Health-Related Biotechnologies (WG-HHRB),
- European Medical Reserach Council (EMRC/ESF),
- Nordic Centres of Excellence (NCoE),
- International Neuroinformatics Coordinating Facility (INCF),
- Databanken Luxembourg Income Study (LIS),
- Maison des Sciences de l'Homme,
- SCANCOR ved Standford University,
- Senter ved Berkely,
- European University Institute.

Ved siden av det avtalefestede samarbeidet finansierer Divisjon for vitenskap også personbasert samarbeid i form av bevilgninger til stipend og prosjektstøtte. FoU-miljøene oppfordres sterkt til å sende stipendiater til internasjonale forskningsmiljøer, samt invitere utenlandske forskere til Norge. Det forventes at bevilgningene til internasjonalt samarbeid vil bli på om lag samme nivå i 2005 som for 2004.

Tabell 4.1-9 Internasjonalt forskningssamarbeid. Anslag 2004, plantall 2005. 1 000 kroner.

	Anslag 2004	Plantall 2005
Organisert og avtalefestet internasjonalt forskningssamarbeid 1)		
EU	13 850	13 850
EUREKA		
COST	1 520	1 520
CERN	14 000	13 500
EMBL 3)	22 000	22 000
EMBO		
ESA	12 100	11 600
OECD Halden-reaktoren		
Nordiske	10 450	10 550
Stipendprogram	26 000	26 683
Øvrig samarbeid 4)	43 320	20 320
Sum	143 240	120 023
Internasjonalt forskningssamarbeid for øvrig 2)		
Prosjektsamarbeid		
Personbasert samarbeid	76 000	75 000
Sum	76 000	75 000
TOTALT	219 240	195 023

1) Omfatter kontingenter, prosjektstøtte, stipend, følgeforskning og posisjoneringsmidler mellom land og offentlige institusjoner.

2) Omfatter prosjektsamarbeid/forskerutdanning/kompetanseutveksling mellom forskere/bedrifter/institutter.

3) Inkl. bev til Sars-senteret, som fikk status som EMBL-senter i juni 2003.

4) Reduksjonen skyldes overføring av Sørøst-Europaprogrammene til Divisjon for store satsinger.

Det vises til tabellen på neste side, som gir en spesifisert oversikt over budsjett 2005 sammenlignet med revidert budsjett 2004 fordelt etter budsjettposter og ulike finansieringskilder.

4.2 Divisjon for store satsinger

4.2.1 Inntekter og føringer

Divisjon for store satsinger (Satsinger) legger i 2005 til grunn en total budsjetttramme på 1 224,7 mill. kroner. Dette er en økning fra revidert budsjett 2004 med 38 mill. kroner (3,2 %).

Inkludert i veksten er overføring av vel 52 mill. kroner fra de andre divisjonene til *PETROMAKS – Maksimal utnyttelse av petroleumsressursene*. Videre er 11 mill. kroner overført fra Vitenskapsdivisjonen til *Sentral- og Øst-Europaprogrammene*. I tillegg er det flyttet 50 mill. kroner til renseteknologi for gasskraftverk fra Satsinger til Innovasjonsdivisjonen.

De generelle midlene fra Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD) reduseres med om lag 34 mill. kroner (- 21,7 %) fra revidert budsjett 2004 til budsjett 2005. Engangsbevilgningene til Nanoteknologiutstyr (12 mill. kroner) og Kartlegging av genoma til storfe og torsk (14,55 mill. kroner) fases ut. Videre er det betydelig kutt i UFDs bevilgninger til grunnforsknings-, handlingsrettede programmer og store programmer.

Alle divisjonens midler i 2004 og 2005 fra Fondet for forskning og nyskaping (Fondet) er til de store programmene. Totale bevilgninger fra Fondet for 2005 er ca. 262 mill. kroner.

Bevilgningene fra Nærings- og handelsdepartementet (NHD) øker p.g.a. at midler som tidligere har ligget i Innovasjonsdivisjonen (ID) overføres til *PETROMAKS*.

Bevilgningen fra Olje- og energidepartementet (OED) øker fra 167,5 mill. kroner i revidert budsjett 2004 til 222,6 mill. kroner i 2005. Av økningen skyldes vel 35 mill. kroner overføring av midler fra de andre divisjonene til *PETROMAKS*. Den resterende økningen fordeler seg med 60 mill. kroner til *PETROMAKS* og 10 mill. kroner til *RENERGI – Fremtidens rene energisystemer*. Videre flyttes 50 mill. kroner til renseteknologi for gasskraftverk fra *RENERGI* i 2004 til en egen aktivitet i Innovasjonsdivisjonen i 2005.

Bevilgningen fra Fiskeri- og kystdepartementet (FKD) viser en svak vekst fra revidert 2004 på 88,5 mill. kroner til 90,3 mill. kroner i 2005. Bevilgningen fra Landbruks- og matdepartementets (LMDs) generelle midler viser en nedgang fra revidert budsjett 2004 på 18,9 mill. kroner til 16,2 mill. kroner i budsjett 2005. Miljøverndepartementets (MDs) bevilgning viser en svak nedgang fra revidert budsjett 2004 på 203 mill. kroner til 202,6 mill. kroner i 2005.

Når det gjelder spesielle midler fra departementene viser disse en økning fra revidert budsjett 2004 til budsjett 2005 med 57,8 mill. kroner. Av økningen er 15 mill. kroner fra Arbeids- og sosialdepartementet (ASD) en overføring fra Innovasjonsdivisjonen til *PETROMAKS* knyttet til forskning om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomhetene. Videre er 11 mill. kroner fra UD flyttet fra Vitenskapsdivisjonen til Satsinger knyttet til *Sentral- og Øst-Europa programmene*. Samferdselsdepartementet (SD) har bevilget 22,6 mill. kroner til *RENERGI* i 2005. Dette er tilskudd til rasjonell og miljøvennlig transport (bl.a. hydrogen). ASD øker bevilgningene til *Velferdsprogrammet* (3,6 mill. kroner) og *Arbeidslivsforskning* (1 mill. kroner). Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) øker bevilgningen med 2 mill. kroner til programmet *Global helse*. Det er i tillegg lagt inn en økning til samme program fra Utenriksdepartementet (UD) med 3 mill. kroner. Fra Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) er

det en vekst til programmet *Demokrati, styring og regionalitet*. For de øvrige departementene er det små endringer fra 2004 til 2005.

Diverse inntekter er bl.a midler til bestemte forskningsaktiviteter fra Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond (FHF), Oljeindustriens landsforening (OLF) og Norsk Tipping samt en rekke bedrifter og organisasjoner.

Tabell 4.2-1 Inntekter. Fordeling på finansieringskilde, spesifisert på kapittel og post eller program/satsning. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner og prosentvis endring

	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Endring 2004- 2005
Utdannings- og forskningsdepartementet			
Kap. 285 , post 52 Norges Forskningsråd	157 750	123 570	-21,7 %
Kap. 286 , post 50 Forskningsfondet	268 970	262 250	-2,5 %
Kap. 226 , post 21 Kvalitetsutvikling i grunnutdanningen	9 000	9 000	0,0 %
Kap. 248 , post 1 Kompetansesenter for spesialundervisning	5 000	5 000	0,0 %
Kap. 281 , post 01 Fellesutgifter for UoH	3 000	3 000	0,0 %
Sum	443 720	402 820	-9,2 %
Nærings- og handelsdepartementet			
Kap. 920 , post 50.1.1 Brukestyrt - Maritim og offshore	500	500	0,0 %
Kap. 920 , post 50.1.2 Brukerstyrt - Olje og gass		2 200	
Kap. 920 , post 50.1.3 Brukerstyrt - IKT	3 300	3 200	-3,0 %
Kap. 920 , post 50.1.5 Brukerstyrt - Energi, miljø, bygg og anlegg	6 500	6 500	0,0 %
Kap. 920 , post 50.3.3 Kunnskapsgrunnlaget for nærings- og innovsj.pol.	1 000	1 000	0,0 %
Kap. 920 , post 50.2.2 Strategisk forskning - Bioteknologi	1 000	1 000	0,0 %
Kap. 920 , post 50.2.3 Strategisk forskning - Materialteknologi	3 750	3 700	-1,3 %
Kap. 920 , post 50.4.3 Haldenprosjektet og andre nukl. akt. (EU strålevern/avfa	1 000	1 000	0,0 %
Kap. 920 , post 50.4.5 Teknologirådet	6 100	6 000	-1,6 %
Sum	23 150	25 100	8,4 %
Olje- og energidepartementet			
Kap. 1830 , post 50 Energiforskning	167 500	222 625	32,9 %
Sum	167 500	222 625	32,9 %
Landbruks- og matdepartementet			
Kap. 1137 , post 50 Forskning og utvikling	18 919	16 150	-14,6 %
Kap. 1150 , post 77	5 000	5 000	0,0 %
Kap. 1150 , post 50 Til gjennomføring av jordbruksavtalen	250		-100,0 %
Sum	24 169	21 150	-12,5 %
Fiskeri- og kystdepartementet			
Kap. 1023 , post 50 Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU	88 530	90 290	2,0 %
Kap. 1023 , post 71 Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (utviklingstilt	2 000		-100,0 %
Sum	90 530	90 290	-0,3 %
Miljøverndepartementet			
Kap. 1410 , post 50 Basisbevilgning til miljøforskningsinstituttene	88 586	88 586	0,0 %
Kap. 1410 , post 51 Forskningsprogram m.m.	114 438	114 038	-0,3 %
Kap. 1410 , post 53 Internasjonalt samarbeid om miljøvernforskning	5 000	5 000	0,0 %
Kap. 1400 , post 76 EU 6 RP Strålevern	1 000	1 000	0,0 %
Sum	209 024	208 624	-0,2 %

				Revidert	Budsjett	Endring
				budsjett	2005	2004-
				2004		2005
Arbeids- og administrasjonsdepartementet						
Kap.	1500	, post 21	Arbeids- og administrasjonsdep. - spesielle utg.	6 400		-100,0 %
Kap.	1500	, post 50	Arbeids- og administrasjonsdep. - Norges forskningsråd	8 500		-100,0 %
Sum				14 900	0	-100,0 %
Arbeids- og sosialdepartementet						
Kap.	620	, post 50	Forskningsprogrammer i Norges Forskningsråd		62 900	
Sum				0	62 900	
Barne- og familiedepartementet						
Kap.	846	, post 50	Familie- og likestillingspolitisk forskning	6 250	6 250	0,0 %
Kap.	854	, post 50	Tiltak i barne- og ungdomsvernet	4 500	4 500	0,0 %
Kap.	857	, post 50	Barne- og ungdomstiltak - Forskning	3 800	3 800	0,0 %
Kap.	857	, post 70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	43		-100,0 %
			European Centre i Wien	130	150	15,4 %
Sum				14 723	14 700	-0,2 %
Finans- og tolldepartementet						
Kap.	1600	, post 21	Finansdepartementet	6 600	4 100	-37,9 %
Sum				6 600	4 100	-37,9 %
Justis- og politidepartementet						
Kap.	400	, post 11	Justisdepartementet	1 315	1 315	0,0 %
Sum				1 315	1 315	0,0 %
Kommunal- og regionaldepartementet						
Kap.	500	, post 50	Forskningsprogram via Norges Forskningsråd	12 000	17 000	41,7 %
Sum				12 000	17 000	41,7 %
Kultur- og Kirkedepartementet						
Kap.	335	, post 52	Pressestøtte	1 600	1 583	-1,1 %
Sum				1 600	1 583	-1,1 %
Samferdselsdepartementet						
Kap.	1301	, post 50	Samferdselsforskning	16 000	15 000	-6,3 %
Kap.	1301	, post 71	Tilskudd til rasjonell og miljøvennlig transport		22 600	
Sum				16 000	37 600	135,0 %
Helsedepartementet						
Kap.	701	, post 50	Forskning	2 000		-100,0 %
Sum				2 000	0	-100,0 %
Helse- og omsorgsdepartementet						
Kap.	701	, post 50	Forskning		12 400	
Sum				0	12 400	
Sosialdepartementet						
Kap.	620	, post 50	Utredningsvirksomhet, forskning m.m.	36 380		-100,0 %
Sum				36 380	0	-100,0 %
Utenriksdepartementet						
Kap.	165	, post 70	Forskning og høyere utdanning	52 900	66 900	26,5 %
			EU 6 RP Strålevern	1 000	1 000	
Sum				53 900	67 900	26,0 %
Sum spesielle midler				189 668	247 498	30,5 %
Sum generelle midler				927 843	942 609	1,6 %
SUM DEPARTEMENTENE				1 117 511	1 190 107	6,5 %
Diverse inntekter				41 201	34 550	-16,1 %
Sum				41 201	34 550	-16,1 %
Tilført fra disposisjonsfondet						
Tilført fra Fondsavsetningen				27 921		
SUM TOTALT				1 186 633	1 224 657	3,2 %

4.2.2 Mål og prioriteringer

Satsingsdivisjonen skal spille en sentral rolle i arbeidet med å identifisere og utrede nasjonale strategiske forskningsbehov, og for å bygge opp kunnskap og forskningskapasitet på prioriterte områder. Divisjonen har ansvar for å operasjonalisere overordnede forskningspolitiske satsinger i samarbeid med offentlig sektor, forskningsmiljøene og næringslivet, blant annet gjennom virkemiddelet *Store Programmer*. Forskning rettet mot offentlig forvaltning som grunnlag for politikktutforming og forvaltning, for eksempel knyttet til fiskeri, energi, miljø, marin sektor, velferd, arbeidsliv og utdanning, er et sentralt arbeidsfelt for divisjonen.

Divisjonen har et særlig ansvar for å knytte sammen grunnleggende forskning, anvendt forskning og innovasjon, og skal kople sammen forskning på tvers av kategorier, fag og sektorer.

Etablering og drift av de store programmene som samler forskning for verdiskaping og samfunnsutvikling innen strategiske satsingsområder, er lagt til divisjonen og følges opp i nært samarbeid med næringsliv, forskningsmiljøer og forvaltning, og med de øvrige divisjonene i Forskningsrådet. Når det gjelder forskning for politikktutforming, er samarbeid med sektordepartementene et sentralt fundament, basert på dialog, åpenhet og tillit.

Økt åpenhet og dialog gjennom prosesser som involverer og engasjerer både interne og eksterne grupper, er vesentlig for å realisere Forskningsrådets overordnede strategier og satsinger. Divisjonens initiativ og gjennomføring av foresightprosjekter som grunnlag for planlegging av både forskningsaktivitet og tiltak i regi av næringer og forvaltning, er et viktig bidrag til dette, likeledes ansvar for konferanser, seminarer og temaevalueringer.

Internasjonalisering av forskning og internasjonalt samarbeid, både innen EU og globalt, blir et svært viktig tema for divisjonen.

Ansvar for kompetansefelt for næringsutvikling ligger også i denne divisjonen. Divisjonen skal sammen med Innovasjonsdivisjonen og Vitenskapsdivisjonen ha ansvar for fellesoppgaver på tvers av divisjonsgrensene. Likestilling, rekruttering og evalueringer er tverrgående oppgaver som skal ivaretas i alle divisjonene.

4.2.3 Fordeling av budsjett

Tabell 4.2-2 Totalt budsjett og herav generelle midler. Fordeling etter budsjettposter. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner

	Totalt		Herav generelle midler	
	Rev.budsj. 2004	Budsjett 2005	Rev.budsj. 2004	Budsjett 2005
Brukerstyrte programmer				
Grunnforskningsprogrammer	37 250	34 623	26 650	24 040
Handlingsrettede programmer	294 106	315 395	124 548	121 730
Store programmer	685 442	729 235	643 340	680 485
Sum programmer	1 016 798	1 079 253	794 538	826 255
Stipend	5 000	5 000		
Prosjekt- og miljøstøtte	2 000			
Frittstående EU-prosjekter	6 000	6 000	3 000	3 000
Andre frittstående prosjekter	1 000			
Sum frittstående prosjekter	14 000	11 000	3 000	3 000
Grunnbevilgninger	61 426	61 500	53 426	53 500
Strategiske programmer	42 160	42 086	40 160	40 086
Utstyr og instrumenter				
Andre infrastrukturtiltak				
Sentre for fremragende forskning				
Sum infrastruktur	103 586	103 586	93 586	93 586
Kontingenter	21 680	7 150	16 550	2 000
Informasjon/formidling/publisering	688	1 188	688	1 188
Planlegging/utredning/evaluering	9 250	5 440	3 250	3 940
Stimuleringsiltak og nettverksbygging	7 630	7 540	3 230	3 140
Sum diverse FoU-aktiviteter	39 248	21 318	23 718	10 268
Disposisjonsfond	6 901	3 500	6 901	3 500
Sekretariater	6 100	6 000	6 100	6 000
Andre felleskostnader				
Sum felleskostnader	6 100	6 000	6 100	6 000
SUM TOTALT	1 186 633	1 224 657	927 843	942 609

Divisjonen er inndelt i følgende avdelinger: Fremtidsteknologi (FT), Velferd og samfunnsutvikling (VS), Miljø, energi og bærekraftig utvikling (MEBU) og Marine ressurser og miljø (MAR).

Avdeling for fremtidsteknologi

Avdelingen er bygd rundt de store programmene VERDIKT - Kjernekompetanse og verdiskaping i IKT, FUGE - Funksjonell genomforskning og NANOMAT - Nanoteknologi og nye materialer, som alle representerer teknologier med stort potensial for fremtidig verdiskaping. Til avdelingen er også lagt det generelle koordineringsansvaret på rådsnivå for store programmer, foresight-arbeid og næringsrettede kompetansefelt.

Avdeling for velferd og samfunnsutvikling

Avdelingen har sin basis i forskning knyttet til velferd, arbeidsliv, utdanning, by- og regionutvikling, transportforskning, IKT og medieutvikling, og forskning om det sivile samfunn. Avdelingens mål er å støtte forskning som kan bidra til utvidet erkjennelse om samfunnets struktur, dynamikk og endring. Handlingsrettede programmer rettet mot kunnskapsgrunnlag for politikkutvikling og finansiert av sektordepartementene, er avdelingens viktigste virkemiddel.

Avdeling for miljø, energi og bærekraftig utvikling

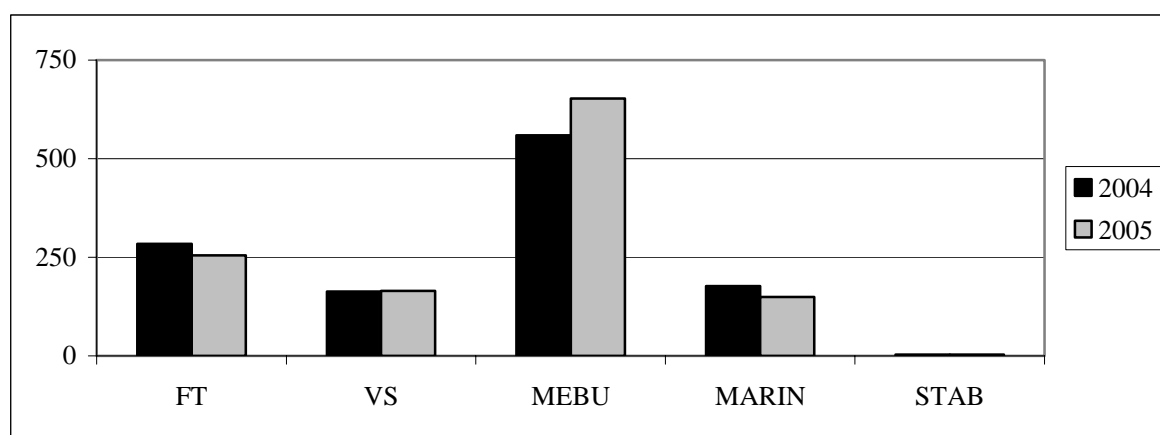
Avdelingen skal ivareta tverrfaglig miljø- og utviklingsforskning, forskning i skjæringsfeltet mellom miljø og energi, og globale utfordringer knyttet til bærekraftig utvikling. I tillegg har avdelingen ansvar for de store programmene *RENERGI*, *NORKLIMA* - Klimaendringer og konsekvenser for Norge og *PETROMAKS*.

Avdeling for marine ressurser og miljø

Avdelingen har ansvar for havbruksforskning, der det store programmet *HAVBRUK - En næring i vekst* er under utvikling. I tillegg kommer villaksforskning, forskning tilknyttet marine ressurser og økosystemer og forskning tilknyttet forurensing av sjø fra olje- og gassvirksomheten på norsk sokkel, samt globale marine problemstillinger. Avdelingen er også gitt ansvaret for å utvikle kystsoneforskning.

Budsjett 2005 fordeler seg slik på de fire avdelingene samt divisjonens stab.

Figur 4-1 Fordeling av revidert budsjett 2004 og budsjett 2005 på avdelinger. Mill. kroner

Forskningsrådets nye ordning med store programmer ivaretas av divisjonen og nedenfor følger oversikt over budsjett for de store programmene.

Tabell 4.2-3 Store programmer. Budsjett 2005 fordelt på de enkelte store programmene, og finansieringskilde. 1 000 kroner

	Budsjett 2005								
	UFD	Fondet	NHD	OED	FKD	LMD	MD	Diverse	Totalt
FUGE	49 000	120 000							169 000
NANOMAT	31 740	26 850	3 700						62 290
NORKLIMA	5 520	37 000			1 000	2 500	38 100		84 120
RENERGI 1)		10 000	6 000	89 300		1 000	8 350	23 000	137 650
PETROMAKS		38 000	2 200	122 125				15 000	177 325
HAVBRUK		15 400			55 200	2 500		10 750	83 850
VERDIKT 2)		15 000							15 000
Sum	86 260	262 250	11 900	211 425	56 200	6 000	46 450	48 750	729 235

1) Inkl. i RENERGI er 22,6 mill. kroner fra SD til tilskudd til rasjonell og miljøvennlig transport (hydrogen m.m.)

2) Budsjettet til aktivitetene som skal inngå i VERDIKT er foreløpige plassert i de andre divisjonene

Grunnforskningsprogrammer

Etikk, samfunn og bioteknologi (ELSA) (2002-2006) skal bidra til kompetanseoppbygging innenfor etiske, juridiske og samfunnsmessige aspekter ved moderne bioteknologi, utvikle forskningsbasert kunnskap på feltet, samt styrke kommunikasjonen mellom eksperter og befolkningen når det gjelder moderne bioteknologi. Programmet samarbeider tett med FUGE

om igangsetting av prosjekter. Programmet finansieres gjennom midler fra FKD, HOD, LMD, NHD og UFD. Nettadresse: <http://www.program.forskningsradet.no/elsa/>

Kommunikasjon, IKT og medier (KIM) (2003 – 2007) har som mål å videreutvikle kunnskapsgrunnlaget for samfunnsvitenskapelig og humanistisk IKT- og medieforskning.

Kovergensproblematikken står sentralt for programmet som har følgende tematiske hovedområder: Bruk av IKT og digitale medier til kommunikasjon i samfunns-, arbeids- og hverdagsliv, Estetiske, sjangermessige, narrative, språklige og kulturelle aspekter ved kommunikasjon i digitale medier og Økonomiske, politiske, kulturelle og teknologiske rammevilkår knyttet til konvergens, samt endringer og tilpasninger som skjer i næringer, organisasjoner og institusjoner. I 2004 er alle midlene til programmet aktivisert og det er i drift i alt 23 prosjekter som til sammen dekker hele temaområdet. Programmet finansieres med UFD-midler (6 mill. kroner), NHD (3,2 mill. kroner), KKD (ca. 1,6 mill. kroner) og SD (8,0 mill. kroner). Totalbudsjett for 2005 er på ca. 18,8 mill. kroner. Nettadresse:

<http://www.program.forskningsradet.no/kim>

Biologisk mangfold – Dynamikk, trusler og forvaltning (BIOMANGFOLD) (1998-2007) har som mål å bedre kunnskapsgrunnlaget for en bærekraftig bruk av biologiske ressurser og bevaring av naturens egenart og mangfold. Programmet har følgende tematiske områder: 1) Biologisk mangfold – sammensetning, funksjon og dynamikk, 2) Effekter av skader på leveområder, 3) Introduksjoner av fremmede arter og genotyper inkl. genmodifiserte organismer og 4) Forvaltning av mangfoldet. Programmet finansieres fra MD (9,9 mill. kroner), FKD (1,5 mill. kroner), LMD (0,9 mill. kroner), UFD (0,9 mill. kroner) og UD (1 mill. kroner), og vil i 2005 ha et totalbudsjett på 14,3 mill. kroner. Nettadresse: <http://www.program.forskningsradet.no/biomangfold>

Handlingsrettede programmer

Program for velferdsforskning (VELFERD) er en videreutvikling av velferdsforskningen i perioden 1999-2004. I den nye perioden fram til 2009 er fokus lagt på to hovedsatsinger: 1) Velferdsordninger, sosiale institusjoner, familien og arbeidsmarkedet, og 2) Effektiv og treffsikker tjenesteyting. Forskningen skal ut fra tre perspektiver belyse samfunnsendringer i lys av hvordan velferdsstat, marked og det sivile samfunn påvirker den enkeltes livssituasjon: Et *makroperspektiv*: samfunnsendringer som kan ligge utenfor den nasjonale politikken direkte kontroll, et *institusjonelt perspektiv*: historisk nedarvede institusjoner som påvirker makt, handlingsrom og strategier hos sosialpolitikkenes aktører, og et *individperspektiv*: befolkningens oppfatninger om velferd, levekår, livskvalitet dannes, og hvordan dette blir til velferdspolitikkenes ideologiske premisser. Flere enkeltsatsinger og delprogrammer er inkludert i programmet (aldersforskning, forskning om funksjonshemmede, sosialtjenester og fattigdom, barnehageforskning). Den kommende perioden er innledet med en generell utlysning og en særutlysning (funksjonshemmede). I 2005 vil mulige nye særutlysninger bli vurdert. Programmet finansieres med generelle midler fra UFD (2,2 mill. kroner), ASD (29,9 mill. kroner), BFD (ca. 14,6 mill. kroner), JD (0,3 mill. kroner) og HOD (8,4 mill. kroner) og vil i 2005 ha et totalbudsjett på ca. 55,4 mill. kroner.

Nettadresse: <http://program.forskningsradet.no/vfo>

Programmet for Arbeidslivsforskning (ARBEIDSLIV) (2002-2011) representerer en forsterket satsing på arbeidslivsområdet. Forskningsprogrammet har i en første fase fram til 2005/2006 fokus på det inkluderende arbeidslivet. Spesiell vekt er lagt på analyser av arbeidsmarkedets virkemåte, arbeidsorganisering, arbeidsmiljø og mestring. Programplanen vil bli revidert våren 2005 for en ny utlysning av midler med prosjektstart fra 2006. Programmet finansieres i 2005 med midler fra ASD (18,0 mill. kroner), UFD (1,4 mill. kroner) og NHD (1,0 mill.

kroner). Totalbudsjettet for 2005 er på 20,4 mill. kroner. Nettadresse:

<http://www.program.forskningsradet.no/arbeidsliv/>

Kunnskap, utdanning og læring (KUL) (2003 – 2007) skal bidra til å styrke de gode utdanningsforskingsmiljøene i Norge gjennom empirisk og komparativ forskning om utdannings- og læringsproblematikk. Programmet har tre prioriterte felter: 1) Samspillet mellom utdanningssystem, familie og arbeidsplass som arena for livslang læring, 2) Ledelse, organisering og styring og 3) Læringsprosesser og kunnskapsområder. Programmet inkluderer også evaluering av kvalitetsreformen og en særskilt satsing på IKT og læring. Det er satt i gang 13 relativt store prosjekter på programmet. Programmet finansieres med generelle (0,4 mill. kroner) og spesielle midler (17 mill. kroner) fra UFD, totalt 17,4 mill. kroner i 2005. Nettadresse: <http://www.program.forskningsradet.no/utdanning>

Idrett, samfunn og frivillig organisering (IDRETT) (1998 - 2007) skal utvikle kunnskap om idrettens omfang, betydning og betingelser i det norske samfunn, samt benytte idretten som temaområde for å belyse generelle trekk ved samfunnsutviklingen, særlig m h t endringene i det sivile samfunn, i skjæringsfeltet mellom stat og marked. Programmet finansieres kun med spillemidler fra KKD på 8,5 mill. kroner. Nettadresse: <http://www.program.forskningsradet.no/isforg>

Demokrati, styring og regionalitet (2005-2014). Flere forskningsprogrammer knyttet til distrikts- og regionalutvikling og planlegging, byutvikling, boligpolitikk, kommunalpolitikk og styringssystem er avsluttet i de senere årene. Forskningsrådet vil i 2005 starte en bred og tverrgående forskningsinnsats der hovedutfordringene ligger i å framskaffe kunnskap om samfunnsmessige utviklingstrekk, demokrati- og styringsutfordringer og deres geografiske dimensjon. Forskningen skal omfatte temaer om demokratiutfordringer og deltakelsesformer, regionale strukturendringer, lokale og regionale styringsutfordringer i skjæringsfeltet mellom offentlig og privat sektor, og sammenhenger mellom planlegging og bærekraftig utvikling. En programplangruppe skal forberede satsingen våren 2005. Aktiviteten søkes finansiert i 2005 med midler fra KRD (13,0 mill kr) og MD (4,9 mill kr). Totalbudsjett for 2005 er på 17,9 mill. kroner. Det tas sikte på å trappe opp finansieringen fra 2006.

Skatteøkonomisk forskningsprogram (SKATT) (2000-2006) har som mål å bidra til kompetanseheving og rekruttering innenfor skatteøkonomisk forskning. Sentrale forskningstemaer i programmet er indirekte beskatning og evaluering av skattereformer. Programmet finansieres i sin helhet med midler fra FIN (3 mill. kroner). Nettadresse: <http://www.program.forskningsradet.no/skatt>

Risiko og sikkerhet i transportsektoren (RISIT) (2002 – 2007) skal dekke virksomhet i alle transportgrener. Alle typer konsekvenser av ulykker skal inkluderes, herunder også miljøskader, og risiko for å bli skadet ved ulykker både for reisende, for ansatte i transportforetak og for tredjepart. Følgende temaer er prioritert: Risikoforståelse og et samfunnsperspektiv på transportrisiko; Nullvisjonen for transportsikkerhet og Organisering av risikohåndtering. I 2004 var i alt 39 mill. kroner av et samlet budsjett på 52 mill. kroner aktivisert, og det var i alt 11 prosjekter i gang. Det vil bli startet et knippe nye prosjekter i 2005. Programmet finansieres med midler fra SD (6 mill. kroner), FKD (1 mill. kroner) og NHD (0,5 mill. kroner) og fra diverse brukere/transportetater med til sammen 2,0 mill. kroner. Totalt blir budsjettet for 2005 på 9,5 mill. kroner. Nettadresse: <http://www.program.forskningsradet.no/risit>

Internasjonal migrasjon og etniske relasjoner (IMER) (2005-2010)) skal i større grad enn tidligere forskningsinnsatser på feltet legge vekt på å oppsummere og syntetisere eksisterende forskningsbasert kunnskap. Målet er at dette, sammen med en strategisk bruk av programmets midler på ulike temaområder og en økt vekt på formidling, skal bidra til at forskningen i større grad anvendes. En slik utvikling av *state of the art*, sammen med ny forskning på visse av det flerkulturelle samfunnets kjerneområder, bl.a. om kjønnsproblematikk og forholdet mellom individuelle og kollektive (menneske-)rettigheter og det nasjonale og det inter- og transnasjonale, vil vedlikeholde og styrke feltets kunnskapsbase. Programmet finansieres med UFD-midler for samfunnsvitenskap og humaniora (1,7 mill. kroner) og KRD (4 mill. kroner), totalt 5,7 mill. kroner for 2005. Nettadresse: <http://www.program.forskningsradet.no/imer>

PETROPOL (2001 - 2005) skal sikre norske aktører nødvendig kunnskap og kompetanse til å kunne utforme strategier for å møte utfordringene fra internasjonalisering og omstilling innenfor petroleumssektoren. Forskningsinnsatsen vil bli konsentrert om fire problemområder og tema: *Aktørenes strategier og deres implikasjoner, Energimarkeder under omforming, Nye petroleumsprovinser: etisk-normative og interkulturelle utfordringer* samt *Petroleumssektoren som menneskelig kapital: kilde til ny verdiskapning?* I 2005 var hele programbudsjettet aktivisert og det var 16 prosjekter i gang. Programstyret arbeider med å utrede en videreføring av den samfunnsvitenskapelige petroleumsforskningen etter 2005. Programmet finansieres med midler fra OED (5,2 mill. kroner) og to oljeselskaper (1,3 mill. kroner). Totalbudsjettet for 2005 er på 6,5 mill. kroner. Nettadresse: <http://www.program.forskningsradet.no/petropol>

Landskap i endring – bruk og forvaltning av kulturmiljø og naturressurser (LANDSKAP) (2000–2007) bidrar til økt kunnskapsgrunnlag for en helhetlig og langsiktig bruk og forvaltning av kulturminner, kulturmiljø og naturressurser. Det fokuseres på kunnskap om ressursene, drivkrefter, endringsprosesser og konsekvenser, og utvikling av forvaltningsstrategier. Programmet bidrar med å utvikle viktige møteplasser for miljø- og landbruksforvaltningen og nærings- og brukerinteresser. Programstyret har gjennomført en midtveisvurdering, hvor bl.a nye kunnskapsbehov på feltet er integrert som grunnlag for arbeidet i resten av programperioden. Programmet finansieres med generelle midler fra MD (9,8 mill. kroner) og LMD (4 mill. kroner) og med spesielle midler fra UD (0,5 mill. kroner) og Jordbruksavtalemidler (5 mill. kroner). Totalbudsjett i 2005 vil bli 19,3 mill. kroner. Nettadresse: <http://www.program.forskningsradet.no/landskap/>

Programmet *Forurensninger: Kilder, spredning, effekter og tiltak (PROFO) (2000-2005)* har som mål å frembringe ny kunnskap og styrke nasjonal kompetanse på området forurensningskilder, spredning, eksponering og virkninger av forurensninger på naturmiljøet. Forskningen skal gi grunnlag for forvaltningens beslutninger om tiltak for å avbøte eksisterende og forebygge nye forurensningsproblemer og støtte opp under lokale, nasjonale og internasjonale miljømål. Programmet finansieres med midler fra MD (17,0 mill. kroner), FKD (2,5 mill. kroner), LMD (3,7 mill. kroner), SD (1,0 mill. kroner) og NHD (0,5 mill. kroner) og vil i 2005 ha et totalbudsjett på 24,7 mill. kroner. Nettadresse: <http://www.program.forskningsradet.no/forurensning>

Rammebetingelser, styringsmuligheter og virkemidler for bærekraftig utvikling (RAMBU) (2001 – 2010) skal utvikle samfunnsfaglig kunnskap om rammebetingelser, styringsmuligheter og virkemidler for en bærekraftig utvikling. Programmet har følgende tematiske områder: Forutsetninger og strategier for bærekraftig forvaltning av miljø- og naturressurser, Evaluering og utvikling av virkemidler for en bærekraftig utvikling, Kunnskapsproduksjon og kunnskapsanvendelse for en bærekraftig utvikling samt Kultur,

hverdagsliv og bærekraftig praksis. I tillegg inngår *Miljørett* (2002 – 2006) som en selvstendig organisatorisk del av RAMBU. Dette er et strategisk universitetsprosjekt for styrking av miljørettslig forskning og kompetanseutvikling. Programmet finansieres med midler fra MD (6,4 mill. kroner), LMD (0,5 mill. kroner), FIN (0,2 mill. kroner) og UFD (2,1 mill. kroner hvorav minimum 1,5 mill. kroner er øremerket for Miljørett) og vil i 2005 ha et totalbudsjett på 9,2 mill. kroner. (<http://www.program.forskningsradet.no/rambu>)

Globalisering og marginalisering. Fler- og tverrfaglig forskning om utviklingsveier i Sør (1998-2007) har følgende tematiske områder: Globalisering og marginalisering, Fattigdom, Økonomisk politikk og næringsutvikling, Politisk utvikling, Helse, utdanning og befolkningsutvikling og Miljø og ressursforvaltning. Programmet skal i særlig grad stimulere forskning på mekanismer som produserer, styrker eller reduserer fattigdom, velferd og demokrati. Programmet finansieres med spesielle midler fra UD (20 mill. kroner) og med generelle midler fra UFD (1,3 mill. kroner), og vil i 2005 ha et totalt budsjett på 21,3 mill. kroner. Programstyret for UTISØR har også administrativt ansvar for Magne Lerheimstipend tilknyttet NUFU ordningen med 3 mill. kroner og "Childwatch International" med 2,4 mill. kroner.

Sentral- og Øst-Europa programmene omfatter tre programmer. Samarbeidsprogrammet med Russland, Samarbeidsprogrammet med Sørøst-Europa (Vest-Balkan) og Samarbeidsprogrammet med de nye medlemslandene til EU (tidligere kandidatlandene til EU). Programmene har separat budsjett, men forvaltes av et felles programstyre. Programmene gjelder samarbeid innen forskning og høyere utdanning og forvaltes i felleskap av Forskningsrådet og SIU. Programmene finansierer prosjekter innen miljørelatert forskning, samfunnsfag og humaniora samt helse. Programmene finansierer både den norske deltakeren og partnerne i samarbeidslandene.

Totalt budsjett for forskningsaktiviteter i 2005 er 11 mill. kroner. Dette gjelder Russland-programmet og Kandidatlandprogrammet.

Sørøst-Europa programmet avsluttes i sin nåværende form i 2004 men de fleste prosjekter er ennå ikke avsluttet og har overført midler til 2005. Programmet vil bli videreført med oppstart i 2005 men det er ikke klart hvilke økonomiske rammer dette programmer får.

Programmenes nettside:

<http://www.program.forskningsradet.no/easterneurope/en/index.html?3568>

Global helse (2005-2010) er opprettet som et nytt program. Global helse omfatter forskning på helseproblemer i Sør og fattigdomsrelaterte sykdommer, herunder HIV/AIDS, tuberkulose og malaria. Målet med programmet er å styrke forskningen på sykdommer som står for en stor andel av den globale sykdomsbyrden, men som får relativt liten andel av de globale forskningsressursene. Denne forskningen vil bidra til å styrke kompetansen til norske forskningsmiljøer, og samtidig bidra til Norges internasjonale forpliktelser på området. Programplanen for programmet er ferdig, og et programstyre vil bli oppnevnt i 2005. Programmet finansieres fra HOD (3 mill. kroner) og UD (6 mill. kroner). Totalbudsjettet for 2005 er 9 mill. kroner.

Oppfølging av fattigdomsutredning. Både Utenriksdepartementet/Norad og Forskningsrådet ønsker å styrke satsingen på forskning om internasjonale fattigdomsspørsmål og forskning knyttet til spørsmål om krig, fred og utvikling. En programplankomite ble derfor satt ned i 2004 for bl.a. å sette prioriteringene for dette forskningsfeltet i en ny satsing med oppstart fra

2005. Programplankomiteen vil ferdigstille sitt arbeid i mars/april 2005 med fokus på følgende temaer: vekst, velferd og fordeling; rettighetsbasert utvikling og betydningen av institusjoner samt krig, fred og utvikling. Forskningsrådet vil deretter vurdere hvorvidt dette skal videreføres som ett eller to programmer, oppnevne programstyre(r) og planlegger utlysning av midler første halvår 2005. Begge aktivitetene finansieres med UD-midler (4 mill. kroner pr. aktivitet)

Programmet *Langtidsvirkninger av utslipp til sjø fra petroleumsvirksomheten (PROOF)* (2002-2008) har som mål å øke kunnskapen om langtidseffektene av offshorevirksomhetens utslipp. Slik kunnskap er nødvendig for at myndighetene skal kunne styre utviklingen i virksomheten og samordne utnyttelsen av olje- og gassressursene med annen bruk og vern av havmiljøet. Programmet finansieres med midler fra OED (6 mill. kroner), MD (2 mill. kroner) og Oljeindustriens Landsforening (12 mill. kroner). Programmet vil i 2005 ha et totalbudsjett på 20 mill. kroner. Nettadresse: (<http://www.program.forskningsradet.no/forensning>)

Villaksprogrammet (VILLAKS) (2001-2010) har som mål å produsere ny kunnskap som kan bidra til å beholde og gjenopprette sterke, produktive bestander av norsk laks. Det skal utvikles modeller som gir en fleksibel og bærekraftig forvaltning av arten i forhold til andre samfunnsinteresser. Programmet har følgende tematiske områder: 1) Produksjon av villaks – variasjon i tid og rom, 2) trusler mot villaksen og 3) bruk og forvaltning av villaksen. Programmet finansieres med midler fra MD (7,2 mill. kroner).

Globale marine problemstillinger har som mål å stimulere til forskning omkring internasjonale marine spørsmål, herunder marin forskning i Sør. Aktiviteten kan samfinansiere prosjekter i tre av de fiskerirelaterte programmene, nemlig *Marked og samfunn (MARKSAM)*, *HAVBRUK* og *Marine ressurser, miljø og forvaltning (MARE)*.

Programmet *Marine ressurser, miljø og forvaltning (MARE)* (2000-2005) skal framskaffe ny viten om våre marine økosystemer, utvikle kunnskapsbasis og metodisk grunnlag for kommersiell høsting av marine ressurser, utvikle bioøkonomiske modeller og utvikle kalibrerte målesystemer og modeller for bl.a. effektivisering av marin ressurs- og miljøovervåking. I tillegg til å oppnå ny vitenskapelig erkjennelse, er det en klar målsetting at programmet skal bidra til å utvikle marine fagdisipliner som støtter opp om framtidig verdiskapning innenfor en bærekraftig utvikling. For 2005 har det vært en åpen utlysning for alle delprogrammene i MARE. Programmet finansieres med midler fra FKD (26,9 mill. kroner), UFD (3,6 mill. kroner) og MD (4,9 mill. kroner). Programmet vil i 2005 ha et totalbudsjett på 35,4 mill. kroner. Nettadresse: <http://www.program.forskningsradet.no/mare/>

Store programmer

FUGE - Funksjonell genomforskning (2002 – 2011) har fire av forskningsmeldingens temaområder som tematiske satsinger: Biologisk grunnforskning, IKT (bioinformatikk) samt marin og medisinsk forskning. FUGE skal ved hjelp av organisatoriske endringer og kompetanseoppbygging på utvalgte områder gjøre Norge til en interessant partner internasjonalt. En vesentlig del av FUGE-satsingen utgjøres av de nasjonale teknologiplattformene, herunder biobankene, som skal være nasjonale service- og kompetansesentra for den funksjonelle genomforskningen. I tillegg støttes karrierestipend og prosjekter samt de fire universitetsregionene for oppbygging av infrastruktur. Internasjonalisering mot Nordisk samarbeid og EUs 6. rammeprogram er også et sentralt område. Satsingen omfatter støtte til grunnforskning og ut fra departementale føringer også til næringsrettet forskning og forskning på etiske, miljømessige, juridiske og samfunnmessige konsekvenser. FUGE koordineres med de øvrige programmene i Forskningsrådet innenfor disse temaområdene.

Budsjettet for 2005 er på 169 mill. kroner. Budsjettet finansieres med 120 mill. kr over Forskningsfondet og 49 mill. kr som en departemental samfinansiering over UFDs budsjett. Nettadresse: <http://www.fuge.no>

NANOMAT - Nanoteknologi og nye materialer (2002-2011) omfatter forskning innen nanoteknologi og nye materialer. Forskning innen nanoteknologi og materialteknologi vil være en drivkraft for innovasjoner innen blant annet ny energiteknologi, miljøteknologi, prosessteknologi, mikroteknologi og medisinsk teknologi/bioteknologi.

Målene er å bidra til en bærekraftig fornyelse av etablert industri, samt å legge grunnlaget for et nytt og kunnskapsbasert næringsliv. I første fasen av programmet har fokus vært på grunnforskning og vitenskaplig utstyr for å bygge opp ny kompetanse. En koordinert norsk satsing vektlegges. Programmet legger også vekt på å utvikle internasjonal spisskompetanse innen utvalgte temaer og stimulere til økt deltakelse i EUs rammeprogram, samt samarbeide med utvalgte land som USA og Japan. Programmet er i en fase der det fortsatt er viktig å bygge opp forskningen innen nanovitenskap og nanoteknologi. Basert på budsjettmessige føringer har funksjonelle materialer hittil hatt en meget høy prioritet. Programmet vil legge mer vekt på etiske aspekter og helse/miljø/sikkerhet i 2005.

I 2004 hadde programmet en ramme på 74,3 mill. kroner, med en engangsbevilgning på 12 mill. kroner fra UFD til utstyr innen nanoteknologi i instituttsektoren. For 2005 er rammen 62,3 mill. kroner, med midler fra Forskningsfondet (26,9 mill. kroner), UFD (31,7 mill. kroner) og NHD (3,7 mill. kroner). Nettadresse: <http://program.forskningsradet.no/nanomat>

VERDIKT - Kjernekompetanse og verdiskaping i IKT (2005 - 2014) har som overordnet mål å opprettholde og utvikle norsk IKT-nærings kompetansebasis og teknologiske forutsetning for å være internasjonalt konkurransedyktig, samt å videreutvikle IKT-kompetanse og gi en bredere innsikt i IKT for å fremme verdiskapende og formålstjenlig bruk av IKT i næringslivet, offentlig sektor og det sivile samfunn.

Programmet er i oppstartfasen og de første forskningsprosjektene igangsettes i 2005. Programmet har en bevilgning fra Fondet for forskning og nyskaping på 15 mill. kroner i 2005. Totalt opereres med en antatt ramme for 2004 på ca 100 mill kroner. Midlene er foreløpig lokalisert i eksisterende aktiviteter innen IKT. Disse aktivitetene finansieres av UFD, NHD, SD, HOD og KKD i ulik grad.

NORKLIMA (2004-2013) er en ny nasjonal satsing på klimaforskning hvor forvaltningen er en viktig målgruppe. Klimaforskningen vil kunne bidra med kunnskap av betydning for internasjonalt samarbeid om klimaproblematikken, og for samfunnssektorer og næringer i Norge, som forventes å bli betydelig berørt av klimaendringer. Tematisk omfatter

NORKLIMA:

- klimasystemet, klimavariabilitet og usikkerhet
- klimaendringer og konsekvenser for økosystemer, infrastruktur og fysiske forhold
- Samfunnsmessige konsekvenser av klimaendringer innen ulike sektorer og mulige tilpasninger.

NORKLIMA skal bidra til bedre forståelse av klimautviklingen både globalt og regionalt, og derved bidra til å gi sikrere scenarier for framtidens klima. *NORKLIMA* søker å frambringe bredt sammensatte studier av mulige tekniske, økonomiske og sosiale virkninger av klimaendringer. De viktigste utfordringene fremover er å stimulere til økt satsing på

effektforskning, økt tverrfaglighet i forskningsprosjektene, kobling mellom grunnforskning og anvendt forskning, flere forskningsprosjekter på tvers av allerede pågående programmer og aktiviteter, og god dialog og samarbeid med aktuelle departementer og brukere. Fram til 2006 er mesteparten av programmidlene bundet opp i igangsatte forskningsprosjekter. Disse utfordringene og forventningene lar seg derfor vanskelig møte uten vekst i programmet.

Programmet finansieres med midler fra MD (38,1 mill. kroner), UFD (5,5 mill. kroner), LMD (2,5 mill. kroner), FKD (1,0 mill. kroner), samt 37 mill. kroner fra Fondet for forskning og nyskaping (inkl. 1,8 mill. kroner til administrasjon), og vil i 2005 ha et totalbudsjett på 84,1 mill. kroner. Nettadresse: <http://www.program.forskningsradet.no/norklima>

RENERGI samler den grunnleggende og den anvendte teknologiske forskningen og den samfunnsmessige energiforskningen. Målsettingen er å bedre den samfunnsmessige nytten av forskningen både i forhold til å ivareta miljøhensyn og bedre ressursutnyttelsen, men også gjennom bedre å utvikle næringspotensialet i sektoren. Tematisk omfatter programmet bl.a. utvikling av et mer effektivt og miljøvennlig energisystem, økt energieffektivisering for å dempe forbruket, utvikling av fornybar miljøvennlig energi og bruk av naturgass/hydrogen som energibærer i et bærekraftig energisystem. Programmet finansieres fra OED (89,3 mill. kroner), MD (8,35 mill. kroner), NHD (6 mill. kroner), LMD (1 mill. kroner), SD (22,6 mill. kroner), Forskningsfondet (10 mill. kroner) og spesielle midler/diverse inntekter (0,4 mill. kroner) og vil i 2005 ha et totalbudsjett på ca. 137,7 mill. kroner. Nettadresse: <http://www.program.forskningsradet.no/renergi/>

PETROMAKS vil (hvis forslag til statsbudsjett blir vedtatt) få et budsjett for 2005 på ca. 177,3 mill. kroner. Av dette er 38 mill. kroner bevilget via Forskningsfondet til langsiktig og grunnleggende forskning og 15 mill. kroner er øremerkede midler fra ASD til HMS (Helse, Miljø og Sikkerhet) i petroleumsindustrien. Videre bevilges 122,1 mill. kroner fra OED og 2,2 mill. kroner fra NHD. Det igangværende brukerstyrte forskningsprogrammet Olje og gass vil fra 2005 inngå i *PETROMAKS*.

Petroleumssektoren har meget stor betydning for norsk økonomi generelt, og statens inntekter spesielt. Økningen i budsjettforslaget gir mulighet til fortsatt å støtte opp og videreutvikle grunnlaget for et betydelig bidrag til landets økonomi fra ressursene på kontinentalsokkelen og næringslivet som betjener den.

Forskningsinnsatsen blir rettet mot bedre utnyttelse av olje og gass ressursene på en kostnadseffektiv og miljømessig forsvarlig måte. I tillegg vil norske leverandører og tjenesteytere til petroleumsvirksomheten få en sentral rolle i *PETROMAKS* som grunnlag for eksport og internasjonalisering. Programmet vil dessuten bidra til å sikre grunnleggende og langsiktig forskning som grunnlag for fremtidig kompetanse og rekruttering.

OED har organisert et teknologistrategiarbeid, OG21 (Olje og gass i det 21. århundre), med sikte på å fokusere de teknologiske utfordringer Norge utviklingsmessig står over for. *PETROMAKS* tar sikte på å realisere mest mulig av strategien. Nettadresse: <http://www.program.forskningsradet.no/petromaks/>

HAVBRUK har som mål å medvirke til å sikre og videreutvikle det faglige grunnlaget for en markedsrettet, miljø- og ressursvennlig produksjon av akvatiske organismer. Dette inkluderer kunnskap for å videreutvikle oppdrett av laksefisk og for å sikre det faglige grunnlaget for kommersiell produksjon av andre arter. Videre skal programmet bidra med kunnskap som kan sikre kvalitet på produktet gjennom hele verdikjeden, kunnskap som kan sikre trygg og sunn mat samt fiskens miljø og velferd og nye former for havbruk. Programmet innbefatter

satsingene fiskehelse, fôrmidler og torsk i oppdrett. Med basis i det igangværende havbruksprogrammet kom HAVBRUK i gang som stort program fra 2005 og er et viktig virkemiddel for å fremskaffe kunnskap for havbruksvirksomheten. Det utarbeides nå nye planer for programmet, som skal foreligge til søknadsfristene for 2006. Den nylig gjennomførte foresight analysen Havbruk 2020, er et viktig grunnlag for planarbeidet. Programmet finansieres med midler fra FKD (55,2 mill. kroner), LMD (2,5 mill. kroner), Fondet for forskning og nyskaping (15,4 mill. kroner - næringsrettet kompetansefelt) og FHF (ca. 10,8 mill. kroner). Programmet vil i 2005 ha et totalbudsjett på ca. 83,9 mill. kroner, inkludert midler fra FHF. Nettadresse: <http://www.program.forskningsradet.no/havbruk/>

Frittstående prosjekter

CGIAR stipendprogram (2001-2005) er en stipendordning for forskere basert ved norske forskningsinstitusjoner, særlig på postdok nivå, som ønsker å oppholde seg ved ett av forskningssentrene tilknyttet CGIAR-systemet (Consultative Group on International Agricultural Research). Den økonomiske rammen er på 2 mill. kroner per år i perioden 2001-2005 og all finansieringen kommer fra Utenriksdepartementet.

EU 6 RP Strålevern og radioaktiv avfallshåndtering. Norske forskningsmiljøer skal fortsatt kunne delta på prosjektbasis innen de aktuelle deler av EURATOM-programmene. Finansiering skjer gjennom særskilte bevilgninger på 1 mill. kroner fra hvert av de ansvarlige departementer FKD, LMD, MD, HOD, UD, og NHD (6 mill. kroner i 2005). Nettadresse: (<http://www.program.forskningsradet.no/forurensning>)

Infrastruktur

Basisbevilgning Chr. Michelsens institutt (CMI)

CMI er et internasjonalt senter for anvendt utviklingsforskning. CMIs forskning er til hjelp i politikktutforming, støtte for vedtak og vil være grunnlag for offentlig debatt om internasjonal utvikling. Basisbevilgning til CMI foreslås opprettholdt på 10 mill. kroner også i 2005. Beløpet dekker grunnbevilgning, strategiske institutt program og støtte til CMIs bibliotek. Midlene fordeles med utgangspunkt i retningslinjene for statlig finansiering av anvendte forskningsinstitutter. Nærmere opplysninger om CMI: <http://www.cmi.no>

Basisbevilgning til Miljøinstituttene

Miljøinstituttene omfatter:

CICERO Senter for klimaforskning, www.cicero.uio.no

Jordforsk - Senter for jordfaglig miljøforskning. www.jordforsk.no

Norsk institutt for by- og regionforskning, NIBR, www.nibr.no

Norsk institutt for kulturminneforskning, NIKU, www.niku.no

Norsk institutt for luftforskning, NILU, www.nilu.no

Norsk institutt for naturforskning, NINA, www.nina.no

Norsk institutt for vannforskning, NIVA. www.niva.no

Bevilgningene for 2005 er foreslått til 57,1 mill. kroner til grunnbevilgninger, inklusive 3,6 millioner kroner fra Innovasjon/LMD til Jordforsk, og 35,1 mill. kroner til strategiske instituttprogram som inkluderer 3 millioner kroner til brukerstøtte av EU-prosjekter under 5. RP. I tillegg har MD skutt inn 3,5 mill. kroner til Forskningsråd nye tilskuddsordning til EU-prosjekter under 6. RP.

Forskningsinstituttene skal være nasjonale kompetansesentra med forskning på internasjonalt nivå innen sine felter, og være sentrale bidragsytere innen miljø- og utviklingsforskningen. Forskningsmiljøene må være robuste og raskt kunne ta innover seg nye forskningsutfordringer. Basisbevilgningen skal:

- styrke miljø- og utviklingsinstituttene muligheter for faglig fornyelse, kvalitetsheving og instituttene rolle for nyskaping i forvaltning og næringsliv og delta aktivt i utviklingen av en mest mulig hensiktsmessig instituttstruktur
- bidra til nasjonal arbeidsdeling og tettere samarbeid mellom UoH-sektoren, instituttsektoren og næringslivet som ledd i utviklingen av et nasjonalt kompetansenettverk og skape arenaer for dialog mellom forskning, næringsliv og forvaltning.

Program for forskning og utredning for et bærekraftig samfunn (ProSus) (2000 – 2005) er et strategisk universitetsprogram tilknyttet Senter for miljø og utvikling ved Universitetet i Oslo. Formålet er å drive forskning, utredning og dokumentasjon for et bærekraftig samfunn. Det er tre hovedtemaer for denne satsingen:

1. Kartlegging og evaluering av Norges oppfølging av RIO-avtalene og retningslinjene fra FN-kommisjonen for bærekraftig utvikling,
2. Måltrettet strategisk forskning om hindringene som står i veien for en mer rasjonell og effektiv realisering av bærekraftig utvikling og
3. Informasjon og formidling om alternative styringsstrategier, virkemidler og normative framtidsperspektiver for mer bærekraftige samfunn, lokalt, nasjonalt, regionalt og globalt.

Aktivitetene finansieres med generelle midler fra UFD (5,0 mill. kroner for 2005).

(<http://www.prosus.uio.no>)

Diverse FoU-aktiviteter

Kontingenter

Innen hovedaktiviteten kontingenter som samlet har et budsjett på 7,15 mill. kroner ligger bl.a. følgende:

- Forskningsrådet ivaretar det norske medlemskapet i "International Institute for Applied System Analysis" (IIASA) kontingenten på 5,0 mill. kroner dekkes av UFD og MD, men overføres i sin helhet til Forskningsrådet fra MD.
- Norge er fra og med 2004 medlem av "Global Biodiversity Information Facility" (GBIF). Kontingenten på 1 mill. kroner dekkes av UFD. Forskningsrådet satt av 1,5 mill kroner til opprettelse og drift av et nasjonalt koordineringsorgan – en såkalt GBIF-node – som skal fungere som en katalysator i arbeidet med å oppfylle norske forpliktelser til GBIF.
- "European Center for Social Welfare Policy and Research" i Wien finansieres med 0,2 mill. kroner fra BFD.

Informasjon/publisering/formidling

Innen denne hovedaktiviteten informasjon/publisering/formidling som har et samlet budsjett for 2005 på ca. 1,2 mill. kroner ligger bl.a. midler til en database med prosjektinformasjon.

Planlegging/utredning/evaluering

Innen hovedaktiviteten planlegging/utredning/evaluering som har et samlet budsjett for 2005 på ca. 5,4 mill. kroner ligger bl.a. midler til følgende:

- CREATE – framsyn og dialog om prioriteringer i forsknings- og innovasjonspolitikken er det bevilget 1 mill. kroner fra UFD.
- Diverse planlegging og utredninger innen miljø og utvikling med 4,4 mill. kroner. Disse aktivitetene er finansiert 1,4 mill. kroner fra UFD, 1,5 mill. kroner fra MD og 1,5 mill. kroner fra UD.

Stimuleringstiltak og nettverksbygging

På hovedaktiviteten stimuleringstiltak og nettverksbygging som har et samlet budsjett for 2005 på ca. 7,5 mill. kroner ligger bl.a. følgende:

- *Økonomisk kriminalitet (OKOKRIM) (2002-2007)* satsingen finansieres med FIN (0,5 mill. kroner) og JD (1 mill. kroner), dvs. et budsjett på 1,5 mill. kroner. Satsingen vil bli samordnet med Bedriftenes samfunnsansvar (Divisjon for innovasjon).
Nettadresse: <http://www.program.forskningsradet.no/oekrim>
- Det er avsatt 1,2 mill. kroner i 2005 av FKD-midlene til forpliktelser knyttet til Forskningssamarbeid med Grønland (1,1 mill. kroner) og annet internasjonalt samarbeid blant annet gjennom "European Science Foundation" (ESF) og "The International Council for the Exploration of the Seas" (ICES).
- Det er avsatt 2,4 mill. kroner til "Childwatch International" (UD-midler).
- Det er avsatt 0,5 mill. kroner til "Comparative Research Programme on Poverty" (CROP) med 0,5 mill. kroner (UD-midler).
- Det er avsatt 1,9 mill. kroner til stimuleringstiltak og nettverksbygging innen miljø- og utviklingsforskning med 0,9 mill. kroner fra UFD og 1 mill. kroner fra MD.

Disposisjonsfond

Divisjonen har totalt fått bevilget vel 3,5 mill. kroner fra UFD til fler- og tverrfaglige tiltak. Midlene er foreløpig avsatt på disposisjonsfond.

Sekretariater

Teknologirådet er et uavhengig rådgivende organ for teknologivurdering og foresight, Teknologirådet er oppnevnt av regjeringen (NHD) og forvaltes av Forskningsrådet som s.k. randsone. Samarbeidet med Forskningsrådet ventes intensivert i 2004. Bevilgningen i 2005 er på 6 mill. kroner.

Den norske nasjonalkomiteé for polarforskning er Forskningsrådets rådgivende strategiske komité for polarsaker. Sekretariatet for komiteen er tillagt Forskningsrådet. Komiteen arbeider med overordnede strategier, internasjonal kontakt og med å bedre nasjonal samordning av ressurser innen polarforskningen.

Svalbard Science Forum (SSF) får fra 2005 et videre mandat enn tidligere for vitenskapelig samarbeid og koordinering av norsk og internasjonal forskning på Svalbard. Sekretariatsfunksjonen for SSF tillegges Norges forskningsråd.

Forskningsmeldingens tematiske satsinger

Satsingers bidrag til å realisere Forskningsmeldingens prioriterte tematiske satsinger fremgår av tabellen nedenfor.

Tabell 4.2-4 Totalt budsjett fra departementene. Fordeling etter Forskningsmeldingens tematiske satsinger og grunnforskning for øvrig. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner.

	Revidert budsjett 2004		Budsjett 2005	
	Totalt	Herav fond	Totalt	Herav fond
Informasjons- og kommunikasjonsteknologi	64 800	24 700	72 583	35 000
Marin forskning	233 500	65 700	216 160	52 000
Medisin og helse	42 800	27 500	47 000	27 000
Skjæringsfeltet mellom miljø og energi	323 200	83 120	406 925	83 000
Grunnforskning for øvrig	211 680	59 300	179 100	56 600
Annet	241 531	8 650	268 339	8 650
Sum bevilgninger over departementenes budsjett	1 117 511	268 970	1 190 107	262 250

I tabellen skyldes endringene i beløpene pr. tema fra 2004 til 2005 følgende forhold:

- Informasjons- og kommunikasjonsteknologi øker bl.a. fordi fondsmidlene til *VERDIKT* øker fra 5 mill. kroner i 2004 til 15 mill. kroner i 2005. *KIM* trekker noe ned p.g.a. redusert budsjett i 2005.
- Marin forskning reduseres fra 2004 til 2005 i all hovedsak p.g.a. nedgangen i budsjettet til *HAVBRUK*.
- Medisin og helse øker fra 2004 til 2005 p.g.a. budsjettveksten i programmet *Global helse*.
- Skjæringsfeltet mellom miljø og energi er økt p.g.a. veksten i *RENERGI* og *PETROMAKS*. Midlene (50 mill. kroner) til renseteknologi for gasskraftverk er trukket ut i 2005 fordi aktiviteten er flyttet til Innovasjonsdivisjonen.
- Grunnforskning for øvrig er redusert p.g.a. nedgangen i UFDs bevilgning.
- Annet er økt p.g.a. veksten i *PETROMAKS* (ca. 10 % av veksten) samt noe vekst i programmene i VS-avdelingen.

Budsjettmessige bindinger

Satsingers tilsagn for generelle midler for 2006 og 2007 fordelt på virkemidler framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 4.2-5 Budsjettmessige bindinger for senere år. Generelle midler til forskningsformål. Budsjett 2005, tilsagn 2006 og 2007. 1 000 kroner.

	Budsjett 2005	Tilsagn 2006	Tilsagn 2007
Programmer	826 255	761 955	701 205
Frittstående prosjekter	3 000	3 000	3 000
Infrastruktur	93 586	88 586	88 586
Diverse FoU-aktiviteter	10 268	10 268	10 268
Disposisjonsfond	3 500		
Felleskostnader	6 000	6 000	6 000
SUM TOTALT	942 609	869 809	809 059

Det er ulik grad av bindinger innenfor enkeltprosjekt og planlagte programmer.

Følgende aktiviteter med genrelle midler avsluttes i 2005: PETROPOL, ProFo, MARE og Prosus. Til sammen har disse aktivitetene ca. 69 mill. kroner i generelle midler i 2005. Det

nye programmet *Havet og kysten* foreslås tilført alle midlene fra MARE samt deler av de frigjorte midlene fra ProFo. Resten av midlene til ProFo foreslås videreført i et nytt forurensningsprogram. PETROPOL foreslås videreført i det nye programmet SAMPET og Prosus foreslås også videreført. I 2007 er 59 mill. kroner ”frigjort” fra Forskningsfondet. Alle disse midlene inngår i finansieringen av de store programmene. Divisjonene regner med å beholde disse midlene.

4.2.4 Forskerrekruttering

Tabell 4.2-6 Doktorgrads- og Postdoktorstipendiater. Anslag 2004, plantall 2005. Totale årsverk.

	Totale årsverk	
	Anslag 2004	Plantall 2005
Dr. gradsstipendiater	260	290
Postdr. stipendiater	105	115

Økningen i rekrutteringen forventes spesielt å komme på noen av de store programmene som f.eks *PETROMAKS*.

4.2.5 Internasjonalt forskningssamarbeid

Nedenfor følger en oversikt over Satsingers internasjonale engasjement for 2004 og 2005.

Tabell 4.2-7 Internasjonalt forskningssamarbeid. Anslag 2004, plantall 2005. 1 000 kroner.

	Anslag 2004	Plantall 2005
Organisert og avtalefestet internasjonalt forskningssamarbeid 1)		
EU	18 600	17 600
EUREKA		
COST	500	500
CERN		
EMBL		
EMBO		
ESA		
OECD Halden-reaktoren		
Nordiske	700	700
Stipendprogram		
Øvrig samarbeid	18 700	16 200
Sum	38 500	35 000
Internasjonalt forskningssamarbeid for øvrig 2)		
Prosjektsamarbeid	2 500	16 000
Personbasert samarbeid	12 500	15 000
Sum	15 000	31 000
TOTALT	53 500	66 000

1) Omfatter kontingenter, prosjektstøtte, stipend, følgeforskning og posisjoneringsmidler mellom land og offentlige institusjoner.

2) Omfatter prosjektsamarbeid/forskerutdanning/kompetanseutveksling mellom forskere/bedrifter/institutter.

Nedgangen i øvrig samarbeid skyldes at bevilgningen til kartlegging av genoma til storfe og torsk fra UFD er faset ut. Midlene til henholdsvis polarsamarbeid (1 mill. kroner) mellom Russland og Norge og Sentral- og Øst-Europa programmene (11 mill. kroner) er lagt inn på øvrig samarbeid. Økningen i internasjonalt forskningssamarbeid for øvrig skyldes veksten i og overføring av aktiviteter til *PETROMAKS*.

4.2.6 Polarforskning

Norge har et spesielt ansvar for å få frem kunnskap som er nødvendig for å utøve politikk, forvaltning og næringsvirksomhet i de polare områdene. St. meld. 9 (1999 – 2000) *Svalbardmeldingen* fremhever behovet for å styrke forskningsaktiviteten på Svalbard, og St. meld. 39 (1998 – 99) *Forskning ved et tidsskille*, fremhever behovet for i større grad utnytte Svalbard som utgangspunkt for styrket internasjonalt forskningssamarbeid. I regjeringens havmiljømelding, *Rent og Rikt hav*, legges det opp til helhetlig forvaltningsplan for Barentshavet og andre havområder. Dette skal bygge på en økosystemtilnærming, og vil kreve økt forskningsinnsats. Forskningsrådet vil følge opp dette gjennom å styrke forskning knyttet til polare områder i flere forskningsprogrammer innen for eksempel Klimaforskning, Marin forskning, og Skjæringsfeltet Miljø og energi. Forskningsrådet har nå utarbeidet reviderte policy-dokumenter for norsk forskning i henholdsvis Arktis og Antarktis. En tung norsk deltakelse in Det internasjonale polaråret 2007-2008 vil være viktig for å realisere målene i disse nye policy-dokumentene. En slik deltakelse gi et viktig bidrag til å øke internasjonaliseringen av norsk polarforskning gjennom deltakelse i store internasjonale prosjekter/programmer.

Under *polarforskningsavtalen mellom USA (NSF) og Norge (Forskningsrådet)* er det lagt opp til felles forskningsaktiviteter mellom norske og amerikanske forskere innen studier av øvre og lavere atmosfære, oseanografi, geofysikk, paleomiljø og biologi. Programmet startet opp i 2001 og finansieres med midler fra UFD (2 mill. kroner pr. år). Det vil være aktuelt å se på videreføring og styrking av dette samarbeidet i lys av oppfølgingen av den nye strategien for økt forsknings- og teknologisamarbeid med Nord-Amerika.

Det er for 2005 bevilget 1 mill. kroner fra UFD til samarbeid mellom Russland og Norge om polarforskning utført på Svalbard. Bevilgningen ses i sammenheng med arbeidet med styrket vitenskapelig samarbeid og koordinering av forskningen på Svalbard.

Det vises til tabellen på neste side, som gir en spesifisert oversikt over budsjett 2005 sammenlignet med revidert budsjett 2004 fordelt etter budsjettposter og ulike finansieringskilder.

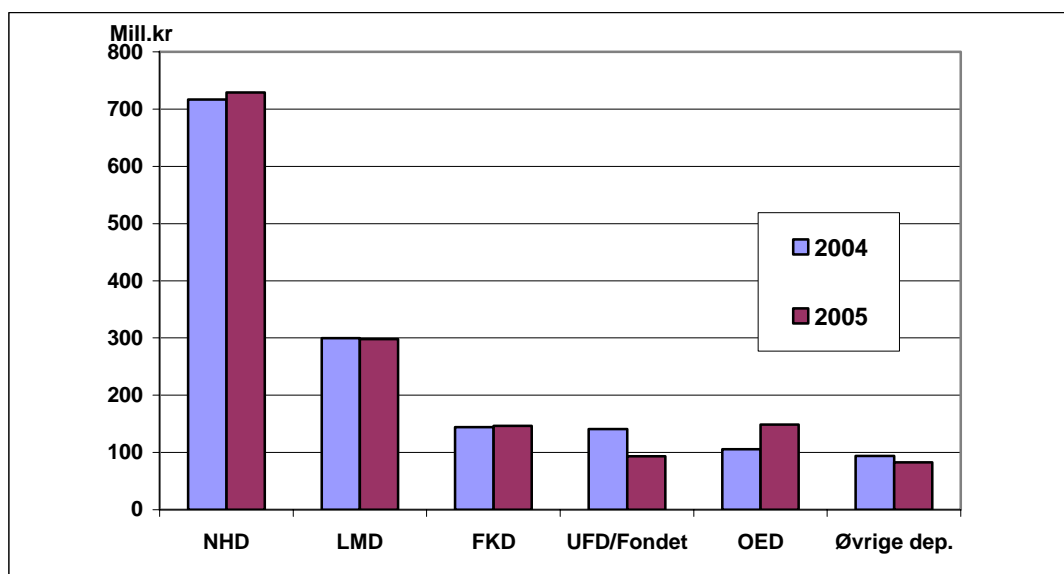
4.3 Innovasjonsdivisjonen

4.3.1 Inntekter og føringer

Divisjon for innovasjon legger for 2005 til grunn en samlet budsjetttramme på 1 561,9 mill. kroner, omtrent samme nivå som divisjonens reviderte budsjett for 2004 (1 562,2 mill. kroner).

Innovasjonsdivisjonen mottar i alt 1 372 mill. kroner i *generelle rammebevilgninger* fra Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD), Nærings- og handelsdepartementet (NHD), Olje- og energidepartementet (OED), Fiskeri og kystdepartementet (FKD) og Landbruks- og matdepartementet (LMD), samt avkastning fra Fondet for forskning og nyskaping (Forskningsfondet) kanalisert via UFD. I tillegg mottar divisjonen også om lag 126,6 mill. kroner i spesielle midler fra i alt 8 departement. Innovasjonsdivisjonens diverse inntekter utgjør i overkant av 63,3 mill. kroner. Størstedelen av disse kommer fra Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter, Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond, samt fra Nordisk Ministerråd til to nordiske sekretariater. En del kommer også fra Innovasjon Norge (IN) (3,5 mill. kroner) og Hovedorganisasjonenes Fellesorganisasjon (1,8 mill. kroner). Diverse inntekter forventes å kunne bli økt i løpet av 2005. Pr. dato er det kun lagt inn inntekter som kan forventes med rimelig stor grad av sikkerhet.

Figur 4-2 Inntekter 2004 og 2005 fordelt på viktigste inntektskilder/departement.¹⁾ Beløp i mill. kroner.

1) Inkluderer generelle og spesiell midler, men ikke inntekter fra andre kilder enn departementene

Av Innovasjonsdivisjonens budsjetttramme for 2005 utgjør bevilgningene fra NHD og LMD, hhv 729,2 mill. kroner (47 %) og 289,1 mill. kroner (18 %). Det vises for øvrig til figur 4.2 nedenfor og til inntektstabell 4.3-1 på neste side hvor hver enkelt inntektskilde er spesifisert mer i detalj.

Tabell 4.3-1: Inntekter. Fordeling etter finansieringskilde, spesifisert på kapittel /post og program/aktivitet. Revidert budsjett 2004, budsjett 2005. 1 000 kroner og prosentvis endring.

				Rev.bud.	Budsjett	%-vis	
				2004	2005	endring	
Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD)							
Kap.	281	post,	01	Næringsrettet høyskole satsing	3 500	3 500	0 %
Kap.	281	post,	01	Kommersialisering av FoU	6 000	6 000	0 %
Kap.	285	post,	52	Norges forskningsråd	53 850	24 500	-55 %
Kap.	286	post,	50	Fondet for forskning og nyskaping	77 500	59 300	-23 %
Sum				140 850	93 300	-34 %	
Nærings- og handelsdepartementet (NHD)							
Kap.	920	post,	50.1	Brukerstyrt forskning	306 400	319 500	4 %
Kap.	920	post,	50.2	Strategisk forskning	141 210	136 300	-3 %
Kap.	920	post,	50.3	Innovasjonstiltak	91 025	92 100	1 %
Kap.	920	post,	50.4	Infrastrukturiltak	178 000	181 300	2 %
Sum				716 635	729 200	2 %	
Olje- og energidepartementet (OED)							
Kap.	1830	post,	50	Strategisk energiforskning	9 900	9 900	0 %
Kap.	1830	post,	50	Strategisk petroleumsforskning	30 150	34 975	16 %
Kap.	1830	post,	50	Brukerstyrt energiforskning	3 800	3 800	0 %
Kap.	1830	post,	50	Brukerstyrt petroleumsforskning	31 800	<i>Inngår Petromaks fra 2005</i>	
Kap.	1830	post,	50	Utvikling av renseteknologi for gasskraftverk		50 000	
Kap.	1830	post,	50	Petroleumsmess. teknologutv.petroleumssektoren	30 000	50 000	67 %
Sum				105 650	148 675	41 %	
Landbruks- og matdepartementet (LMD)							
Kap.	1137	post,	50	Norges forskningsråd, forskningsprogram etc	120 111	111 312	-7 %
Kap.	1137	post,	51	Norges forskningsråd, basisbevilgninger	152 410	157 592	3 %
Kap.	1150	post,	77	Jorbruksavtalen, div. prog./prosjekt	27 403	29 169	6 %
Sum				299 924	298 073	-1 %	
Fiskeri- og kystdepartementet (FKD)							
Kap.	1023	post,	50	Norges forskningsråd	139 150	141 390	2 %
Kap.	1023	post,	71	Tilskudd til MABIT-programmet	5 000	5 000	0 %
Sum				144 150	146 390	2 %	
Arbeids- og sosialdepartementet (ASD)							
Kap.	620	post,	50	IT-FUNK	5 000	5 000	0 %
Kap.	620	post,	50	KUNI-programmet ¹⁾	1 000		-100 %
Kap.	620	post,	50	Risiko- og sårbarhetsforskning (HMS)	0		
Kap.	620	post,	50	HMS i petroleumssektoren (OG-programmet)	15 000	<i>Inngår Petromaks fra 2005</i>	
Sum				21 000	5 000	-76 %	
Finans- og tolldepartementet (FIN)							
Kap.		post,		KUNI-programmet	500	500	0 %
Sum				500	500	0 %	
Kommunal- og regionaldepartementet (KRD)							
Kap.	552	post,	72	KUNI-programmet	2 460	2 500	2 %
Kap.	552	post,	72	FORNY	12 630	12 500	-1 %
Kap.	552	post,	72	MOBI	15 550	15 500	0 %
Kap.	552	post,	72	Forskningsbasert kompetansemegling		3 000	
Kap.	552	post,	72	VS2010	4 860	5 000	3 %
Kap.	551	post,	51	MONIT/OECD	300	0	-100 %
Sum				35 800	38 500	8 %	
Samferdselsdepartementet (SD)							
Kap.	1301	post,	50	Transportforskning (PULS)	14 000	14 700	5 %
Kap.	1301	post,	50	Bredbåndsforbindelse FoU-inst. Ny-Ålesund		2 300	
Kap.	1301	post,	50	Telekommunikasjonsforskning (PULS)	8 600	8 400	-2 %
Kap.	1301	post,	50	Telekommunikasjonsforskning (IKT)	13 000	12 500	-4 %
Sum				35 600	37 900	6 %	

Forts. fra forrige side

				Rev.bud.	Budsjett	%-vis
				2004	2005	endring
Utenriksdepartementet (UD)						
Kap.	165 post,	70	Bedriftens samfunnsansvar	1 000	1 000	0 %
Sum				1 000	1 000	0 %
Sum spesielle midler				135 803	126 569	-7 %
Sum generelle midler				1 365 306	1 371 969	0 %
SUM DEPARTEMENTENE				1 501 109	1 498 538	0 %
Diverse inntekter				61 118	63 331	4 %
Sum				61 118	63 331	4 %
SUM TOTALT				1 562 227	1 561 869	0 %

1) Bevilgning for 2004 til KUNI ble gitt over AADs kapitel/post 1500.50

De enkelte departementers budsjettproposisjoner (St. prp. nr. 1 for 2004-2005) samt departementenes bevilgningsbrev gir føringer for Forskningsrådets disponering av midlene:

Utdannings- og forskningsdepartementets (UFD) bevilgning til forskerrekruttering innenfor fiskeri-, havbruks- og landbrukssektoren reduseres med 7 mill. kroner eller 32 prosent. I tillegg reduserer også departementet sin bevilgning til utviklingstiltak inkl. kommersialisering av FoU-resultater med vel 40 prosent.

Nærings- og handelsdepartementets (NHD) bevilgning skal stimulere til økt innovasjon og verdiskaping i næringslivet. Forsknings- og utviklingsaktiviteter som finansieres, skal bidra til å utvikle et internasjonalt konkurransedyktig og kunnskapsbasert næringsliv i eksisterende og ny virksomhet. NHDs bevilgningsforslag for 2005 legger spesielt vekt på at midlene under de ulike virkemidlene skal bidra til å styrke den internasjonale profilen, herunder også styrke norske bedrifters og forskningsmiljøers evne og mulighet til å delta i EUs rammeprogram. NHDs budsjettinndeling på sektor og post/underpost gir føringer på hvordan midlene kan disponeres på program og aktivitet. I tillegg har NHD også anført nærmere mer spesifiserte føringer til noen poster med direkte relevans for Innovasjonsdivisjonen:

- Under post 50.1.3 "Informasjons- og kommunikasjonsteknologi" ber departementet om at satsingen på elektronisk innhold og IKT for grupper med spesielle behov, blant annet Innovasjonsdivisjonens *IT-program for funksjonshemmede* (IT-FUNK) blir videreført og forutsetter at minst 10-12 prosent av midlene til *Innovasjonsprogrammet for IKT* (IKTIP) blir benyttet til innholdsrelatert FoU, inkludert IT for grupper med spesielle behov.
- Under post 50.3.3 "Andre forsknings- og innovasjonstiltak" ber departementet om at det blir avsatt 4,0 mill. kroner til "*Næringslivets Idéfond for NTNU*" under forutsetning av at det også blir stilt tilsvarende midler til disposisjon fra næringslivet selv.
- Under post 50.4.3 "Halden-prosjektet og annen nukleære aktiviteter" angir NHD at det skal avsettes 32,5 mill. kroner til *Halden Reactor Project* (HRP) for å dekke Norges forpliktelser på i alt 90 mill. kroner for nåværende avtaleperiode som går ut i 2005.
- Under post 50.4.4 "KLDRA Himdalen" foreslår departementet videre at det blir avsatt 5,0 mill. kroner til "*kombinert lager og deponi for lavt og middels radioaktivt avfall i Himdalen*".

- Under post 50.4.7 ”Andre infrastrukturtiltak” vil departementet øremerke 2,3 mill. kroner til ”etablering av bredbåndsforbindelse med forskningsinstallasjonene i Ny-Ålesund”. I St.prp. 1 for SD er øremerket et tilsvarende beløp.

Olje og energidepartementet (OED) vektlegger at bruk av offentlige FoU-midler innenfor sektorer innenfor OEDs ansvarsområde må ivareta langsiktig kompetanseutvikling og konkurransekraft i berørt industri, samt sikre samfunnsøkonomisk og bærekraftig forvaltning av Norges naturressurser. Videre er det et mål at den offentlige FoU-innsatsen skal bidra til å sikre en rasjonell og kostnadseffektiv utnyttelse av energi- og petroleumsressursene på norsk sokkel, herunder sikre økt verdiskaping og velferd for dagens samfunn og kommende generasjoner. Forskningsinnsatsen over Olje- og energidepartementets budsjett skal ivareta samfunnsmessige og sektorpolitiske hensyn som ikke ivaretas gjennom den private FoU-innsatsen innenfor energiområdet.

Fiskeri- og kystdepartementets (FKD) hovedprioriteringer for disponering av forskningsbevilgningen er en bredt anlagt marin FoU-satsing inkludert forskning for fiskeri- og havbruksnæringens foredlingsindustri. Satsingen har som hovedformål å framskaffe kunnskap som en avgjørende forutsetning for å utløse potensialet for økt verdiskaping fra marine ressurser på en bærekraftig måte. Bevilgningen skal nyttes til forskning innenfor de prioriterte områdene i departementets strategiplan *Verdier fra havet – Norges framtid*. Den budsjettmessige veksten i 2005 skal styrke FoU-satsingen på teknologiutvikling, finansiere arbeid med endring av modellen som brukes for å beregne kvoter for vågehvalfangst (RMP), samt sikre delfinansiering av den nasjonale egenandelen ved EU-finansierte prosjekter i instituttsektoren under EUs 6RP.

Landbruks- og matdepartementets (LMD) bevilgning finansierer mat- og landbruksforskning som innenfor en forsvarlig etisk ramme og i en bred næringspolitisk sammenheng skal være leverandør av kunnskap med vekt på forbrukerkrav, verdiskaping, nyskaping, omstilling, miljø og helse- og livskvalitet. Prioriteringene for 2005 følger *Langtidsplan for landbruksforskning* og handlingsplanen *Prioriteringer innen mat- og landbruksforskning*, som departementet og Forskningsrådet utarbeidet i fellesskap i 2001. Begge dokumentene skal oppdateres av departementet i 2005 i samarbeid med Forskningsrådet. Innenfor et budsjettkutt i LMDs bevilgning over kapittel 1137, post 50 på 3 prosent øremerkes det midler til forsknings- og teknologisamarbeid med Nord-Amerika, økt nordisk forskningssamarbeid innenfor næringsmiddel- og skogsektoren, samt midler til delfinansiering av instituttens egenandel av EU-prosjekter under EUs 6RP.

Midler fra *øvrige departement* vil alle være øremerket bestemte program og aktiviteter.

4.3.2 Mål og prioriteringer

En konkurransedyktig strategi for næringsrettet forskning og utvikling (FoU) må fokusere på hvordan vi bidrar til verdiskaping og økt konkurransekraft gjennom nytenkning og omstilling. Den krever gode rammebetingelser og virkemidler som ivaretar svakheter i innovasjonssystemet. Økt satsing på FoU vil styrke innovasjonsevnen og kunnskapsintensiteten i norsk næringsliv, og forskningsbevilgningene skal bidra til å øke verdiskapingen i næringsrettet virksomhet i hele landet og til utviklingen av et konkurransedyktig næringsliv. Viktige målgrupper for divisjonen er entreprenører og unge bedrifter, innovasjonssystemer, SMB med vekstambisjoner og potensiale nasjonalt og internasjonalt, toneangivende bedrifter med kraft og evne til å initiere FoU-tunge innovasjoner og realisere disse i form av nye produkter og

arbeidsplasser og som også kan mobilisere andre bedrifter gjennom sine nettverk og forskere og FoU-miljøer i næringslivet og i forsknings- og utdanningsmiljøer.

Et sentralt siktemål for innovasjonsdivisjonen er å gjøre primærnæringene og foredlingsindustrien mer robuste gjennom tilpassing til nye markedsforhold. Dette innebærer å videreutvikle det vitenskapelige grunnlaget som fremmer en lønnsom og livskraftig næringsvirksomhet med utgangspunkt i de biologiske ressursene og som samtidig sikrer bærekraftig utnyttelse av disse ressursene. Forskningen skal bidra til at Norge utnytter det betydelige potensial for verdiskaping som ligger i en høyere grad av foredling av biologiske ressursene både på land og i havet. Divisjonen stimulerer til forskning rettet mot ressurs- og miljøforhold innenfor primærnæringene fiskeri, havbruk og landbruk og den foredlingsindustri og distribusjon som har sin basis i råvarer fra disse næringene.

Innovasjonsdivisjonen har i 2004 startet en gjennomgang av innovasjonsvirkemidlene for å sikre at disse er tilstrekkelig treffsikre i forhold til innovasjonsutfordringene, at de fanger opp de behov næringslivet og offentlig sektor har og at det settes tilstrekkelig fokus på områder som er strategisk viktige for Norge. Det er lagt grunnlag for nye virkemiddelkonsepter – videre detaljering og implementering vil skje i løpet av 2005.

Ved sine forskningsmessige prioriteringer skal Innovasjonsdivisjonen i 2005

- stimulere til dristige FoU-satsinger som kan gi stor samfunnsøkonomisk avkastning på lengre sikt
- stimulere til etablering av nye kunnskapsbaserte bedrifter og støtte FoU-baserte oppstartsbedrifter
- bidra til at flere foretak systematisk satser på FoU for innovasjon og stimulere til kobling mellom bedrifter og FoU-miljøer med sikte på en størst mulig verdiskaping av forskningsinvesteringene
- bidra til å utvikle forskningsinstitusjoner som har kvalitativ kompetanse og kapasitet til å ivareta behovene til næringslivet til enhver tid
- sikre forskningsmessig relevans og kompetansemessig oppdatering bl.a. gjennom doktorgradsutdanning
- stimulere til økt internasjonalt FoU-samarbeid bl.a. gjennom EU, EUREKA og Nordisk Industrifond og gjøre det attraktivt for norske og utenlandske bedrifter å investere i Norge
- samarbeide nært med det øvrige virkemiddelapparat nasjonalt, først og fremst *Innovasjon Norge*

4.3.3 Fordeling av budsjett

Den alt overveiende delen av Innovasjonsdivisjonens budsjett er allokert til gjennomføring av divisjonens forskningsprogrammer (verdikjedeprogram, brukerstyrte program og program for innovasjonstiltak) og til grunnbevilgninger og strategiske programmer (herunder inkludert basisbevilgninger til teknisk-industrielle institutter og primærnæringsinstitutter). En mindre del av divisjonens budsjett benyttes innenfor virkemidlet ”Frittstående prosjekter” og ”Andre FoU-aktiviteter” som informasjonsvirksomhet, planlegging og evaluering, samt stimulerings- og nettverkstiltak. Frittstående stipend er ikke et eget virkemiddel i divisjonen. Forskerrekruttering og personrettet internasjonal kompetanseutveksling skjer innenfor de øvrige virkemidlene.

Utgangspunktet for fordelingen av de tildelte budsjetterammer på virkemidler og aktiviteter, jfr. tabell 4.3-2 på neste side, har vært signaler i departementenes styringsdokumenter,

Forskningsrådets budsjettforslag for 2005 og avveininger av departementenes ulike øremerkinger og føringer i budsjettproposisjonene og tildelingsbrevene.

Tabell 4.3-2 Totalt budsjett og herav generelle midler. Fordeling etter budsjettposter og virkemidler. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner.

	Totalt		Herav generelle midler	
	Rev.budsj. 2004	Budsjett 2005	Rev.budsj. 2004	Budsjett 2005
Brukerstyrte programmer ¹⁾	567 625	582 600	459 525	488 200
Handlingsrettede programmer	250 062	259 984	179 150	176 000
Sum programmer	817 687	842 584	638 675	664 200
Prosjekt- og miljøstøtte	37 400	45 000	37 100	45 000
Andre frittstående prosjekter	8 314	9 216	0	0
Sum frittstående prosjekter	45 714	54 216	37 100	45 000
Grunnbevilgninger	204 900	208 900	204 900	208 900
Strategiske programmer	359 861	331 709	356 861	331 709
Andre infrastrukturentiltak	92 500	83 600	92 500	81 300
Sum infrastruktur	657 261	624 209	654 261	621 909
Kontingenter				
Informasjon/formidling/publisering	700	500	700	500
Planlegging/utredning/evaluering	4 000	4 800	4 000	4 800
Stimuleringstiltak og nettverksbygging	12 215	10 310	10 170	10 310
Sum diverse FoU-aktiviteter	16 915	15 610	14 870	15 610
Disposisjonsfond	9 700	11 250	5 450	11 250
Sekretariater (SkatteFUNN)	13 000	13 000	13 000	13 000
Andre felleskostnader	1 950	1 000	1 950	1 000
Sum felleskostnader	14 950	14 000	14 950	14 000
SUM TOTALT	1 562 227	1 561 869	1 365 306	1 371 969

1) Inklusiv program innenfor innovasjonstiltak

Brukerstyrte innovasjonsprogrammer

Det er avsatt 422,1 mill. kroner eller 27 prosent av divisjonens samlede budsjetttramme for 2005 til brukerstyrte innovasjonsprogrammer. Prosjektene i disse programmene skal bidra til innovasjon og verdiskaping på næringslivets egne premisser og er prosjekter som styres av bedrifter (eller grupper av bedrifter) og hvor kontrakt inngås med bedrifter.

Følgende brukerstyrte innovasjonsprogram er operative i 2005:

Maritim virksomhet og offshore operasjoner (MAROFF) vil i 2005 fokusere innsatsen om fem innovasjonssatsinger med følgende mål

- Norske verdikjeder for sjøtransport av passasjerer og gods skal være det mest effektive, økonomiske og miljøvennlige transportalternativet.
- Utvikling og forbedring av produksjon og transport av sjømat for å øke verdiskapningen fra den norske sjømatnæringen.
- Utvikling av verdikjeden for gass, fra brønn til markeder som ikke kan nås med rørledning for å gi økt verdiskapning basert på norske gassressurser.
- Vitalisering og fornyelse av skipsbyggeteknikk og skipsdrift.
- Øke kunnskapen om effektiv utnyttelse av kunnskap og bedriftsorganisering der IKT og globalisering av økonomien gir nye muligheter for å operere i nettverk (NETPROFIT).

Programmet blir i hovedsak finansiert med midler fra NHD; 37 mill. kroner i 2005, men mottar også - i likhet med tidligere år - en mindre bevilgning på 1,0 mill. kroner fra FKD.

Prosjektrettet teknologiutvikling i petroleumssektoren (DEMO 2000) bidrar til at ny teknologi utvikles, kvalifiseres for bruk og anvendes på konkrete prosjekter. En betydelig del av midlene vil bli benyttet til å sikre ferdigstilling av pågående prosjekter. I tillegg vil også en del nye, fremtidsrettede prosjekter bli igangsatt i 2005. Bevilgningsrammen for DEMO 2000 blir økt fra 30 millioner kroner i 2004 til 50 millioner kroner i 2005. DEMO 2000 finansieres i sin helhet med midler fra OED.

Utvikling av renseteknologi for gasskraftverk. Fra 1. januar 2005 blir det opprettet et nytt forsknings-, utviklings- og demonstrasjonsprogram for miljøvennlig gasskraftteknologi. Programmet skal administreres gjennom et samarbeid mellom Forskningsrådet og det nye innovasjonsorganet som etableres i Grenland ved årsskiftet. Innovasjonsorganet skal ivareta programkoordineringen, mens sekretariatsfunksjonen blir delt mellom Forskningsrådet og innovasjonsorganet. Programmet skal i første omgang rette seg mot forskning, utvikling og utprøving av teknologi for gasskraft med CO₂-håndtering. Programmet skal finansieres dels fra Forskningsrådets midler til utvikling av renseteknologi for gasskraftverk, som for 2005 er på 50 mill. kroner, og dels fra avkastningen på Fondet for miljøvennlig gassteknologi som disponeres av Innovasjonsorganet i Grenland.

Informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT-programmet) skal fremme innovasjons- og konkurransevnen i den delen av norsk næringsliv som har IKT som teknologisk hovedbasis for produkter og tjenester gjennom støtte til IKT kompetanse- og teknologiprojekter. Programmet skal i tillegg bidra til å fremme utvikling av innovative IKT-anvendelser i andre næringer der avansert utnyttelse av IKT fremstår som en sentral konkurransefaktor. IKT-programmet har gjennom de to siste år bygget opp en helt ny prosjektportefølje, der det store flertallet av prosjekter fortsetter inn i 2005. Forskningsrådet er dessuten i gang med utvikling av virkemiddelstrukturen innenfor IKT-området og programmets prioriteringer vil måtte tilpasses etableringen av et stort IKT-program (VERDIKT). Totalbudsjettet i programmet i 2005 er på 84,0 mill. kroner; herav kommer 71,5 mill. kroner fra NHD og 12,5 mill. kroner fra SD.

IT-FUNK inneholder prosjekter som omhandler inkluderende design og andre tiltak som gir økt tilgjengelighet for alle til IKT-baserte produkter og tjenester, med vekt på mennesker med nedsatt funksjonsevne. Brukermedvirkning er en forutsetning i alle prosjekter. Programmet blir finansiert med 5 mill. kroner fra Arbeids- og sosialdepartementet

Tjenesteyting, handel og logistikk (PULS). Programmet skal støtte verdiskaping i nettverk med fokus på logistikk- og transporttjenester, nye handels- og forretningsformer, kunnskapsintensive tjenester og fleksible arbeidsformer og IKT-baserte tjenester, spesielt tjenester med elektronisk innhold samt nettbaserte og mobile tjenester. Programmet vektlegger tjenesteyting som verdiskapende virksomhet i samspill mellom bedrifter og bedriftsnettverk samt FoU-miljøer. Programmet retter seg mot bedrifter og FoU- og kompetansemiljøer, foruten offentlige etater der flere aktører samarbeider i verdikjeder og andre former for nettverk for økt tjenestebasert verdiskaping. Programmet vil ha et budsjett på i alt 50,6 mill. kroner i 2005. 26,5 mill. kroner blir finansiert med midler fra NHD, 23,1 mill. kroner fra SD og 1,0 mill. kroner fra FKD.

Prosess- og biomedisinsk industri (PROSBIO) hovedmål er å bidra til fremvekst av norsk biomedisinsk industri, stimulere til utvikling og økt produksjon av kundetilpassede

spesialprodukter i prosessindustrien, fremme utvikling av miljøriktige, ressursbesparende og mer effektive prosesser samt bidra til utvikling av en forskningsbasert materialindustri rettet mot fremstilling av nye, avanserte materialer. Programmet har i 2005 størst handlefrihet til å støtte prosjekter der målgruppen er biomedisinsk/bioteknologisk industri. I 2005 vil programmet ha et budsjett på 51,5 mill. kroner, herav vil 45,5 mill. kroner bli finansiert med midler fra NHD. Resten, 6 mill. kroner, blir finansiert med midler fra Fondet for forskning og nyskaping.

Vareproduksjon og materialforedling (VAREMAT) har som overordnet mål å aktivt bidra til verdiskaping gjennom forskning og utvikling i den norske vareproduserende og materialforedlende industrien. Dette skal oppnås gjennom teknologiutvikling, økt produktivitet og utvikling av forbedrede eller nye markedsorienterte produkter. Utvikling av produkter basert på nye materialer og utradisjonell bruk av eksisterende materialer vil være et viktig ledd i en slik utvikling. Målgruppen er bedrifter og kompetansemiljøer som har planer om aktiv forsknings- og utviklingsaktivitet til fremme av produktivitet og innovasjonsevne som innsatsfaktor i lønnsom vareproduksjon. I 2005 vil programmet ha et budsjett 69,5 mill. kroner som i sin helhet blir finansiert med midler fra NHD.

Forskningsbasert innovasjon i bygg og anlegg (FIBA) henvender seg til aktører i bygg, anlegg og eiendomsnæringen (BAE- næringen), og til de muligheter forskningsbasert innovasjon kan åpne for økt verdiskaping i næringen og samfunnet forøvrig. Programmet skal tilføre næringen ny kunnskap, ledende teknologier og effektive metoder for å kunne utnytte sine ressurser på best mulig måte, og for å utvikle konkurransedyktige bedrifter som ivaretar sin samfunnsfunksjon på en for brukerne effektiv måte. Økt samarbeid mellom offentlige aktører, bedrifter og FoU-institusjoner for å bedre rammebetingelsene for næringens satsing på forskningsbasert innovasjon står sentralt. Programmet vil i 2005 ha et budsjett på 23,5 mill. kroner, hvorav 18,5 mill. kroner vil bli finansiert med midler fra NHD og 5 mill. kroner med midler fra Fondet for forskning og nyskaping.

Programmer for innovasjonstiltak

Budsjettrammen for innovasjonstiltaksprogrammer i 2005 er 160,5 mill. kroner eller 10 prosent av divisjonens samlede budsjettramme for 2005.

Programmene for innovasjonstiltak består av mobiliserings- og kommersialiseringsprosjekter. *Mobiliseringsprosjekter* støtter ulike typer tiltak som bidrar til å bedre samarbeidet mellom bedrifter med liten FoU-erfaring og FoU-miljøer med sikte på å mobilisere flere bedrifter til aktivt å nytte forskning og utvikling i sin forretningsutvikling. Prosjektene skal dessuten også bidra til at FoU-miljøene utvikler et systematisk og varig samarbeid med næringslivet. *Kommersialiseringsprosjekter* støtter FoU-miljøer for å bidra til økt entreprenørskap, patentering og utnytting av de økonomiske muligheter som ligger i raskere kommersialisering av FoU-miljøenes FoU-resultater

Programmene innenfor Innovasjonsdivisjonens innovasjonstiltak i 2005 er:

Kommersialisering av FoU-resultater (FORNY) har som hovedmålsetting å omsette FoU-resultater fra UoH- og instituttsektoren til ny forretningsvirksomhet ved bedriftsetablering eller lisensalg. Programmet disponerer midler til stimulering av idéer i FoU-miljøene og til kommersialiseringsmiljøer for å evaluere og eventuelt realisere idéene kommersielt. I 2005 vil programmet ha et samlet budsjett på i alt 76,5 mill. kroner, hvor 50 mill. kroner kommer fra NHD, 12,5 mill. kroner fra KRD og 14 mill. kroner fra UFD.

Mobilisering for FoU-relatert innovasjon (MOBI) hovedmål er å stimulere til læring, innovasjon og verdiskaping i bedrifter med liten FoU-erfaring. MOBIs ambisjon er å inngå samarbeid med andre virkemiddelaktører og FoU-miljøer for derigjennom å bidra til at bedrifter med liten FoU-erfaring utvikler langsiktige samarbeidsrelasjoner med andre bedrifter og FoU-miljøer. MOBI legger spesielt vekt på stimulering av regionale innovasjonsprosesser som mobiliserer bedrifter og FoU-miljøer til økt satsing på kompetanseutvikling og FoU-samarbeid. Budsjettet i 2005 vil være på 37 mill. kroner, hvorav NHD og KRD bidrar med hhv 15 mill. kroner og 18,5 mill. kroner, mens resten (3,5 mill. kroner) kommer fra UFD.

Verdiskaping 2010 - Bedriftsutvikling gjennom bred medvirkning (VS2010) er et samarbeidsprogram mellom Forskningsrådet, LO, NHO og Innovasjon Norge. Programmets mål er å bidra til økt verdiskaping i næringslivet ved å stimulere bedrifter til å jobbe sammen med forskere om organisasjonsutvikling, innovasjon og nyskaping. Utviklings- og forskningsaktivitetene i programmet foregår i et begrenset antall regionale hovedprosjekter. Det er også startet opp et eget doktorgradsprogram. Programmet blir i 2005 finansiert med midler fra NHD, KRD og UFD med hhv 12,2 mill. kroner, 5 mill. kroner og 0,8 mill. kroner. I tillegg får programmet også midler fra Innovasjon Norge (3,5 mill. kroner) og Hovedorganisasjonenes Fellesorganisasjon (1,8 mill. kroner).

Forskning for innovasjon og fornyelse i offentlig sektor (FIFOS) yter støtte til fremtredende forskningsmiljøer og grupper som gir konkrete bidrag til innovasjons- og fornyelsesarbeidet i offentlig sektor. Aktiviteten vi ha et budsjett på 20 mill. kroner i 2005 og blir i sin helhet finansiert med midler fra Fondet for forskning og nyskaping. FIFOS er formelt sett ikke organisert som program.

Verdikjedeprogram

Budsjettrammen for verdikjedeprogrammer i 2005 er 260 mill. kroner eller 17 prosent av Innovasjonsdivisjonens samlede budsjettramme.

Verdikjedeprogram er program der en framskaffer kunnskap og dekker FoU-behov langs sammenhengende, næringsmessige verdikjeder. Slike program inneholder i varierende omfang elementer av flere typer virkemidler, avhengig av programmets overordnede målsettinger. Det kan inneholde både grunnforsknings- og handlingsrettede FoU-prosjekter (forskerstyrte) og brukerstyrte FoU-prosjekter. I tillegg kan ulike stipend bli finansiert i programmet når de bidrar til å oppfylle programmets mål. Formålet med å ha de ulike typer prosjekter i samme program er å se grunnleggende og anvendt forskning i sammenheng. Det har i løpet av 2004 vært en gjennomgang av verdikjedeprogrammene og en prosess for utvikling av nye program rettet mot primærnæringsenes FoU-behov. Utvikling av nye programplaner og implementering av programmene vil skje i løpet av 2005

Følgende verdikjedeprogrammer gjennomføres i 2005:

Bioteknologi (2000-2005) har som mål å bidra til økt verdiskaping ved bruk av bioteknologi i primærnæringsene og i utnyttelse av marine ressurser, videreforedling og i industriell anvendelse og bidra til økte kunnskaper om konsekvenser for sikkerhet, miljø og samfunn ved bruk av moderne bioteknologi. Programmet omfatter fem temaområder; Matvarekvalitet og forbrukertrygghet, Marin bioteknologi, Miljøbioteknologi, Genetisk karakterisering og Andre områder som skog, prydplanter og fôr. Programmet vil i 2005 ha et totalbudsjett på 42,7 mill. kroner og finansieres med midler fra FKD (9,7 mill. kroner), LMD (13,0 mill. kroner), NHD (14,7 mill. kroner), Jordbruksavtalen (0,3 mill. kroner) og Fondet for forskning og nyskaping (5,0 mill. kroner - næringsrettede kompetansefelt).

Fiskeriteknologi (2000-2005) har som hovedmål å bidra til at fiske- og fangstflåten med basis i et bredt kunnskapsgrunnlag og gjennom teknologisk FoU kan øke verdiskapningen og høste marine ressurser på en bærekraftig måte. Videre skal programmet bidra til oppbygging av økt kompetanse og et bredt kunnskapsgrunnlag innen FoU i fangst- og flåteleddet slik at Norge kan være et foregangsland både i praktisk fiske og når det gjelder konkurransedyktige produkter og systemer fra norsk leverandørindustri. Programmet vil i 2005 ha et totalbudsjett på 13,8 mill. kroner og finansieres med midler fra FKD (12,5 mill. kroner) og Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond (1,3 mill. kroner).

Jord, planter og husdyr (2000-2005) skal medvirke til økt kunnskap for videre utvikling av primærproduksjonen i jordbruket. Det skal legges vekt på bærekraftig bruk av innsatsfaktorer gjennom hele produksjonskjeden, slik at ressurs- og produksjonsgrunnlag kan forvaltes i et langsiktig perspektiv med sterk fokusering på miljø, kulturlandskap, helse og livskvalitet. Programmets aktivitet organiseres i tre delområder; Jord og planteproduksjon, Dyrehold og dyrehelse og Driftsformer, næringsutvikling og økonomi. Programmet vil i 2005 ha et totalbudsjett på 72,6 mill. kroner og finansieres med midler fra LMD (29,5 mill. kroner) og Jordbruksavtalen (20,5 mill. kroner) og Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter (22,6 mill. kroner).

JORDMAT (Program for forskning innenfor jordbruks- og matproduksjon) er en felles satsing fra 2005 med midler fra de tre hovedfinansistorene av forskning innenfor primærproduksjon i landbruket: Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter, Forskningsmidler over jordbruksavtalen og Norges forskningsråd. Prosjektene administreres av Norges forskningsråd. Satsingen vil i 2005 ha en samlet ramme på 25,1 mill. kroner, fordelt med 3,2 mill. kroner fra LMD, 14,8 mill. kroner fra Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter og 7,1 mill. kroner fra Jordbruksavtalen.

Marin bioteknologi i Tromsø (MABIT) (1998-2008) er et næringsrettet forsknings- og industriutviklingsprogram. Programmet skal bidra til økt verdiskaping i fiskeri- og havbruksnæringen og bioteknisk industri ved å virke som aktiv pådriver og koordinator for styrking av FoU og industrielle aktiviteter innen marin bioteknologi i Tromsø-regionen. FKD bidrar finansielt med 5,0 mill. kroner for 2005, som kanaliseres gjennom Forskningsrådet.

Marked og samfunn (2000-2005) skal styrke det samfunnsvitenskapelige kunnskapsgrunnlaget til støtte for ressurs- og miljøforvaltning, næringsutvikling samt produksjon, distribusjon og omsetning av varer og tjenester innen fiskeri og havbruk, jordbruk, skogbruk og utmarksproduksjoner. Programmet skal styrke markedskompetansen for de bioproduserende næringer og for forvaltningen. Programmet er organisert i fire tematiske områder; Markedsforskning, Næringsutvikling, Areal-, ressurs- og miljøforvaltning og Organisasjon og ledelse. Programmet vil i 2005 ha et totalbudsjett på 41,8 mill. kroner og finansieres med midler fra FKD (17,8 mill. kroner), LMD (17,3 mill. kroner), Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond (2,7 mill. kroner) og Fondet for forskning og nyskaping (4,0 mill. kroner - næringsrettede kompetansefelt).

Næringsmidler (2000-2005) skal bidra til å styrke det forskningsbaserte kunnskapsgrunnlaget slik at norske forskningsmiljøer innehar og utvikler vitenskapelig kompetanse og kapasitet på internasjonalt nivå og slik at norsk næringsmiddelindustri framstår som en markedsorientert, konkurransedyktig, miljøvennlig og lønnsom industri. Programmet skal videre styrke kunnskapsgrunnlaget slik at myndighetenes og industriens forutsetning for å bidra til trygg og sunn mat i det norske markedet bedres, og bidra til at norske interesser på området ivaretas internasjonalt. Programmet består av satsingsområdene Matvarekvalitet, -trygghet og

forbrukertillit, Råvarer, Prosess, teknologi, miljø og logistikk og Produkter.

Forvaltningsrelatert forskning på matvaretrygghet i regi av Mattilsynet er lagt til programmet. Programmet vil i 2005 ha et totalbudsjett på 47,6 mill. kroner som finansieres med midler fra FKD (15,6 mill. kroner), LMD (9,7 mill. kroner), NHD (12,7 mill. kroner), Mattilsynet (5,7 mill. kroner), Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond (2,6 mill. kroner) og Jordbruksavtalen (1,3 mill. kroner).

Skog – ressurser og verdiskaping (2000-2005) skal øke kunnskapen om naturgitte og menneskeskapte prosessers betydning for skogens samlede ressurser og bidra til økt verdiskaping. Videre skal programmet øke kunnskapen om biologiske prosesser og relevante organismer i skog og øke kunnskap og kompetanse som bidrar til en variert og lønnsom utnyttelse av skogressursene. Programmet vil i 2005 ha et totalbudsjett på 11,3 mill. kroner og blir i sin helhet finansiert med midler fra LMD.

Forskningsrådet har sekretariatet for *Utviklingsfondet for skogbruket*. Fondets midler skal benyttes til fremme av forskning, utvikling, informasjon og opplæring innen skogbruket samt til andre tiltak av interesse for skogbruksnæringen. Midlene forvaltes og disponeres av et styre med medlemmer fra skognæring og -forvaltning. Fondet tilføres årlig en bevilgning over LMDs budsjett i størrelsesorden 3 mill. kroner. Fondsforvaltningen er lagt til Statens landbruksforvaltning.

Frittstående prosjekter

Avsetningen til posten "*Frittstående prosjekter*" er for 2005 på 54,2 mill. kroner (3,5%). Av de største budsjettpostene kan nevnes:

- *FoU for Bioprospektering* hvor bevilgningen for 2005 er på 15 mill. kroner (samlet bevilgning 65 mill. kroner for perioden 2002-2006).
- *Prosjektetableringsstøtte for næringslivet* hvor bevilgningen for 2005 er på 20,7 mill. kroner. Støtten gis til forprosjekter som skal resultere i plan/søknad for EU-prosjekter (16,7mill. kroner) og EUREKA-prosjekter (4,0 mill. kroner) og skal dekke kostnader ved partnersøk/etablering av nettverk, søk i patentdatabase, utarbeidelse av samarbeidsavtaler samt plan og søknad for hovedprosjektet.
- *Næringslivets Idéfond* med en bevilgning på 4 mill. kroner for 2005. Formålet med dette fondet er å stimulere til faglig nyorientering og tverrfaglig forskning ved NTNU. Dette skal skje i nært samarbeid med næringslivet.
- *Nordiske sekretariater* hvor bevilgningen for 2005 er på 8,2 mill. kroner; *Nordisk Kontaktorgan for Jordbruksforskning* (NKJ) og *SamNordisk Skogforskning* (SNS), hvorav Nordisk Ministerråd bidrar med 7,7 mill. kroner.

Infrastrukturtiltak

Til virkemidlet Infrastrukturtiltak er det avsatt 624,2 mill. kroner eller 40 prosent av divisjonens totale budsjetttramme for 2005.

Innovasjonsdivisjonen har basisbevilgningsansvaret for 13 teknisk-industrielle institutter og 11 primærnæringsinstitutter og gir grunnbevilgninger og innvilger strategiske programmer til disse. Basisbevilgningene til de teknisk-industrielle instituttene blir finansiert med midler fra NHD og OED, mens primærnæringsinstituttene blir finansiert med midler fra UFD, FKD og LMD. Tabell 4.3-3 nedenfor viser fordelingen av basisbevilgningene på de 24 instituttene.

I tillegg til de institutter Innovasjonsdivisjonen har basisbevilgningsansvar for tildeles det også bevilgninger til strategiske programmer til andre forskningsinstitutter (SIP) og til

forskningsmiljøer ved universiteter og vitenskapelige høyskoler (SUP) innenfor NHDs, OEDs, FKDs og LMDs sektoransvar. Formålet er å skape forskningsmiljøer av høy kvalitet gjennom målrettet grunnleggende forskning, anvendt forskning og kompetanseoppbygging. Forskerutdanning er høyt prioritert i divisjonens strategiske programmer.

Tabell 4.3-3 Basisbevilgninger til FoU-institutter fordelt på grunnbevilgninger og strategiske instituttprogram. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner.

	2004			2005		
	Sum	herav		Sum	herav	
		Grunn- bevilgn.	Strategiske inst.prog.		Grunn- bevilgn.	Strategiske inst.prog.
<u>Med midler fra NHD og OED</u>						
CMR	8 800	2 800	6 000	6 800	2 800	4 000
IFE	23 600	9 000	14 600	25 100	9 000	16 100
MARINTEK	11 800	6 000	5 800	11 400	6 000	5 400
NBI	11 950	4 700	7 250	10 800	4 700	6 100
NGI	17 050	7 300	9 750	17 400	7 300	10 100
NORSAR	5 000	1 500	3 500	3 000	1 500	1 500
NORUT	6 200	2 700	3 500	8 700	2 700	6 000
NR	11 295	3 200	8 095	11 730	3 200	8 530
RF	11 100	5 100	6 000	7 900	5 100	2 800
SINTEF-gruppen ¹⁾	83 225	43 500	39 725	94 660	43 500	51 160
TELTEK	4 400	1 000	3 400	4 400	1 000	3 400
Sum NHD og OED	194 420	86 800	107 620	201 890	86 800	115 090
<u>Med midler fra LMD og UFD</u>						
AKVAFORSK	19 804	10 700	9 104	18 907	11 100	7 807
Bygdeforskning	6 773	2 700	4 073	7 445	2 800	4 645
JORDFORSK	5 600	3 500	2 100	5 280	3 600	1 680
NILF	8 400	4 800	3 600	8 000	5 000	3 000
NORSØK	3 980	2 300	1 680	3 825	2 400	1 425
Planteforsk	47 450	36 000	11 450	46 262	37 300	8 962
Skogforsk	30 376	20 000	10 376	29 845	20 700	9 145
Veterinærinstituttet	16 702	9 000	7 702	15 734	9 300	6 434
Sum LMD og UFD	139 085	89 000	50 085	135 298	92 200	43 098
<u>Med midler fra FKD og UFD</u>						
Fiskeriforskning	37 991	23 800	14 191	33 079	23 800	9 279
Norconserv	3 950	2 100	1 850	4 650	2 400	2 250
SINTEF Fiskeri og havbr.	16 079	3 200	12 879	14 538	3 700	10 838
Sum FKD og UFD	58 020	29 100	28 920	52 267	29 900	22 367
Sum basisbevilgninger	391 525	204 900	186 625	389 455	208 900	180 555

¹⁾ Omfatter SINTEF, SINTEF Energi og SINTEF Petroleum

²⁾ Strategiske program inkl. "miljøstøtte" i 2005

Innenfor teknisk-industriell sektor er det avsatt grunnbevilgningsrammer på i alt 86,8 mill. kroner til de 13 teknisk-industrielle instituttene (inkl. SINTEF Energi og SINTEF Petroleum). Dette er samme nominelle kronebeløp som disse instituttene ble tildelt i 2004.

Totalt er det avsatt 181,2 mill. kroner til strategiske institutt- og UoH-program (SIP/SUP) innenfor teknisk-industriell sektor. Dette er samme nivå som i 2004.

Rammene for grunnbevilgninger til primærnæringsinstituttene er 122,1 mill. kroner fordelt med 29,9 mill. kroner til fiskeriinstituttene og 92,2 mill. kroner til landbruksinstituttene, dvs.

en økning på hhv. 0,8 og 3,2 mill. kroner fra 2004 for de to instituttgruppene. Til strategiske programmer innenfor fiskeri-, havbruks- og landbrukssektoren er det avsatt i alt 150,5 mill. kroner. Dette er en reduksjon på 5,1 mill. kroner fra året før, som i sin helhet skyldes kuttet i bevilgningen fra UFD til forskerrekuttering innenfor fiskeri-, havbruks- og landbrukssektoren. I 2005 igangsettes det ett nytt strategiske program rettet mot landbrukssektoren med en samlet bevilgningsramme på 12,0 mill. kroner.

Innenfor budsjettposten ”Andre infrastrukturtiltak” kan nevnes følgende aktiviteter/avsetninger:

- *The OECD Halden Reactor Project/ andre nukleære prosjekter* (69,0 mill. kroner)
- *Avfallsdeponiet i Himdalen* (5,0 mill. kroner)
- *Fransk-norsk stiftelse (FNS)* (3,0 mill. kroner)
- *Gjenkjøp av forskningsanlegget på Averøya* (investeringstøtte til Akvaforsk A/S) (2,0 mill. kroner)
- *Etablering av bredbåndsforbindelse til FoU-innstallasjonene i Ny-Ålesund* (4,6 mill. kroner)

De 3 førstnevnte vil i sin helhet bli finansiert med midler fra NHD, gjenkjøp av anlegget på Averøya vil bli finansiert med midler fra LMD, mens etablering av bredbåndsforbindelsen til FoU-innstallasjonene i Ny-Ålesund vil skje i samfinansiering mellom NHD og SD som bidrar med 50% hver.

Andre aktiviteter

Til andre aktiviteter er avsatt ca. 40,9 mill. kroner, hvorav 13 mill. kroner avsettes til oppfølging administrasjon av *Skattefradragordningen for forskning og utvikling* (SkatteFunn) og 6,6 mill. kroner til aktiviteten *Regionale representanter (REGREP)* som er opprettet for å gjøre Rådet mer tilgjengelig i regionene samt for å styrke samarbeidet mellom Rådet og Innovasjon Norge om informasjon og koordinering av de to institusjonenes virkemidler for innovasjon i næringslivet.

Videre er det under denne budsjettposten også avsatt om lag 9 mill. kroner til finansiering av prosjekter og aktiviteter innenfor informasjonsvirksomhet, planlegging, evaluering, stimulerings- og nettverkstiltak (herunder internasjonalt samarbeid) som erfaringsmessig vil komme opp i løpet av året.

Forskningsmeldingens tematiske satsinger

Tabell 4.3-4 viser hvordan Innovasjonsdivisjonens budsjett 2004 og 2005 er fordelt på Forskningsmeldingens tematiske satsinger (inkl. grunnforskning for øvrig).

Som tabellen viser er mer enn 2/3-deler (66 %) av divisjonens budsjett for 2005 definert til å ligge innenfor Forskningsmeldingens temaområder. Størst andel har temaområdet Marin forskning med 17%. Med 4,5% har temaområdet Medisin og helse den minste andelen. De øvrige temaområdene har alle andeler som ligger mellom 14 og 16%.

Tabell 4.3-4 Totalt budsjett fra departementene. Fordeling etter tematiske satsinger og grunnforskning for øvrig. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner.

	Revidert budsjett 2004		Budsjett 2005	
	Totalt	Herav fond	Totalt	Herav fond
Informasjons- og kommunikasjonsteknologi	228 222		236 267	
Marin forskning	295 448	38 460	258 751	21 920
Medisin og helse	75 747	475	66 756	475
Skjæringsfeltet mellom miljø og energi	182 795	5 000	212 971	5 000
Grunnforskning for øvrig	222 774	29 930	211 869	28 330
Annet	496 123	3 635	511 924	3 575
Sum bevilgninger over departementenes budsjett	1 501 109	77 500	1 498 538	59 300

Fondet for forskning og nyskaping.

Innovasjonsdivisjonen vil i 2005 disponere 59,3 mill. kroner av de i alt 634,8 mill. kroner Forskningsrådet er tildelt av avkastningen fra Fondet for forskning og nyskaping dette året. Til dekning av forpliktelser vedrørende forskning innenfor de *næringsrettede kompetansefeltene* er det avsatt 20 mill. kroner for 2005, til forskning innenfor *Bioprospektering* 15 mill. kroner og til *Forskning og innovasjon for offentlig sektor (FIFOS)* 20 mill. kroner. Resten er midler avsatt til administrasjon av de satsinger som blir finansiert av Fondet for forskning og nyskaping.

Budsjettmessige bindinger

Tabell 4.3-5 nedenfor viser Innovasjonsdivisjonens budsjettmessige bindinger for årene 2006 og 2007 knyttet til de program og aktiviteter hvor Innovasjonsdivisjonen har det budsjettmessige ansvar. Det er ulik grad av bindinger innenfor enkeltprosjekt og planlagte programmer.

Tabell 4.3-5 Budsjettmessige bindinger for kommende år. Generelle midler til forskningsformål. Budsjett 2005, tilsagn 2006 og 2007. 1 000 kroner.

	Budsjett 2005	Tilsagn 2006	Tilsagn 2007
Programmer	664 200	610 330	514 140
Frittstående prosjekter	45 000	23 000	8 000
Infrastruktur	621 909	562 226	471 740
Diverse FoU-aktiviteter	15 610	9 200	9 100
Disposisjonsfond	11 250		
Felleskostnader (inkl. SkatteFUNN)	14 000	13 000	13 000
Sum totalt	1 371 969	1 217 756	1 015 980

For virkemidlet *Programmer* utgjør tilsagn i 2006 summen av planleggingsrammene for Innovasjonsdivisjonens aktiviteter innenfor *Brukerstyrte program* og *Innovasjonstiltak*. Budsjettmessig nullvekst er da lagt til grunn når det gjelder *Generelle midler* fra UFD, NHD, OED, FGD, LMD og Fondet. For *Verdikjedeprogrammene*, hvor programperioden går ut i 2005, er tilsagnet for 2006 og 2007 lagt inn med kontraktsfestede forpliktelser for prosjekter som først blir avsluttet etter programperiodens slutt. Innenfor *Brukerstyrte program* og *Innovasjonstiltak* – hvor programperiodene går utover 2007 – er tilsagnene lagt inn med de samme planleggingsrammer som for 2006.

Under virkemidlet *Infrastrukturtiltak* er budsjettallene for grunnbevilgninger for 2005 lagt inn som tilsagn for 2006 og 2007, mens tilsagnene for strategiske programmer er lagt inn med

kontraktsfestede forpliktelser. Tilsagnene under virkemidlet *Diverse FoU-aktiviteter* gjelder også kontraktsfestede forpliktelser.

Doktorgradsutdanning

Tabell 4.3-6 nedenfor gir anslag og plantall for henholdsvis 2004 og 2005 for Innovasjonsdivisjonens finansiering av dr.gradsstipendiater innenfor programmer og aktiviteter hvor divisjonen har budsjett- og oppfølgingsansvar.

Anslagene for 2004 ser ut til å gi totalt 559 doktorgradsstipend. Utførte årsverk blir noe mindre, nemlig 443.

Tabell 4.3-6 Doktorgradsstipendiater. Anslag 2004, plantall 2005. Totale FoU-årsverk

	Totale årsverk	
	Anslag 2004	Plantall 2005
<i>Dr.gradsstipendiater</i>		
Brukerstyrte program	158,2	149,0
Innovasjonstiltak	14,4	18,5
Verdikjedeprogram	83,1	73,0
Strategiske program (SIP/SUP)	178,5	187,3
Annet	8,7	9,0
Sum	443,0	436,8

I tillegg til et betydelig antall doktorgradsstipend finansierer Innovasjonsdivisjonen også et betydelig antall postdoktorstipend innenfor divisjonens ulike virkemidler. Foreløpig anslag gir et antall på om lag 176 (tilsvarende 124 årsverk) i 2004.

Av antall doktorgradsstipend i 2004 vil 104 (76 årsverk) være doktorgradsstipend innenfor FKDs ansvarsområde (fiskeri/havbruk) og 132 (99 årsverk) innenfor LMDs ansvarsområde (landbruk). Øvrige doktorgradsstipend (332 stipend el. 268 årsverk) være innenfor NHDs og OEDs ansvarsområder. For 2005 forventes divisjonens samlede finansierte årsverk å bli ca. 437. Innenfor fiskeri, havbruks- og landbrukssektoren forventes volumet på antall doktorgraderstipend å bli om lag 12 prosent lavere enn i 2004 (66,0 og 87,5 årsverk for hhv fiskeri/havbruk og landbruksstipend). Dette skyldes i hovedsak reduksjonen i bevilgningene fra UFD og LMD, men også økningen i stipendsatsene på 3,4 prosent fra året før. Innenfor NHDs ansvarsområde forventer man at plantallet kan gå litt ned, men dette har i stor grad sammenheng med at budsjettansvaret for *Olje og gass programmet* i 2005 vil inngå i storprogrammet *Petromaks* og dermed bli overført til Satsingsdivisjonen. 28 doktorgradsstipendiater ble finansiert over *Olje og gass programmet* i 2004, de fleste med OED-midler.

4.3.4 Internasjonalt forskningssamarbeid

Omfanget av det internasjonale forskningssamarbeidet i Innovasjonsdivisjonen er vist i etterfølgende tabell 4.3-7.

Tabell 4.3-7 Internasjonalt forskningssamarbeid. Anslag 2004, plantall 2005. 1 000 kroner.

	Anslag 2004	Plantall 2005
Organisert og avtalefestet internasjonalt forskningssamarbeid ¹⁾		
EU	41 677	40 500
EUREKA	24 458	25 150
COST	560	600
OECD Halden-reaktoren	32 500	32 500
Nordiske	12 925	13 950
Øvrig samarbeid	17 305	20 500
Sum	129 425	133 200
Internasjonalt forskningssamarbeid for øvrig ²⁾		
Prosjektsamarbeid	5 000	10 000
Personbasert samarbeid	5 400	6 000
Sum	10 400	16 000
TOTALT	139 825	149 200

- 1) Omfatter kontingenter, prosjektstøtte, stipend, følgeforskning og posisjoneringssmidler mellom land og offentlige institusjoner.
- 2) Omfatter prosjektsamarbeid/ forskerutdanning/ kompetanseutveksling mellom forskere/ bedrifter/ institutter.

Aktiviteten inndeles i to hovedgrupper

- Organisert og avtalefestet internasjonalt forskningssamarbeid
- Internasjonalt forskningssamarbeid utenfor det organiserte og avtalefestede samarbeidet.

Forskningsrådets utfordring er å bidra til å gjøre forskningen i bedrifter og forskningsinstitusjoner mer internasjonal. Norsk kunnskapsintensivt næringsliv må sikres tilgang til den globale kunnskapsallmenningen. Det samarbeides nært med Innovasjon Norge for å møte brukernes forventninger om et helhetlig internasjonalt tilbud, og det legges stor vekt på å få til et nært samspill med tilgrensende aktiviteter ute. De mulighetene norsk næringsliv og FoU-miljøer har til å utnytte internasjonalt forsknings-, teknologi- og innovasjonssamarbeid skal videreutvikles. For å få dette til, arbeides det konkret med bl.a. økt bedriftsdeltakelse i EUs rammeprogram, EØS finansieringsordning, samt bedre utnyttelse av mulighetene som ligger i de bilaterale avtalene Norge har med andre land. Flere av de brukerstyrte programmene har dessuten satt som krav at prosjekter med internasjonalt samarbeid blir prioritert for finansiering.

For øvrig vises det til tabell på neste side, som gir spesifisert oversikt over divisjonens budsjett for 2005, sammenlignet med revidert budsjett for 2004 - fordelt etter budsjettposter og ulike finansieringskilder.

4.4 Administrasjonsdivisjonen

Administrasjonsdivisjonen ivaretar Forskningsrådets felles administrative funksjoner, og en del av aktivitetene som er knyttet til disse funksjonene finansieres fra FoU-budsjettet. Dette er oppgaver som tidligere lå under Område for Strategi og Området for Informasjon, blant annet ansvaret for den nasjonale FoU-statistikken og nasjonale allmennrettede tiltak.

Tabellen nedenfor gir en oversikt over de samlede inntektene til Administrasjonsdivisjonen, men i omtalen vil vi skille mellom de ulike ansvarområdene.

Tabell 4.4-1 Inntekter. Fordeling etter finansieringskilde, spesifisert på kapittel og post. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005
Generelle midler:		
UFD Kap. 285 , post 52 Norges forskningsråd	22 103	22 105
UFD Kap. 286 , post 50 Fondet for forskning og nyskaping	2 500	
NHD Kap. 920 , post 50 Norges forskningsråd	8 185	8 200
FKD Kap. 1023 , post 50 Tilskudd Norges forskningsråd	1 920	1 920
LMD Kap. 1137 , post 50 Tilskudd Norges forskningsråd	1 190	1 050
MD Kap. 1410 , post 51 Forskningsprogrammer mv.	880	880
Sum generelle midler	36 778	34 155
Diverse inntekter		
TOTALT	36 778	34 155

4.4.1 Plan- og økonomiavdelingen

Den delen av Administrasjonsdivisjonens FoU-midler som er lagt til Plan- og økonomiavdelingen (tidligere PBS), utgjør 14,1 mill. kroner i 2005. Sammenlignet med budsjett 2004 er det en nedgang på 8,7 prosent eller 1,3 mill. kroner. Nedgangen skyldes bortfall av midler knyttet til administrasjon av Fondet for forskning og nyskaping, som fra 2005 i sin helhet er fordelt på aktiviteter i fagdivisjonene. Økningen fra UFD skyldes noe vekst i bevilgningen til strategiske fellesfunksjoner generelt.

Tabell 4.4-2 Inntekter. Fordeling etter finansieringskilde, spesifisert på kapittel og post. Revidert budsjett 2004, budsjett 2005. 1 000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Endring 2004 -2005
Generelle midler:			
UFD Kap. 285 , post 52 Norges forskningsråd	10 463	10 800	3,2 %
UFD Kap. 286 , post 50 Fondet for forskning og nyskaping	1 700		-100,0 %
NHD Kap. 920 , post 50 Norges forskningsråd	2 375	2 400	1,1 %
FKD Kap. 1023 , post 50 Tilskudd Norges forskningsråd	400	400	0,0 %
LMD Kap. 1137 , post 50 Tilskudd Norges forskningsråd	150	150	0,0 %
MD Kap. 1410 , post 51 Forskningsprogrammer mv.	300	300	0,0 %
Sum generelle midler	15 388	14 050	-8,7 %
Diverse inntekter			
TOTALT	15 388	14 050	-8,7 %

Prioriterte oppgaver

Følgende fellesfunksjoner lagt til PlanØk:

- Utarbeidelse av Store satsinger og budsjettforslag
- Fordeling av årlig budsjett på divisjoner og staber

- Årsrapportering om bruk av forskningsmidlene
- Forskningsstatistikk og rapportering
- Oppfølging av NIFUStep og SSB innenfor FoU-statistikk
- Fordeling og forvaltning av fondsavkastningen
- Kontraktsutvikling og –informasjon
- Utarbeidelse og oppfølging av administrasjonsbudsjettet
- Økonomiforvaltning, rapportering og styringsinformasjon
- Øvrige økonomi-oppgaver: regnskap, lønn og honorarer og inn-/utbetaling

St.prp. nr. 1 (2004-2005) fra UFD angir generelle mål for Forskningsrådets virksomhet som ligger til grunn for PlanØk sin virksomhet. Det er viktig å styrke kontakten med fagdivisjonene og bidra til at forskningsmidlene blir omsatt i forskning i henhold til føringene i bevilgningene. Resultatmål knyttet til oppgavene over er beskrevet i tildelingsbrevene for 2005 fra departementene og i egne brev, f.eks fra UFD om krav til budsjettforslag og årsrapport.

PlanØk vil i 2005 iverksette utviklings- og utredningsprosjekter for å forbedre eksisterende prosesser og støtte opp under Forskningsrådets øvrige virksomhet. Disse vil bli gjennomført i nært samarbeid med divisjonene og eksterne aktører, både fra departementene og forskningsinstitusjonene. Omorganiseringen fra 2005 gjør at helheten i budsjett- og økonomiarbeidet vil ivaretas bedre, og gir bedre grunnlag for rapportering og virksomhetsstyring.

PlanØk vil videreføre arbeidet med å bedre kunnskapsgrunnlaget for forskningspolitikken bl.a i samarbeid med divisjonene og eksterne aktører, bl.a Innovasjon Norge. Store deler av budsjettmidlene for 2005 vil brukes til å videreutvikle nasjonal infrastruktur og FoU-statistikk for å gi et godt kunnskapsgrunnlag for forskningspolitikken, både nasjonalt og internt. Dette omfatter bl.a finansiering av indikatorutvikling og nasjonal statistikk om forskning og utvikling i UH-sektoren, instituttsektoren og i næringslivet. En ny utgave av Indikatorrapporten i en ny form er en viktig del av arbeidet. Støtte til NIFU-STEP og SSB for å ivareta dette ligger inne i budsjettet til PlanØk.

4.4.2 Kommunikasjonsaktiviteter

Fra 1. november 2004 er den tidligere Kommunikasjonsenheten i Forskningsrådet opphørt som egen organisatorisk enhet. Store deler av enhetens aktiviteter er lagt inn i en reorganisert Administrasjonsdivisjon, mens deler av aktivitetene under medie- og samfunnskontakt er knyttet direkte til administrerende direktør. Her omtales de samlede kommunikasjonsaktivitetene under ett.

Reorganiseringen av Forskningsrådets samlede kommunikasjonsaktiviteter vil først bli slutført i løpet av vinteren, og utfordringene er å få til en god og effektiv samordning av disse aktivitetene på tvers av enheter og divisjoner for å bidra til å nå Forskningsrådets overordnede mål om

- et bedre forskningssystem og økte bevilgninger gjennom påvirkning av opinion og sentrale beslutningstakere
- økt bruk av forskning i innovasjon og nyskaping så vel i privat som offentlig sektor gjennom aktiv dialog, gode informasjonssystemer og bedre forskningsformidling
- at Forskningsrådet skal fremstå som en profesjonell organisasjon med fornøyde brukere av gode informasjonstjenester.

Kommunikasjonsbudsjettet er todelt: Midler til kjernevirksomheten, som er knyttet til Forskningsrådets organisasjon og oppgaver, og midler til nasjonale tiltak for allmennrettet forskningsformidling. 2/3 av budsjettet er UFD-midler, mens resten kommer fra NHD, MD, FiD og LD.

Tabell 4.4-3 Inntekter¹⁾. Fordeling etter finansieringskilde, spesifisert på kapittel og post. Revidert budsjett 2004, budsjett 2005. 1 000 kroner og prosentvis endring

				Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Endring 2004- 2005
UFD	Kap.	285 ,post	52 Norges forskningråd ¹⁾	16 050	15 900	3 %
UFD	Kap.	286 ,post	50 Fondet for forskning og nyskaping ¹⁾	1 200	0	-100 %
NHD	Kap.	920 ,post	50 Norges forskningråd	5 810	5 800	0 %
FKD	Kap.	1023 ,post	50 Tilskudd Norges forskningsråd	1 520	1 520	0 %
LMD	Kap.	1137 ,post	50 Tilskudd Norges forskningsråd	1 040	900	-13 %
MD	Kap.	1410 ,post	51 Forskningsprogrammer	580	580	0 %
Sum budsjett				26 200	24 700	-4 %

1) Beløpene inkluderer bevilgninger til aktiviteter knyttet til medie- og samfunnskontakt som sorterer under Amdministrerende direktørs stab, se egen tabell 4.5-5.

Det er en nedgang i budsjettet til de sentrale kommunikasjonsaktivitetene på 4 prosent fra 2004 til 2005. Det skyldes først og fremst bortfall av fondsmidler og midler knyttet til etablering av SSF-ene. Den ubetydelige vekst i budsjettet, hvis vi ser bort fra frafall av fondsmidler, betyr at det ikke er mulig å gjennomføre en planlagt utvikling av de nasjonale tiltakene for allmennrettet formidling, og til eventuelle nye tiltak for barn og unge.

Kjerneaktiviteter

Kommunikasjonsaktivitetene skal utvikles videre gjennom klare prioriteringer og handlingsplaner i tråd med Forskningsrådets nye strategi for perioden 2004-2010. Følgende oppgaver står sentralt:

- *Utvikling og drift av nettaktiviteter.* Et sentralt mål for utbygging av nettbasert informasjon i Forskningsrådet er å øke tilgjengeligheten til Forskningsrådets tjenester og dermed videreutvikle organisasjonens servicefunksjon. Etableringen av en samlet tjeneste- og informasjonsportal innebærer et stort felles løft for Forskningsrådet, der Avdeling for informasjon og brukerkontakt har ansvar for utvikling av de åpne eksterne og interne nettsidene i portalen. Rene utviklingskostnader til portalen avskrives over tre år. I tillegg til etablering av nye systemløsninger og normal drift, krever nettstedet en offensiv satsing på informasjonstilfang og brukskvalitet for både eksterne og interne brukere, og dermed fortsatt nyinvesteringer i 2005 og 2006.
- *Samfunns- og mediekontakt:* I samarbeid med Forskningsrådets ledelse, vil det bli en sterkere satsing på å øke kunnskapen om Forskningsrådets strategiske valg og aktiviteter i ulike politiske miljøer i bred forstand. Det er også en høyt prioritert oppgave å øke kunnskapen om forskning generelt i samfunnet, og det vil bli lagt større vekt på å bygge ut nettverk, utnytte flere kanaler og virkemidler, samt gjennomføre tiltak for å bidra til å øke kvaliteten på forskningsstoff i mediene.
- *Omverdensanalyser, dokumentasjon av fakta og måloppnåelse:* For å ha et grunnlag for å forbedre Forskningsrådets kommunikasjonsvirksomhet vil det systematisk bli foretatt omverdensanalyser, brukerundersøkelser og evalueringer av gjennomførte tiltak.

- *Bygge opp kommunikasjonskompetanse* i hele organisasjonen gjennom veiledning, kurs og seminarer.

Tabell 4.4-4 Utgifter. Fordelt på aktiviteter. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner og prosentvis endring

	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Endring 2004-2005
Informasjon og brukerkontakt	6 225	6 705	8 %
Større konferanser, arrangement og priser. ¹⁾	1 830	1 230	0 %
Støtte til nasjonale tiltak for allmennrettet formidling oa. ²⁾	12 800	11 850	-7 %
Redaksjonell produksjon	2 685	3 070	14 %
Medie- og samfunnskontakt	1 460	1 845	26 %
Fondet for forskning og nyskaping	1 200	0	-100 %
Sum	26 200	24 700	-4 %

1) Prosentvis endring er korrigert for at bevilgningen til Pris for fremragende forskning fra og med 2005 er overført til Vitenskapsdivisjonen.

2) For fordeling av midler til allmennrettet formidling, se egen tabell 4.4-5.

Tiltak for allmennrettet forskningsformidling

I vedtektene er Forskningsrådet gitt et nasjonalt ansvar for forskningsformidling og for å bidra til at forskning tas i bruk. utfordringen er å få utviklet flere virkemidler som kan øke bruken av forskning både i næringslivet og i offentlig sektor, og løpende evaluere hva som fremmer god forskningsformidling. Samtidig er det viktig å bygge ut dialog mellom forskningen og resten av samfunnet for å øke befolkningens kunnskaper om forskning.

I 2004 har det vært markert flere milepæler for de nasjonale tiltakene for allmennrettet forskningsformidling, som Forskningsrådet har ansvar for. Prosjektene vekker oppmerksomhet både i andre nordiske land og i EU-sammenheng: I mars 2005 skal for eksempel *forskning.no* presenteres på en stor konferanse i Brussel, som skal sette fokus på tiltak for allmennrettet formidling i regi av Kommissjonen.

De norske nasjonale prosjektene for allmennrettet formidling kjennetegnes ved at mange aktører samarbeider om en offensiv nasjonal satsing, og det er en gledelig utvikling i dette nettverkssamarbeidet. Dette gir en betydelig synergieffekt. Ikke minst bidrar det til stor synlighet i offentligheten for større arrangementer. Men erfaringen viser også at de nasjonale tiltakene trenger en stabil grunnfinansiering fra Forskningsrådet for å opprettholde et nivå som motiverer og utløser aktivitet hos andre aktører. Samtidig vurderes fortløpende den mest hensiktsmessige organisatoriske tilknytningen til Forskningsrådet.

Tabell 4.4-5 Nasjonale tiltak for allmennrettet formidling. Fordeling på aktiviteter. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005.

	Revidert Budsjett 2004	Budsjett 2005
Forskningsdagene - sekretariatet og fellestiltak	4 500	4 500
Kontigent og bevilgning forskning.no	1 950	1 750
Nysgjerriger	5 000	5 000
Til fordeling mellom faste prosjekter og nye tiltak ¹⁾	1 350	600
Sum	12 800	11 850

4.5 Administrerende direktørs stab

I tillegg til Internasjonal enhet er aktiviteter knyttet til Medie- og samfunnskontakt lagt til Administrerende direktørs stab. For omtale av sistnevnte se kap. 4.4.2, Kommunikasjonsaktiviteter.

Tabellen nedenfor gir en oversikt over de totale inntektene knyttet til Administrerende direktørs stab. Det meste av inntektene er midler som er tilordnet Internasjonal enhet, se egen omtale.

Tabell 4.5-1 Inntekter. Fordeling etter finansieringskilde, spesifisert på kapittel og post. Revidert budsjett 2004, budsjett 2005. 1 000 kroner.

				Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005
UFD	Kap.	285 ,post	52 Norges forskningråd	69 558	80 645
UFD	Kap.	286 ,post	50 Fondet for forskning og nyskaping ¹⁾	400	26 010
NHD	Kap.	920 ,post	50 Norges forskningråd	8 090	33 000
OED	Kap.	1830 ,post	50 Norges forskningråd		11 000
FKD	Kap.	1023 ,post	50 Tilskudd Norges forskningsråd		3 500
LMD	Kap.	1137 ,post	50 Forskningsaktivitet		8 000
MD	Kap.	1410 ,post	50 Basisbevilgninger til Forskningsinst.		3 500
Sum generelle midler				78 048	165 655
SD	Kap.	1301 ,post	50 Samferdselsforskning		3 500
Sum departementene				78 048	169 155

1) Beløpet i 2005 er ufordelte fondsmidler. Hovedstyret vil i løpet av våren gjøre vedtak om fordeling på aktiviteter i fagdivisjonene. Se egen omtale i kapittel 3.5.

4.5.1 Internasjonal enhet

Internasjonalt samarbeid gir muligheter for synergier og internasjonal arbeidsdeling slik at norsk forskning vokser i styrke og synlighet. Internasjonal oppdatert kunnskap er en forutsetning for økt kvalitet i forskningen og en viktig premiss for innovasjonsevnen. Internasjonal enhet har et overordnet ansvar for det internasjonale samarbeidet i Forskningsrådet, og aktivitetene er delt i to hovedgrupper; Internasjonalt samarbeid generelt og Forskningsrådets EU-prosjekt 2003-2006. Aktivitetene organiseres i nettverk hvor internasjonal enhet samarbeider med de fagansvarlige i divisjonene. Det samlede budsjettet for Internasjonal enhet er i 2005 på 138,6 mill kroner.

Tabell 4.5-2 Inntekter. Fordeling etter finansieringskilde, spesifisert på kapittel og post. Revidert budsjett 2004, budsjett 2005. 1 000 kroner og prosentvis endring

				Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005
UFD	Kap.	285 ,post	52 Norges forskningråd	65 148	76 050
NHD	Kap.	920 ,post	50.4 Norges forskningråd	8 090	33 000
OED	Kap.	1830 ,post	50 Norges forskningråd		11 000
FKD	Kap.	1023 ,post	50 Tilskudd Norges forskningsråd		3 500
LMD	Kap.	1137 ,post	50 Forskningsaktivitet		8 000
MD	Kap.	1410 ,post	50 Basisbevilgninger til Forskningsinst.		3 500
SD	Kap.	1301 ,post	50 Samferdselsforskning		3 500
Sum departementene				73 238	138 550

Internasjonalt samarbeid generelt

Enheten vil i 2005 fortsette arbeidet med internasjonale strategier, policydokumenter og handlingsplaner for Forskningsrådet. Dette arbeidet omfatter avklaringer av vårt bilaterale samarbeid, hvordan den internasjonale komponenten kan styrkes i Forskningsrådets finansielle virkemidler og hvordan Norge kan styrke sin forskningspolitiske rolle internasjonalt. Enheten vil også arbeide med å utvikle Forskningsrådets samlede kompetanse og forskningspolitiske rådgivning på feltet og delta i internasjonale fora. Utvikling av Forskningsrådets besøksprogram, web-presentasjon og eksterne kontakter vil fortsatt stå sentralt i fokus.

Stimulerings- og incentivmidlene legger grunnlaget for å få fram internasjonale prosjekter som kan utløse prosjektfinansiering gjennom Forskningsrådet, særlig på programnivå. Gjennom en øremerking på 14,5 mill kr (UFD og LMD) vil stimuleringsmidlene gjøre det mulig med en aktiv oppfølging av den interdepartementale Nord-Amerika strategien.

Tabell 4.5-3 Utgifter. Internasjonalt samarbeid generelt fordelt på tiltak. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner.

Tiltak	Revidert	
	budsjett 2004	Budsjett 2005
Stimuleringstiltak, bilateralt samarbeid	10 190	25 500
Utredninger/planlegging	2 421	2 223
Kontingenter	800	1 000
Sum	13 411	28 723

Forskningsrådets EU-prosjekt 2003-2006

I perioden 2003-2006 deltar Norge i EUs 6. rammeprogram for forskning og teknologisk utvikling. Deltakelsen har høy prioritet og skal bidra til å styrke kvaliteten og innovasjonsevnen i norsk forskning. Rammeprogrammet er også et viktig instrument for etableringen av et felles-europeisk forskningsområde (ERA). Dette blir en viktig arena for samarbeid om forskningspolitikk, forskningsfinansiering og om strukturendringer i europeiske forskningsmiljøer. Indikasjonene fra rammeprogrammets utlysningssrunder viser høyt engasjement fra norske bedrifter, UoH-sektoren og instituttene.

Forskningsrådet legger stor vekt på å kunne tilrettelegge for et utbytterikt samarbeid med EU og har fått gjennomslag for en samlet tiltakspakke for økt deltakelse i EUs 6. rammeprogram. Dette omfatter en tilnærmet automatisk ordning for nasjonal samfinansiering av godkjente EU-prosjekter ved forskningsinstituttene, og andre prosjektrettede tiltak.

Forskningsrådet vil i 2005 etablere et kontor i Brussel og drifte den norske delen av EUs mobilitetsportal. I tillegg jobbes det for å få flere nasjonale eksperter inn i Kommisjonen. I løpet av 2005 vil oppfølgingen av EØS-finansieringsordningene legges til EU-prosjektet.

Tabell 4.5-4 Utgifter. Forskningsrådets EU-prosjekt fordelt på tiltak. Revidert budsjett 2004 og budsjett 2005. 1 000 kroner.

	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005
Drift av EU-kontoret	5 827	5 827
Drift av EU-kontoret i Brussel	} 10 000	1 500
Refusjon/rådgivere i divisjonene		9 000
Sikkerhetsforskning (EUs Security-program)		2 000
Nasjonal samfinansiering av FoU-prosjekter/Prosjektstøtte	50 000	81 500
Posisjoneringstiltak	10 000	10 000
Sum	75 827	109 827

4.5.2 Medie- og samfunnskontakt

For omtale av aktiviteter knyttet til arbeid med Medie- og samfunnskontakt, se kap. 4.4.2, Kommunikasjonsaktiviteter. Budsjettmessig plassering av aktivitetene kan bli endret.

Tabell 4.5-5 Inntekter. Fordeling etter finansieringskilde, spesifisert på kapittel og post. Revidert budsjett 2004, budsjett 2005. 1 000 kroner og prosentvis endring.

	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005	Endring 2004-2005
UFD Kap. 285 ,post 52 Norges forskningråd	4 410	4 595	4 %
UFD Kap. 286 ,post 50 Fondet for forskning og nyskaping	400	0	-100 %
NHD Kap. 920 ,post 50 Norges forskningråd	0	0	
FKD Kap. 1023 ,post 50 Tilskudd Norges forskningsråd	0	0	
LMD Kap. 1137 ,post 50 Tilskudd Norges forskningsråd	0	0	
MD Kap. 1410 ,post 51 Forskningsprogrammer	0	0	
Sum budsjett	4 810	4 595	-4 %

4.5.3 Øvrige forskningsrelaterte tiltak

Tabellen nedenfor viser at 26,0 mill. kroner av budsjettet for 2005 ikke er fordelt mellom divisjonene. Dette er ufordelte midler fra Fondet for forskning og nyskaping pga om-disponering av avsetning til SFI-ordningen. Midlene vil bli fordelt etter behandling i Hovedstyret, og ses i sammenheng med tilgjengelige fondsmidler fra 2006.

Tabell 4.5-6 Inntekter. Fordeling etter finansieringskilde, spesifisert på kapittel og post. Revidert budsjett 2004, budsjett 2005. 1 000 kroner og prosentvis endring

	Revidert budsjett 2004	Budsjett 2005
UFD Kap. 286 , post 50 Fondet for forskning og nyskaping		26 010
Totalt		26 010

4.6 Administrasjonsbudsjett

4.6.1 Administrasjonsbudsjettet

Forskningsrådet samlede administrasjonsbudsjett for 2005 er på 296,7 mill kroner, som er en økning på 8,7% prosent fra 2004 til 2005. Administrasjonsbevilgningen fra UFD utgjør 210,8 mill kroner av dette og har økt med 3 prosent.

Administrasjonsbudsjettet dekker Forskningsrådets administrative virksomhet. Størsteparten av inntektene utgjøres av bevilgningen fra UFD til administrasjon. Denne dekker lønn, øvrige personalkostnader, husleie og andre driftskostnader. 345 årsverk er finansiert over administrasjonsbudsjettet i 2005. I tillegg til UFDs bevilgning kommer inntekter fra refusjon av administrative kostnader knyttet til særskilte oppgaver som f.eks SkatteFUNN og EU-kontoret (jf. tabellen nedenfor) og for noe av FoU-virksomheten. Økningen i IT-kostnadene i 2005 skyldes hovedsaklig økte utgifter til drift og vedlikehold av Forskningsrådets nye system for elektronisk søknadsbehandling.

Tabell 4.6-1 Budsjett 2005 etter hovedposter/delbudsjetter sammenlignet med budsjett 2004. 1 000 kroner og prosentvis endring

	Budsjett 2004	Budsjett 2005	Endring 2004-2005
Bevilgning fra UFD	204 048	210 842	3,3 %
Programrefusjoner	19 501	19 653	0,8 %
Fullrefusjonsstillinger	46 051	63 809	38,6 %
Andre inntekter	3 400	2 396	-29,5 %
Sum disponible midler	273 000	296 700	8,7 %
Personalbudsjett	197 500	213 108	7,9 %
IT-budsjett	23 100	27 216	17,8 %
Driftsbudsjett	45 400	43 920	-3,3 %
Hovedstyret/divisjonsstyrer	3 600	3 300	-8,3 %
Administrativ drift	269 600	287 544	6,7 %
Omstilling/bemanningsstilpasning	1 400	3 458	147,0 %
IFA utvikling	-	4 000	100,0 %
Organisasjonsutvikling	2 000	1 698	-15,1 %
Sum andre kostnader	3 400	9 156	169,3 %
Sum totale kostnader	273 000	296 700	8,7 %

4.6.2 Refusjoner

Det er satt av 82,1 mill. kroner til administrative kostnader over FoU-budsjetter i 2005, hvorav 63,8 mill kroner er fullrefusjoner av stillinger knyttet til særskilte oppgaver som kommer i tillegg til den mer ordinære virksomheten i Forskningsrådet, bl.a ulike oppdrag fra departementene. I tillegg kommer programrefusjoner på 19,7 mill kroner som er utgifter direkte forbundet med driften av forskningsprogrammer, dvs driftsutgifter for programstyrer, møtegodtgjørelse, reisekostnader og sekretariatsutgifter bl.a lønn til programkoordinator.

Oversikt over programmene med angivelse av finansierende departement

ISBN trykt utgave 82-12-02027-4
ISBN elektronisk utgave (pdf) 82-12-02028-2